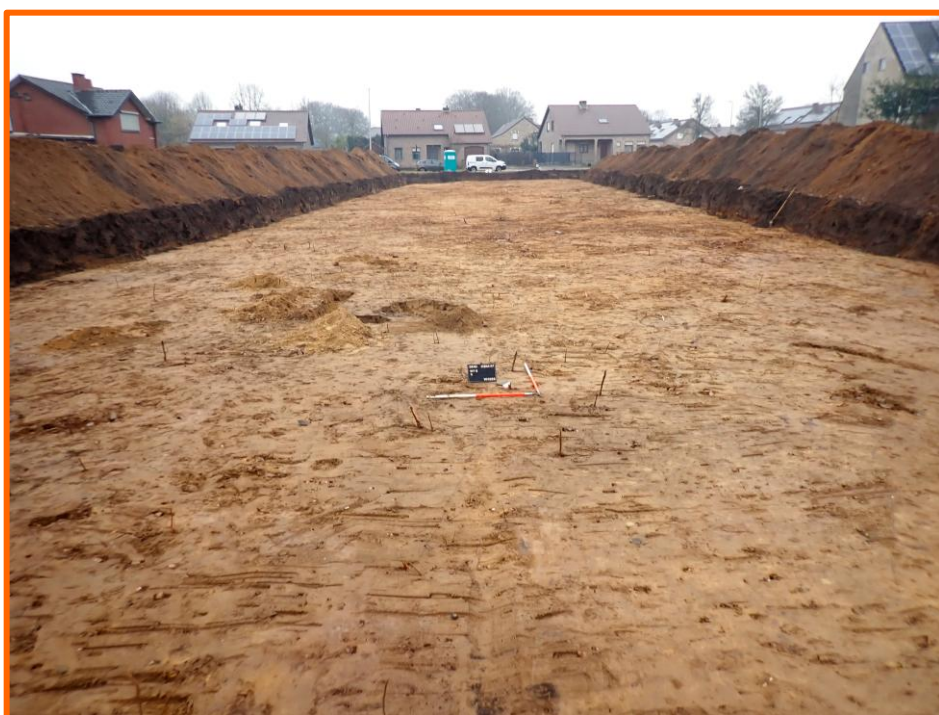

EINDVERSLAG GENK – KOEBAAN

VERSLAG VAN RESULTATEN

J. CLAESEN, N. GEELLEN, D. WIJNS,
S. VERSTREKEN, K. PLESSERS & K. BOUCKAERT

NOVEMBER 2025

Titel

Eindverslag Genk - Koebaan

Auteur(s)

Jan Claesen, Niels Geelen, Dimitri Wijns,
Stien Verstreken, Kevin Plessers en Kevin Bouckaert

Actoren veldwerk

Kevin Bouckaert (erkend archeoloog/veldwerkleider), Niels Geelen (archeoloog),
Dimitri Wijns, Stien Verstreken en Kevin Plessers (assistent-archeologen)
kraanwerk door Van Eycken Trans bv

Projectnummer

2025A117

Plaats en datum

Kortenaken, april 2025

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2025A117
ISSN 2034-5615

© 2025 ARCHEBO bv

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

1 INHOUDSOPGAVE

2	Beschrijvend gedeelte	5
2.1	<i>Inleiding</i>	5
2.2	<i>Administratieve gegevens.....</i>	6
2.2.1	Onderzoeksopdracht.....	9
2.2.2	Randvoorwaarden.....	9
2.3	<i>Aanleiding</i>	10
2.4	<i>Archeologische voorkennis en resultaten archeologisch vooronderzoek.....</i>	11
2.4.1	Bureaustudie.....	11
2.4.2	Proefsleuvenonderzoek	12
2.5	<i>Werkwijze en strategie</i>	13
2.5.1	Algemene bepalingen.....	13
2.5.2	Specifieke methodologie.....	13
2.5.3	Organisatie van de opgraving.....	15
2.5.4	Relevant gebruikt materiaal.....	20
2.5.5	Afwijkingen strategie t.o.v. het Programma van Maatregelen	20
2.5.6	Selectiekeuze vondsten.....	20
2.5.7	Selectiekeuze staalname	21
2.5.8	Inbreng specialisten en algemene wetenschappelijke advisering	21
3	Assessmentrapport	22
3.1	<i>Gehanteerde methode, technieken en criteria.....</i>	22
3.2	<i>Observaties en registraties</i>	22
3.2.1	Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren	22
3.2.2	Assessment van de vondsten	23
3.2.3	Assessment van de stalen	24
3.2.4	Conservatie-assessment.....	26
3.3	<i>Uitwerking en deponering.....</i>	26
3.3.1	Strategie voor de verwerking	26
3.3.2	Conservatiestrategie	27
3.3.3	Deponering van het archeologisch ensemble	27
3.3.4	Onderzoeksvragen bij vervolgonderzoek.....	27
4	Interpretatie van de archeologische site.....	28
4.1	<i>Landschappelijk, historisch en archeologisch kader</i>	28
4.1.1	Landschappelijk kader	28
4.1.2	Geologisch kader	30
4.1.3	Historisch kader.....	34
4.1.4	Archeologisch kader	41
4.2	<i>Stratigrafische opbouw.....</i>	42
4.2.1	Bodemgenese.....	42
4.2.2	Bodembewaring en bewaring archeologische site en artefacten.....	44
4.2.3	Referentiebodems op gekende archeologische sites.....	45
4.3	<i>Beschrijving van de archeologische site</i>	45

4.3.1	Inleiding.....	45
4.3.2	Paalkuilen	48
4.3.3	(Afval)kuil	52
4.3.4	Laag (oud loopvlak?)	53
4.3.5	Kuilen.....	54
4.3.6	Recente sporen	55
4.3.7	Natuurlijke sporen.....	55
4.4	<i>Vondsten en stalen</i>	56
4.4.1	Aardewerk	56
4.4.2	Natuursteen	59
4.4.3	Stalen.....	63
5	Synthese.....	64
5.1	<i>Interpretatie en datering van de archeologische site</i>	64
5.2	<i>Belang en betekenis van de archeologische site</i>	65
5.3	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	73
5.4	<i>Samenvatting</i>	74
6	Bibliografie	76
7	Figurenlijst.....	79
8	Tabellenlijst	80
9	Plannenlijst.....	80
10	Bijlagen:	87
10.1	<i>Sporenlijst</i>	87
10.2	<i>Vondstenlijst</i>	87
10.3	<i>Puntvondstenlijst</i>	87
10.4	<i>Stalenlijst</i>	88
10.5	<i>Tekeningenlijst</i>	89
10.6	<i>Fotolijst</i>	90
10.7	<i>Referentieprofielen</i>	91
10.8	<i>Conservatierapport</i>	91
10.9	<i>Skeletformulieren</i>	91
10.10	<i>Resultaten aardkundige en natuurwetenschappelijke analyses</i>	91

2 BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1 INLEIDING

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone...

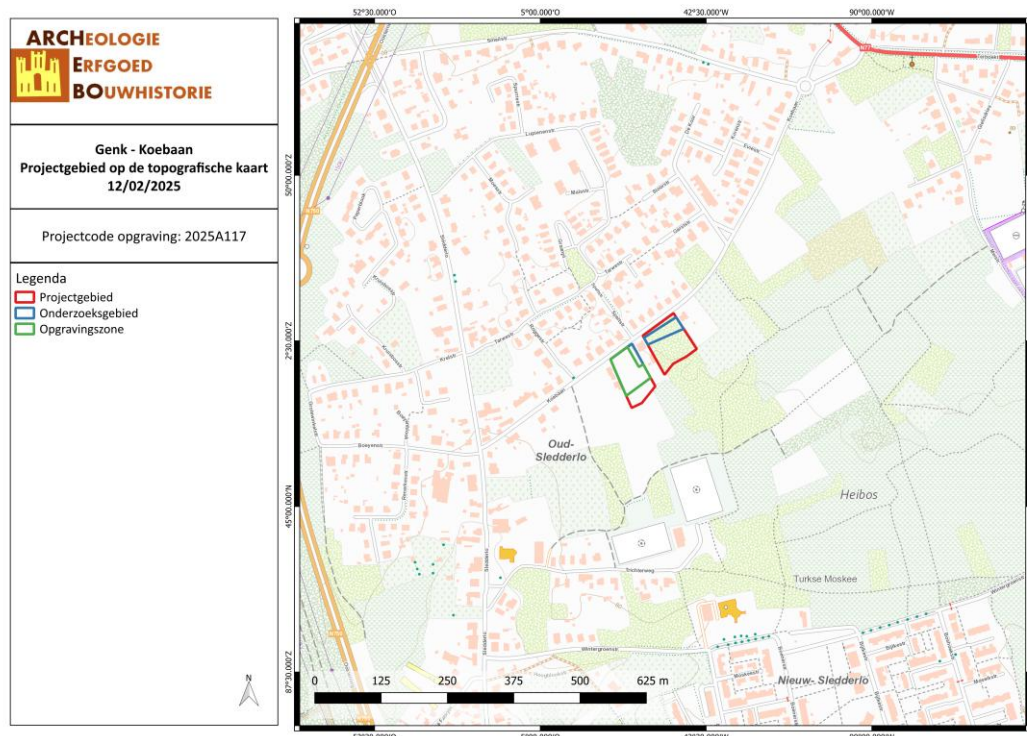
2.2 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Administratieve fiche			
Naam site:	Genk – Koebaan		
Afkortingscode:	GEKO		
Onderzoek:	Opgraving		
Ligging:	Limburg, Genk, Koebaan		
Kadaster:	Genk, afdeling 4, sectie D, percelen 560N, 560R, 562G, 562F		
Coördinaten:	1	X	231376.02
		Y	181489.71
	2	X	231419.62
		Y	181422.12
	3	X	231359.26
		Y	181373.74
	4	X	231318.14
		Y	181447.19
	5	X	231297.70
		Y	181432.12
	6	X	231341.75
		Y	181351.76
	7	X	231297.18
		Y	181311.14
	8	X	231257.17
		Y	181402.48
Uitvoerder:	ARCHEBO bv		
Projectcode opgraving:	2025A117		
ID-nummer bureaustudie:	ID: 29694		
ID-nummer vooronderzoek:	ID: 31731		
ID-nummer archeologierapport:	ID: 3275		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Bewaarplaats archief:	Opdrachtgever		
Grootte projectgebied:	Ca. 11.266 m²		
Grootte onderzoeksgebied:	Ca. 5.402 m²		
Grootte opgravingszone:	Ca. 3.465 m²		
Uitvoeringsperiode:	6 t.e.m. 11 februari 2025		
Reden van de ingreep	Verkaveling		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van het verslag van resultaten is een overzicht bieden van de resultaten van de uitgevoerde onderzoekshandeling en het wetenschappelijk potentieel duiden.		

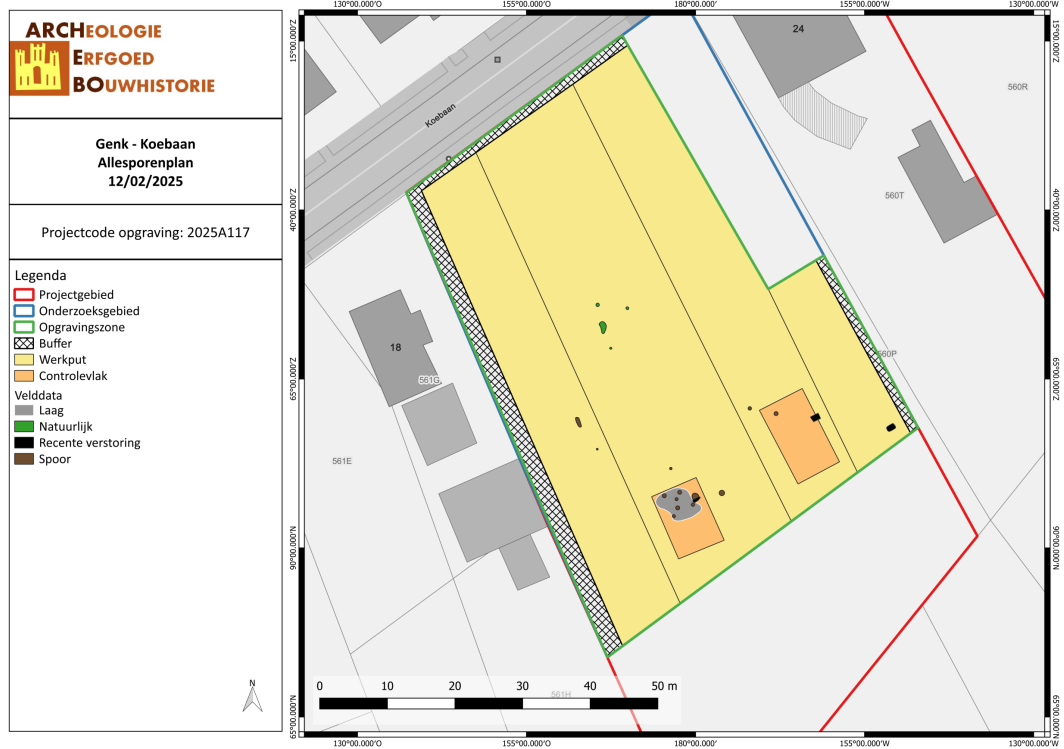
GEKO/25/02/12/1 - Digitale aanmaak

Figuur 1: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Bron: Geopunt)

GEKO/25/02/12/2 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Projectgebied op de topografische kaart (Bron: Geopunt)

GEKO/25/02/12/3 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Allesporenplan (© ARCHEBO bv)

GEKO/25/02/12/4 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Allesporenplan op toekomstplan (© ARCHEBO bv)

2.2.1 Onderzoeksopdracht

De aanleiding van het vervolgonderzoek, met name een opgraving, kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de nota met ID 31731 en projectcode 2024I58¹.

Deze nota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande verkaveling op een perceel ter hoogte van de Koebaan te Genk (prov. Limburg). Kadastraal staat het perceel waarop het onderzoek betrekking heeft genummerd als: Genk, afdeling 4, sectie D, perceel 560N. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 11.266 m², het onderzoeksgebied bedraagt ca. 5.402 m² en de opgravingszone ca. 3.465 m².

Voorgaand aan de opgraving werden een bureauonderzoek en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden vier archeologische sporen aangetroffen. Alle sporen kunnen geïnterpreteerd worden als kuil. Aangezien de aangetroffen sporen een hoge waardering hebben omdat er weinig gekend is in de regio. Wordt de kans op kennisvermeerdering hoog ingeschat. Vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving wordt bijgevolg noodzakelijk geacht.² De archeologische opgraving (met code GEKO, 2025A117) werd uitgevoerd van 6 t.e.m. 11 februari 2025.

De vlakdekkende opgraving heeft tot doel uitspraken te doen over de aard, omvang en datering van de archeologische site. Na afloop van een archeologische opgraving dient de erkende archeoloog een rapportering in bij het Agentschap Onroerend Erfgoed. Deze rapportering neemt de vorm aan van een archeologierapport en uiteindelijk een eindverslag. De rapportering over de opgraving heeft tot doel een overzicht te bieden van de resultaten van de uitgevoerde onderzoekshandelingen en het bijkomend wetenschappelijk potentieel van de resultaten daarvan te duiden. Voorliggend rapport is het eindverslag van de onderzoekshandelingen.

Op basis van de nota werden enkele onderzoeksvragen³ geformuleerd die minimaal beantwoord moeten worden in het eindrapport:

- *Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?*
- *Zijn structuren zichtbaar? Wat is de functie en ruimtelijke indeling?*
- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
- *Welke specifieke activiteiten hebben in het onderzoeksgebied plaatsgevonden? Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor? Passen deze in de historische context van de locatie?*
- *Zijn de aangetroffen sporen afkomstig van bewoning?*

Het archeologisch onderzoek kan enkel als volledig beschouwd worden als er geen archeologische waarden meer aanwezig zijn binnen het bereik van de geplande bodemingrepen. Bovendien dient het onderzoek voldoende informatie voort te brengen om een antwoord te kunnen geven op bovenstaande vragen.

2.2.2 Randvoorwaarden

Voorafgaand aan het archeologisch onderzoek dient de begroeiing en de takken verwijderd te worden. Als de erkend archeoloog het nodig acht dient er een bufferzone aangehouden te worden.⁴

¹ VERSTREKEN S. *et al*, 2024b

² VERSTREKEN S. *et al*, 2024a, pp. 40

³ VERSTREKEN S. *et al*, 2024b, pp. 10

⁴ VERSTREKEN S. *et al*, 2024b, pp. 9

2.3 AANLEIDING⁵

Het projectgebied zal verkaveld worden in 7 loten. 3 loten in het westelijke projectgebied (twee halfopen, één open bebouwing) en 4 loten in het oostelijke projectgebied (2 loten halfopen, twee loten open bebouwing). De zuidelijke delen van het projectgebied, de delen die binnen woonuitbreidingsgebied vallen, worden uit de verkaveling gesloten. Binnen het oostelijke projectgebied dienen er binnen de bouwloten een groot aantal bomen bewaard te blijven. Dit is het geval langsheen de Koebaan en in het centrale en zuidelijke deel van de bouwloten. Ter hoogte van de geplande gebouwen dienen de bomen gekapt te worden.

Aangezien het om een verkavelingsvergunning gaat zijn er nog geen bouwplannen beschikbaar. Tevens is er ook geen informatie over eventuele bodemingrepen in de tuinzones. Bijgevolg wordt er uitgegaan van een maximale verstoringsgraad binnen het volledige westelijke projectgebied en een maximale verstoringsgraad binnen die zones van het oostelijke projectgebied waar de bomen niet behouden dienen te blijven.

Figuur 5: Verkavelingsplan. (Opdrachtgever, 2024).

⁵ GEELEN N. et al, 2024, pp. 11

2.4 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS EN RESULTATEN ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK

2.4.1 Bureaustudie

2.4.1.1 Inleiding

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie. Hierbij worden zo veel mogelijk cartografische en andere bronnen geraadpleegd.

2.4.1.2 Resultaten

Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in mei 2024 en leverde volgend resultaat op⁶:

“Het projectgebied zal verkaveld worden in 7 loten. 3 loten in het westelijke projectgebied (twee halfopen, één open bebouwing) en 4 loten in het oostelijke projectgebied (2 loten halfopen, twee loten open bebouwing). De zuidelijke delen van het projectgebied, de delen die binnen woonuitbreidingsgebied vallen, worden uit de verkaveling gesloten. Binnen het oostelijke projectgebied dienen er binnen de bouwloten een groot aantal bomen bewaard te blijven. Dit is het geval langsheen de Koebaan en in het centrale en zuidelijke deel van de bouwloten. Ter hoogte van de geplande gebouwen dienen de bomen gekapt te worden.

Aangezien het om een verkavelingsvergunning gaat zijn er nog geen bouwplannen beschikbaar. Tevens is er ook geen informatie over eventuele bodemingrepen in de tuinzones. Bijgevolg wordt er uitgegaan van een maximale verstoringsgraad binnen het volledige westelijke projectgebied en een maximale verstoringsgraad binnen die zones van het oostelijke projectgebied waar de bomen niet behouden dienen te blijven.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Zbmt. Zbmt-bodems zijn droge zandgronden met diepe antropogene humus A horizont en grintbijmenging of matige grintbijmenging (15-25%). Onder het plaggendek zit een begraven profiel, meestal een Podzol of een verbrokkeld textuur B. Roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120 cm.

Het projectgebied ligt nabij de top van een topografische hoogte. Er zijn geen waterlopen binnen een straal van meer dan 1 km rondom het projectgebied. Gezien de grote afstand tot natuurlijke waterlopen is het projectgebied niet ideaal gelegen voor de aanwezigheid van steentijd artefactensites.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied geen bebouwing aanwezig was sinds de 18de eeuw. Het terrein was gedurende de late 18de eeuw, de volledige 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw in gebruik als landbouwgrond. Sinds ca. 1939 werden beide projectgebieden afwisselend bebost. Het westelijke projectgebied werd minimaal tweemaal ontbost, het oostelijke is sinds ca. 1939 continu bebost.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen vier CAI-locaties. Het gaat om een verdwenen schans uit de 17de eeuw, twee

⁶ GEELEN N. et al, 2024, pp. 33

proefsleuvenonderzoeken waarbij geen relevante sporen werden aangetroffen en de toevalsvondst van een gepolijst bijltje uit het Midden-Neolithicum – Vroege Bronstijd.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de Metaaltijden tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.”

2.4.2 Proefsleuvenonderzoek

2.4.2.1 Inleiding

Het doel van het voorgestelde proefsleuvenonderzoek is het evalueren van de archeologische waarde op het gehele terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven, zodoende het archeologisch potentieel van het terrein na te gaan. Hierbij dient nagegaan te worden of er archeologische niveaus aanwezig zijn in het projectgebied en op welke diepte om een inschatting te kunnen maken van de versturende impact van de geplande werken. Verder dient het vooronderzoek met ingreep in de bodem uitspraken te kunnen doen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het onderzoeksgebied en over het potentieel op kennisvermeerdering. Dit gebeurt door middel van een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

2.4.2.2 Resultaten

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd in november 2024 en leverde volgend resultaat op⁷:

“Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bv een archeologienota (id 29694)⁸ opgemaakt voor een projectgebied aan de Koebaan in Genk in de provincie Limburg. De opdrachtgever plant een verkaveling in. De oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 11.266 m², de oppervlakte van het onderzoeksgebied bedraagt 5.402 m².

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Zbmt. Zbmt-bodems zijn droge zandgronden met diepe antropogene humus A horizont en grintbijmenging of matige grintbijmenging (15-25%). Onder het plaggende zit een begraven profiel, meestal een Podzol of een verbrokkeld textuur B. Roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120 cm.⁹

Binnen het volledige onderzoeksgebied kwam een zandbodem voor. Dit werd bevestigd tijdens het proefsleuvenonderzoek. Er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek in totaal 6 profielputten aangelegd met een goede spreiding om de bodemopbouw binnen het projectgebied op een voldoende wijze te bestuderen.

Oorspronkelijk beschikte het volledige terrein waarschijnlijk over een bruine podzolbodem met een slecht ontwikkelde B horizont, waarbij het onderzoeksgebied op een plateau lag.

Er werden vier archeologische sporen aangetroffen. Alle sporen kunnen geïnterpreteerd worden als kuil. Spoor s1 betreft een onregelmatige kuil met donkergrijze vulling en een doorsnede van 65 cm. In coupe

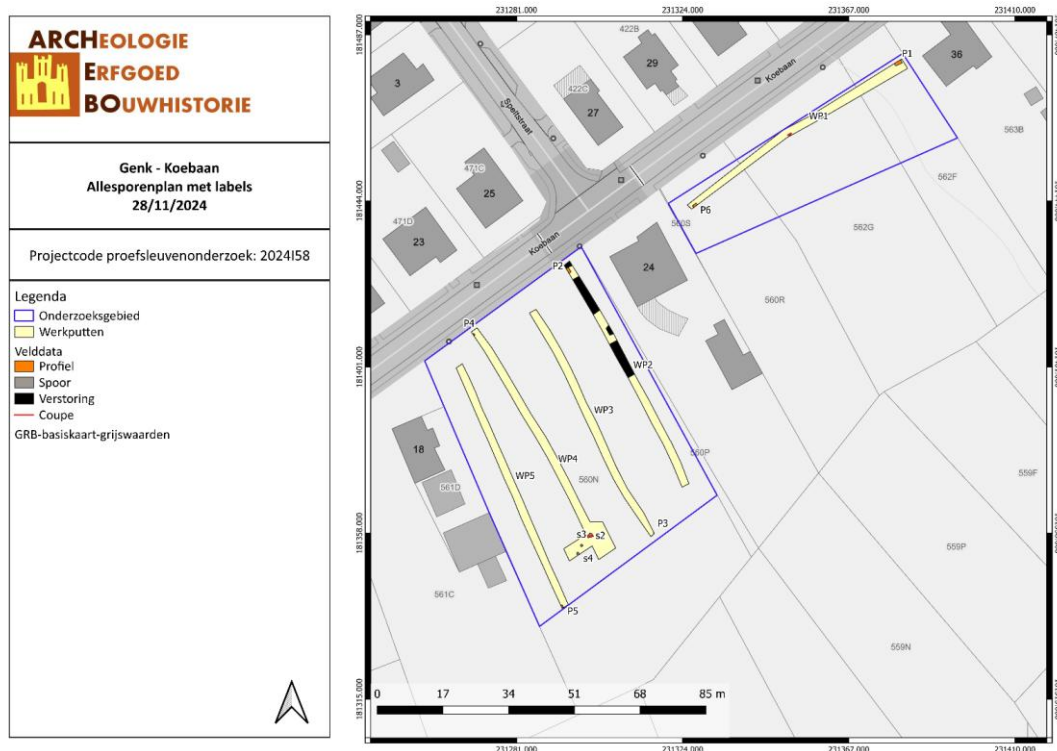
⁷ VERSTREKEN S. et al, 2024a, pp. 40

⁸ CLAESSEN J. et al, Archeologienota Genk-Koebaan (aanpassing), Kortenaken, 2024.

⁹ VAN RANST E. & SYS C., Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000), Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

was dit spoor bewaard tot op een diepte van 25 cm. Sporen s2, s3 en s4 hebben een gelijkaardige vulling, namelijk een homogene licht grijze/bruine vulling. Spoor s2 was goed zichtbaar in het vlak. Dit spoor was al te zien vanaf de B horizont, sporen s3 en s4 waren enkel zichtbaar onder de B horizont. De doorsnede van spoor s2 bedraagt 100 cm en is in coupe bewaard tot een diepte van 20 cm. Sporen s3 en s4 hebben elk een doorsnede van 57 en 70 cm. In spoor s3 is binnen in het spoor een extra cirkel waar te nemen.

Aangezien de aangetroffen sporen een hoge waardering hebben omdat er weinig gekend is in de regio, wordt de kans op kennisvermeerdering hoog ingeschat. Vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving wordt bijgevolg noodzakelijk geacht.”

Figuur 6: Allesporenplan proefsleuvenonderzoek (© ARCHEBO bv)
(Bron: VERSTREKEN S. et al, 2024a, p. 18, Figuur 9)

2.5 WERKWIJZE EN STRATEGIE

2.5.1 Algemene bepalingen

Een archeologische opgraving heeft tot doel de informatie uit het bodemarchief in de vorm van een archeologisch ensemble te behouden en te ontsluiten door archeologische sites, sporen en artefacten vrij te leggen, te onderzoeken en te registreren. De algemene bepalingen van een opgraving, zoals vastgesteld in de Code van Goede Praktijk, zijn hier van toepassing.¹⁰

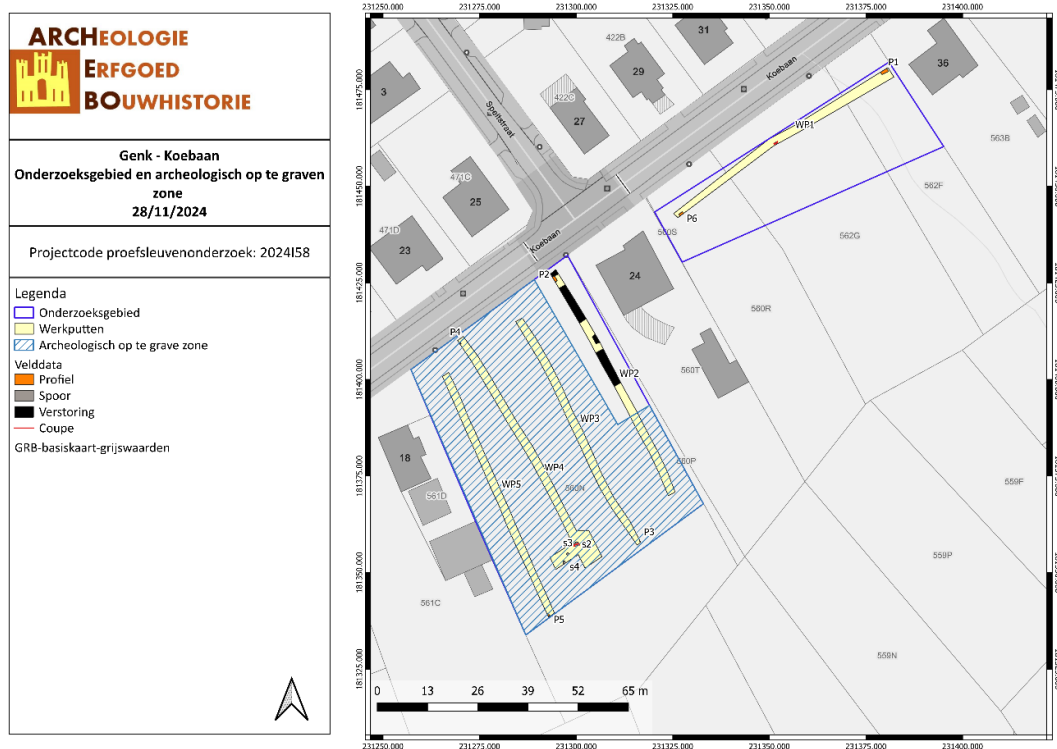
2.5.2 Specifieke methodologie

¹⁰ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016

2.5.2.1 Afbakening onderzoeksgebied ¹¹

Op basis van de verzamelde gegevens van het bureauonderzoek en de daaropvolgende onderzoeken, wordt binnen het projectgebied een onderzoeksgebied afgebakend voor een archeologische opgraving. Het gaat hierbij om ca. **3.465,17 m²**, zijnde het westelijke gedeelte van het projectgebied met uitzondering van de verstoorte zone die werd vastgesteld.

Aangezien een site uit de metaaltijd moeilijk te vatten is in een proefsleuvenonderzoeken en bijkomstig de bodem zo slecht leesbaar was wordt er aanbevolen om het volledige westelijke deel op te graven (uitgezonderd van het verstoorte gedeelte). Tevens kan er worden opgemerkt dat bij metaaltijdsite de sporen niet geclusterd voorkomen maar verspreid kunnen liggen.

Figuur 7: Situering van de archeologisch op te graven zone (gearceerd gedeelte) binnen het projectgebied (© ARCHEBO bv)
(bron: VERSTREKEN S. et al, 2024b, p. 9, Figuur 6).

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd vastgesteld dat er zeer duidelijk belangrijke archeologische sporen aanwezig zijn onder het ZW deel van het projectgebied.

De bodemingrepen zullen in ieder geval de natuurlijke bodem bereiken en er wellicht doorheen gaan.

Het archeologische vlak situeert zich voornamelijk net onder de B horizont aangezien de B horizont niet goed leesbaar was, en dit op een diepte van ca. 40 à 90 cm onder het maaiveld. Het staat de erkende archeoloog vrij om meer vlakken aan te leggen indien de situatie op het terrein dit vereist.

¹¹ VERSTREKEN S. et al, 2024b, pp. 8-9

2.5.2.2 Onderzoeksmethode, technieken en strategieën¹²

Vlakdekkende opgraving

Er wordt voorgesteld om het geselecteerde onderzoeksgebied te onderwerpen aan een **vlakdekkend opgraving**. Dit conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk (CGP hoofdstuk 15).

Het staat de erkende archeoloog vrij om te bepalen of de opgraving zal gebeuren in één of meerdere opgravingsputten per vindplaats. De omvang van iedere put/vlak is in ieder geval dusdanig dat er een accuraat ruimtelijk zicht wordt gegarandeerd en dat alle plannen naadloos aansluiten om te komen tot overzichtelijke opgravingsplannen van de vindplaatsen. De vorm en omvang van de individuele werkputten moet toelaten om een duidelijk overzicht van de sporen, spoorcombinaties en structuren te verkrijgen, zonder deze te lang aan degradatie bloot te stellen. Wanneer structuren (zoals gebouwplattegronden) gedeeltelijk buiten het vlak van de uitgezette werkput dreigen te vallen, dient de werkput (lokaal) uitgebreid te worden om deze structuren in hun geheel te kunnen onderzoeken.

Inhumatiegraven

Indien er graven worden aangetroffen wordt er conform de Code van Goede Praktijk een fysisch antropoloog ingezet. Deze begeleidt de archeologen in het veld bij de opgraving en ook bij de verwerking.

Metaaldetectie

Zowel het aangelegde vlak als de storthopen dienen grondig met een metaaldetector gecontroleerd te worden op signalen.

2.5.3 Organisatie van de opgraving

2.5.3.1 Uitgevoerde methodologie: onderzoeksmethode en -technieken

De opgraving werd uitgevoerd van 6 t.e.m. 11 februari 2025, onder leiding van erkend archeoloog en veldwerkleider Kevin Bouckaert (2020/00030). Het team werd vervolledigd door archeoloog Niels Geelen en assistent-archeologen Dimitri Wijns, Stien Verstreken en Kevin Plessers. Het kraanwerk werd uitgevoerd door Van Eycken Trans bv.

Tijdens de archeologische opgraving werd een oppervlakte van ca. 3.191 m² onderzocht (= opgravingszone zonder de gehouden buffers; *cfr. infra*). De opgravingszone werd opgedeeld in werkputten zodat elke zone op korte termijn afgewerkt kon worden en de sporen niet degraderen door het openliggen. Het onderzochte terrein werd in vier werkputten opgedeeld en opgegraven. De werkputten werden aangelegd door middel van een rupskraan met een gladde kraanbak van 2 m breed. De teelaarde werd laagsgewijs verdiept tot op het archeologisch leesbaar niveau.

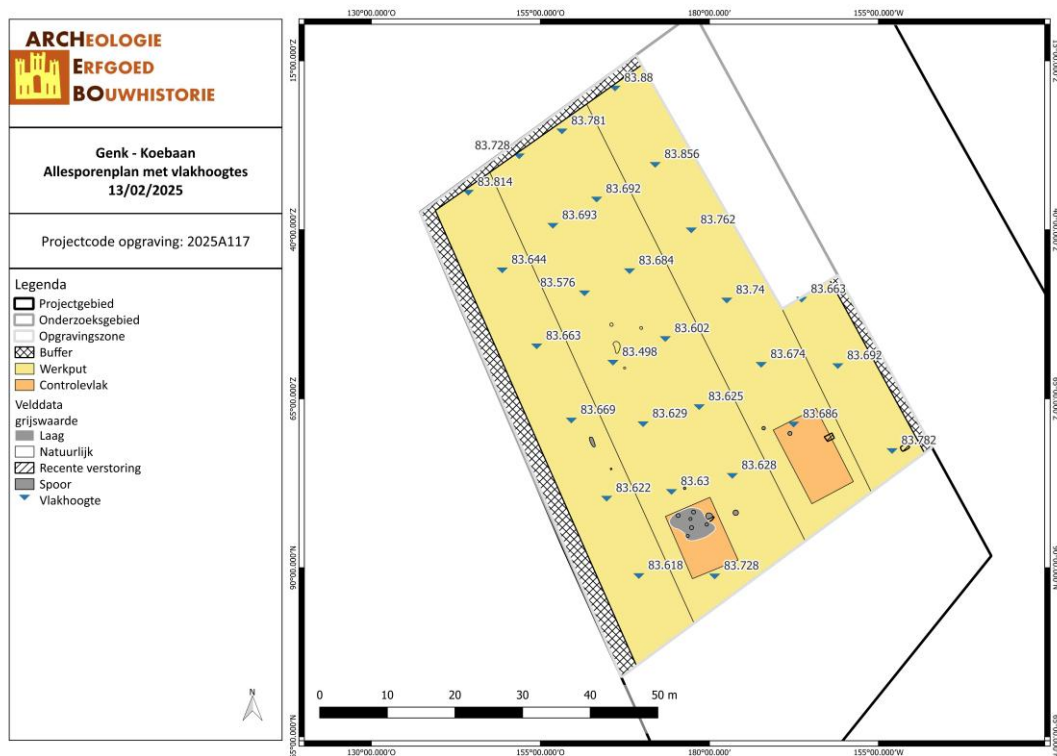
Het archeologisch vlak manifesteert zich in de advieszone tussen ca. 83,6 en 83,8 m +TAW, wat wijst op een vrij vlak terrein. Het archeologisch niveau bevindt zich op een diepte van ca. 80 à 100 cm t.o.v. het huidig maaiveld. In het zuidelijke deel van werkput 2 werd gezien de slechte leesbaarheid van het archeologisch vlak een extra controlevlak aangelegd. Ook ter hoogte van de laag (oud loopvlak?; *cfr. infra*) in werkput 3 werd een controlevlak aangelegd. Dit controlevlak (of vlak 2) bevindt zich ca. 10 à 15 cm onder het eerste vlak.

¹² VERSTREKEN S. *et al*, 2024b, pp. 10

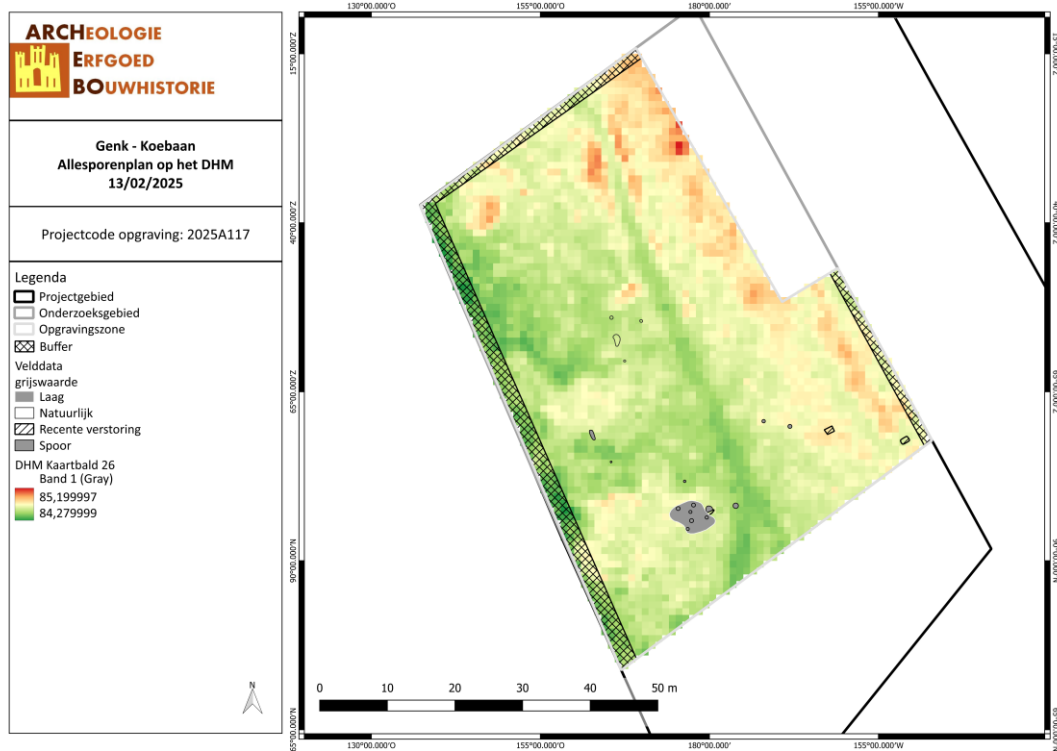
GEKO/25/02/13/5 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Werkputtenplan (© ARCHEBO bv).

GEKO/25/02/13/6 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Allesporenplan met vlakhoogtes (© ARCHEBO bv).

GEKO/25/02/13/7 - Digitale aanmaak

Figuur 10: Allesporenplan op het DHM (© ARCHEBO bv).

Figuur 11: Vlakfoto westelijk deel van werkput 3 in noordwestelijke richting (© ARCHEBO bv).

Zoals hierboven aangehaald, werden in werkputten 2 en 3 twee controlevlakken aangelegd. In het zuidelijke deel van werkput 2 was plaatselijk nog een sterk bewaarde B-horizont aanwezig (rechts op *Figuur 12*). In het eerste vlak waren reeds twee sporen aanwezig, zijnde S3 (in de C-horizont) en S4 (op de overgang van de B- naar de C-horizont). Om S4 duidelijker zichtbaar te maken en eventueel ook andere sporen niet te missen werd een controlevlak aangelegd onder deze plaatselijk bewaarde B-horizont (zie *Figuur 13*). Dit leverde geen bijkomende sporen op.

Figuur 12: Werkput 2 in noordwestelijke richting met zicht op de plaatselijke B-horizont (rechts op de foto) (© ARCHEBO bv).

Figuur 13: Zicht op controlevlak in werkput 2 in noordwestelijke richting met het couperen van S3 (links op de foto) om de situering van de sporen te duiden (© ARCHEBO bv).

In het zuidwestelijke deel van werkput 3 is plaatselijke een soort grijze 'vlek' aanwezig (geregistreerd als spoor 12; zie 4.3.4 *Laag (oud loopvlak?)*). Hierop werd in eerste instantie een coupe gezet om de opbouw van deze 'vlek' te bestuderen. Het lijkt om een laag (of oud loopvlak?) te gaan van maximaal 14 cm dik. Er werd besloten om ook ter hoogte van deze 'vlek' een controlevlak aan te leggen om deze gehele zone te verwijderen (dit pas na het couperen van de overige sporen die verder wel al vastgesteld werden in het eerste vlak ter hoogte van de vlek of laag, zijnde sporen 8 t.e.m. 11). Na het verwijderen van de 'vlek' werden nog eens drie sporen vastgesteld en ingemeten (sporen 15, 16 en 17) die zich onder deze 'vlek' of laag bevonden (*cfr. infra*).

Figuur 14: Controlevlak in werkput 3 in noordwestelijke richting, aangelegd onder vlek/laag S12 (© ARCHEBO bv).

Het vlak in werkput 4 werd in eerste instantie aangelegd op hetzelfde niveau als de andere werkputten. In deze werkput werd - in tegenstelling tot de andere werkputten waar voornamelijk een AC-profiel met plaatselijk restanten van een B-horizont werden aangetroffen - een goed ontwikkelde Podzol-bodem vastgesteld met een duidelijke E- en een B-horizont (zie *Figuur 15; 4.2.1 Bodemgenese*). In werkput 4 was dus duidelijk de bodem het best bewaard. Door de plaatselijke aanwezigheid van een E- en/of B-horizont was de zichtbaarheid ook hier laag, zodoende ook hier verdiept werd tot onder de B-horizont. Een strook langsheen de oostelijke zijde van de werkput, langsheen de grens van het onderzoeksgebied, werd niet verdiept als gevolg van de paniek van de buurman omtrent zijn schutting. Hier werd dan ook een extra buffer gehouden. Ook hier leverde het verder verdiepen van de E- naar de B- en C-horizont geen verdere archeologische sporen op.

Figuur 15: Zicht op de goed ontwikkelde Podzol-bodem in werkput 4 met rechts de gehouden buffer met het aanpalende terrein(© ARCHEBO bv).

2.5.4 Relevant gebruikt materiaal

Het archeologisch vlak werd aangelegd met een 21-tons kraan en dit met een platte graafbak. Bij het opmeten van het vlak, sporen, puntvondsten,... werd gebruik gemaakt van een GPS-gestuurd systeem met een precisie van 1 cm. Foto's werden genomen met een digitaal fototoestel. De metaaldetectie werd uitgevoerd met behulp van een metaaldetector. Verder werd gebruik gemaakt van klein opgravingsmateriaal zoals: schop, truweel,...

2.5.5 Afwijkingen strategie t.o.v. het Programma van Maatregelen

Er werd een kleine buffer gehouden met de aanpalende percelen ten westen en ten oosten van het onderzoeksgebied om geen schade toe te brengen aan het aanwezige hekwerk aldaar. Ook werd er langsheen de straatzijde een buffer gehouden door de aanwezigheid van nutsleidingen.

Verder zijn er geen afwijkingen t.o.v. het Programma van Maatregelen. Indien er toch afgeweken werd van het Programma van Maatregelen en/of de Code van Goede Praktijk was dit omwille van milieu-, technische- of veiligheidsredenen.

2.5.6 Selectiekeuze vondsten

Tijdens het veldwerk werd geen selectie van de vondsten doorgevoerd. Alle aangetroffen vondsten werden per spoor of per laag ingezameld en voorzien van een vondstenkaartje/-nummer.

2.5.7 Selectiekeuze staalname

Stalen worden genomen in functie van de onderzoeksvragen of indien deze uiterst interessant lijken. Voor de landschappelijke vraagstellingen kunnen geologisch materiaal, pollen, zaden en vruchten, hout en ander vegetatief plantenmateriaal,... interessant zijn. Voor de culturele vraagstellingen kunnen dierlijke resten, plantkundige resten,... interessant zijn. Naar dateringsdoeleinden toe kan staalname gebeuren in functie van ¹⁴C-datering of dendrochronologie. Indien tijdens het veldwerk blijkt dat er onzekerheid is over de uitvoering van bepaalde staalnames zal de betrokken specialist hierbij betrokken worden. De monsters werden handmatig ingezameld waarbij gelet werd op de positie van het monster in het spoor en mogelijke contaminatie (bioturbatie, ...).

Met betrekking tot conservatie worden geen specifieke handelingen of vereisten voorzien tijdens het veldwerk. Er worden specifieke maatregelen getroffen bij het aantreffen van hout, leder, metaal of glas. Indien nodig wordt een conservator geraadpleegd.

2.5.8 Inbreng specialisten en algemene wetenschappelijke advisering

Advies en wetenschappelijke begeleiding op het terrein werd niet als noodzakelijk geacht. Mevr. Annick Arts fungeerde als erfgoedconsulent archeologie namens het Agentschap Onroerend Erfgoed. Er werd geen natuurwetenschappelijk onderzoek uitgevoerd.

3 ASSESSMENTRAPPORT

3.1 GEHANTEERDE METHODE, TECHNIEKEN EN CRITERIA

Alle sporen, vondsten en stalen zijn beschreven en geregistreerd zoals omschreven in de Code van Goede Praktijk. Op basis hiervan werd een gedegen assessment van de vondsten, stalen, conservatie, sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren en de site in zijn geheel uitgevoerd door de veldwerkleider, de assistent-archeologen en -indien noodzakelijk- de natuurwetenschapper. De diverse methoden, technieken en criteria worden in onderhavige deelhoofdstukken verder omschreven.

3.2 OBSERVATIES EN REGISTRATIES

3.2.1 Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

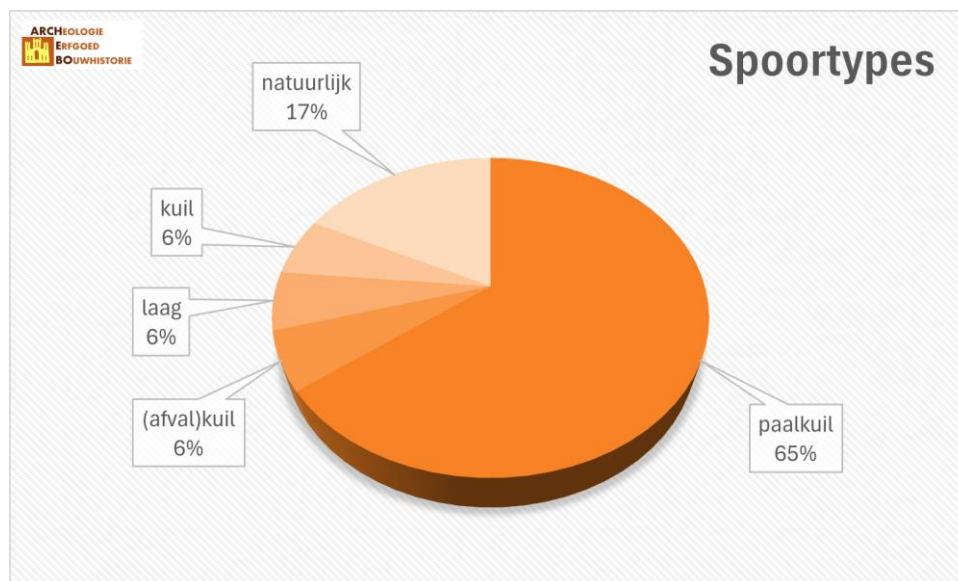
Tijdens het vlakdekkend onderzoek werden in totaal 17 archeologische sporen aangeduid en beschreven (S1 t.e.m. S17). De meeste sporen zijn van antropogene oorsprong. Drie sporen bleken na het couperen ervan van natuurlijke oorsprong (17%). Het gaat daarbij om sporen van bioturbatie. Naast deze drie sporen werd nog een vierde natuurlijk spoor aangesneden en op plan gezet. Het betreft hier vermoedelijk een boomval. Ook van de andere sporen die werden geregistreerd is het gezien de vage aflijning en de sterk uitgeloopte inhoud niet altijd even duidelijk of het daadwerkelijk sporen betreft, dan wel of het gaat om natuurlijke sporen. Bovendien ontbreekt in de meeste sporen vondsten die hierover duidelijkheid kunnen geven. De archeologische sporen kunnen globaal in volgende categorieën opgedeeld worden: paalkuilen (65%), (afval)kuil (6%), laag (6%) en kuil (6%). De sporen zijn daarbij te interpreteren als een *off-site* fenomeen, mogelijk in de nabijheid van een nederzetting.

Naast de archeologische sporen werden ook nog drie recente verstoringen aangesneden en op plan gezet. Het gaat daarbij om een coupe van het vooronderzoek, een kuil met een krengbegraving en een kuil waarin plastic en isomo aanwezig is.

De sporen werden beschreven, waarbij o.a. het spoornummer, de locatie (werkput, vlak, ...), de vorm, de inhoud (aard, kleur, textuur, inclusies), de afmetingen, een interpretatie en indien mogelijk een datering worden vermeld. De afmetingen zijn hierbij de waarden die werden opgemeten in het archeologisch grondvlak en de diepte ten opzicht van dit vlak. Alle sporen zijn opgenomen in een determinatietabel (*cfr. Sporenlijst*).

SPOORTYPES	AANTAL
Paalkuil	11
(Afval)kuil	1
Laag	1
Kuil	1
Natuurlijk	3
TOTAAL	17

Tabel 1: Sporen per type

Figuur 16: Percentuele verdeling van de sporen (© ARCHEBO bv)

Het uitzicht en de inhoud van de afzonderlijke sporen werd met elkaar vergeleken om zo spoorcombinaties of -associaties te bekomen. Op basis hiervan is het mogelijk om archeologische structuren (zoals gebouwplattegronden e.d.) te herkennen of afzonderlijke sporen in eenzelfde periode te situeren. Er werden geen structuren zoals gebouwplattegronden of bijgebouwen vastgesteld binnen het onderzoeksgebied. Wel zijn de meeste sporen op basis van de vergelijkbare inhoud wellicht zowat gelijktijdig (*cfr. infra*).

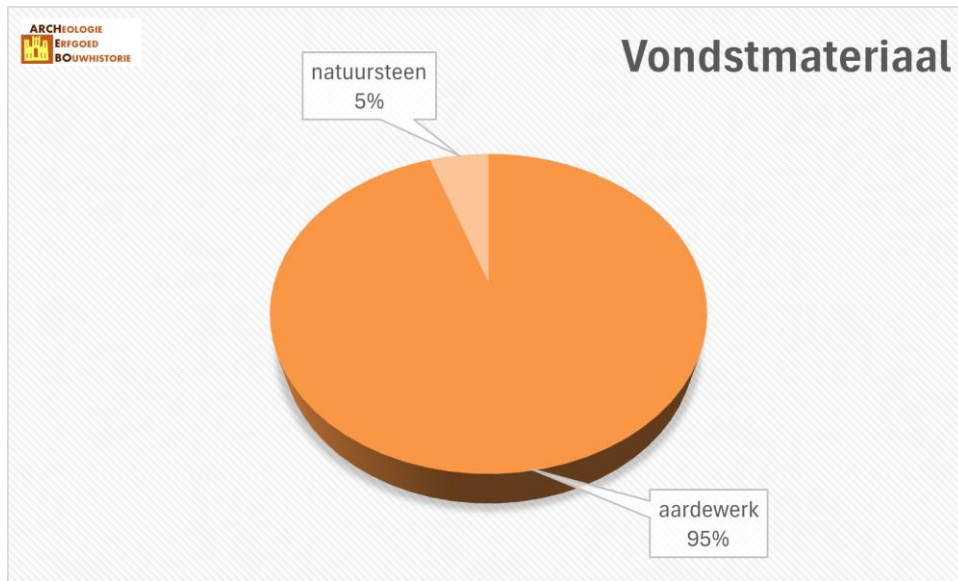
3.2.2 Assessment van de vondsten

Tijdens het onderzoek werden 3 vondstnummers uitgedeeld (V1 t.e.m. V3). De verzamelde vondsten werden aangetroffen tijdens de aanleg van het vlak of tijdens het couperen en uithalen van de sporen. Ook werden er twee puntvondsten ingemeten (PV1 en PV2). Het betreft daarbij een silexartefact en een concentratie van aardewerk in de C-horizont. De metaaldetectie van zowel het vlak als de storthopen leverde geen relevante vondsten op. Er werden zo in totaal 19 afzonderlijke vondsten ingezameld met een gezamenlijk gewicht van 817 g.

De vondsten worden onderverdeeld per categorie. Het gaat daarbij enkel om aardewerk (95%) en natuursteen (5%). Het vondsmateriaal werd gewassen en relevante vondsten werden gefotografeerd. Alle vondsten zijn opgenomen in een determinatietabel (*cfr. Vondstenlijst en Puntvondstenlijst*).

VONDSTCATEGORIE	AANTAL	GEWICHT (GRAM)
Aardewerk	11 + 7	735 + 78
Natuursteen	1	4
TOTAAL	19	817

Tabel 2: Vondstmateriaal per categorie

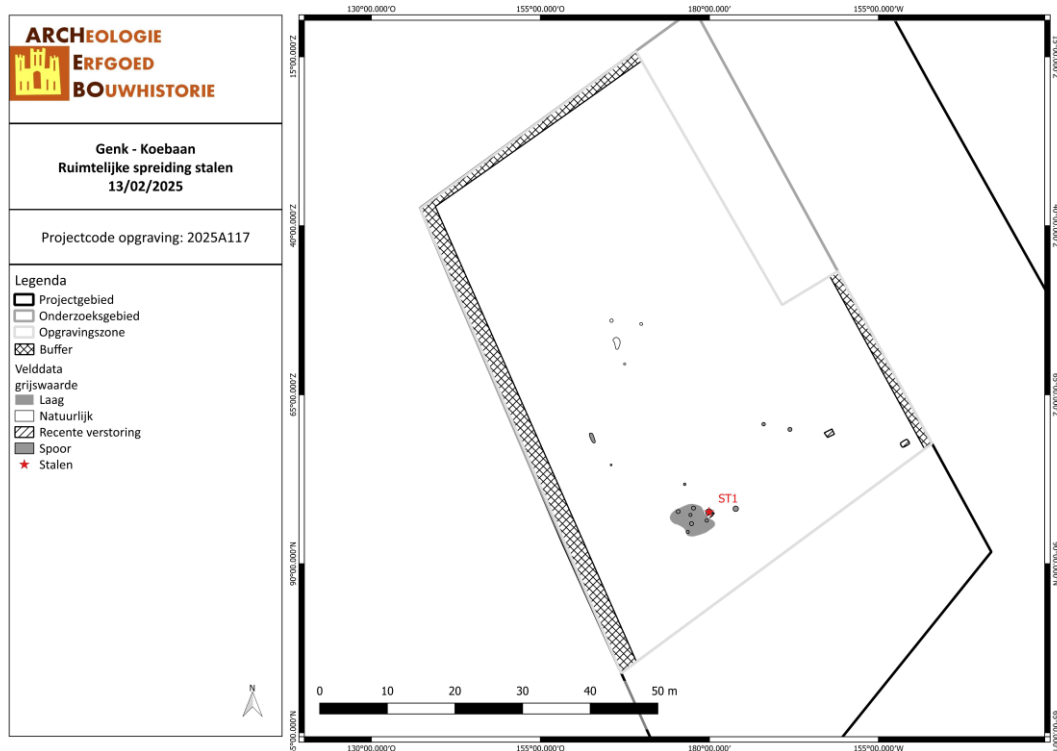
Figuur 17: Percentuele verdeling van de vondsten per vondstcategorie (© ARCHEBO bv)

Het aardewerk vormt de grootste groep binnen het vondstmateriaal, met in totaal 18 scherven. Alle scherven zijn gedetermineerd op basis van de aardewerksoort, daarna is verder gekeken naar vorm, vormdetails en eventuele versiering. Uitzonderlijke kenmerken, zoals onder andere gebruikssporen of het al dan niet verweerd of gefragmenteerd zijn van de scherven is van naderbij bestudeerd. Per vondstnummer werden alle vondsten bekeken en ingevoerd in de determinatietabel. Zo werden per vondstnummer alle belangrijke gegevens met betrekking tot de scherven genoteerd. Deze gegevens zijn o.a.: het aantal scherven, het MAI (Minimum Aantal Individuen) tussen deze scherven, om welk fragment het gaat (rand, wand, oor, bodem,...), het baksel, versiering of glazuur, verschraling en indien mogelijk een datering. Op basis van deze gegevens kon een beter beeld over het hele aardewerkensemble gegenereerd worden. Ook werden de representatieve rand- of bodemfragmenten grafisch uitgewerkt. Voor de determinatie van het aardewerk wordt er ingezet op de uitwerking van schervenrijke contexten, als referentiecollectie voor de rest van de site.

3.2.3 Assessment van de stalen

Stalen werden genomen in functie van het beantwoorden van de onderzoeksvragen of indien deze uiterst interessant lijken. De stalen werden nadien afzonderlijk gewaardeerd in functie van eventueel verder wetenschappelijk onderzoek. Bruikbare stalen die in aanmerking komen voor wetenschappelijk onderzoek worden uitgeselecteerd en opgestuurd naar een labo. De houtskoolmonsters werden handmatig genomen bij het uithalen van de sporen. Hierbij werd gelet dat het zuiver houtskoolmateriaal betreft, niet in een mollengang of secundaire positie, maar in de opvulling van het spoor zelf. Alle stalen zijn opgenomen in een determinatielijst (*cfr. Stalenlijst*).

Tijdens het archeologisch onderzoek werd er één staal genomen (ST1). Het betreft een houtskoolstaal uit (afval)kuil S8 in teken van een radiokoolstof- of ¹⁴C-datering. Het moet daarbij gezegd worden dat de kans eerder klein is dat er een datering mogelijk is aangezien er geen duidelijk zichtbaar houtskool aanwezig was in het spoor. Bij de overige sporen was dit ook niet het geval waardoor hier geen bruikbare stalen genomen konden worden.

GEKO/25/02/13/8 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Ruimtelijke spreiding stalen (© ARCHEBO bv).

3.2.3.1 ¹⁴C-datering

Het houtskoolstaal (ST1) werd genomen in functie van een radiokoolstofdatering of ¹⁴C-datering. Dit staal werd genomen uit (afval)kuil S8. Om de aangetroffen sporen, en daarmee de site in zijn geheel, beter te kunnen plaatsen in de tijd is het nuttig om dit staal te laten waarderen en indien mogelijk te laten analyseren.

STAALNR.	CONTEXT	TYPE	WAARDERING	ANALYSE
ST1	(Afval)kuil S8	Houtskoolstaal	JA	NEE

Tabel 3: Lijst met ¹⁴C-stalen

Bij het interpreteren van ¹⁴C-analyses dient opgemerkt te worden dat houtskoolstalen die worden gerecupereerd uit sporen niet altijd betrouwbaar zijn. Het houtskool kan door post-depositionele processen in de sporen terechtgekomen zijn, waardoor deze niet altijd representatief zijn. Het houtskool kan als residueel materiaal in het spoor terechtgekomen zijn bij de aanleg ervan. Evengoed kunnen deze intrusief zijn, en in het archeologisch spoor terechtgekomen zijn als nazakking of door bioturbatie.¹³

¹³ HANCA K., ERVYNCK A. & VAN STRYDONCK M., 2019, pp. 36

3.2.3.2 Macro-botanische onderzoek en pollenanalyse

Er werden geen contexten aangetroffen die macro-botanische onderzoek of een pollenanalyse mogelijk of wenselijk maakt.

3.2.3.3 Dendrochronologie

Er werd tijdens het onderzoek geen hout aangetroffen dat in aanmerking zou kunnen komen voor een dendrochronologisch onderzoek.

3.2.4 Conservatie-assessment

Archeologische conservatie kent verschillende vormen die in alle fases van het archeologisch onderzoek kunnen worden toegepast om het onderzoekspotentieel van de opgegraven objecten ten volle te benutten (CGP 24.1). Zo wordt ervoor gezorgd dat alle nodige voorzorgen genomen zijn om de bewaring van een archeologisch artefact te verzekeren van bij het opgraven tot een eventuele verdere conservatiebehandeling. De artefacten worden bewaard in een gecontroleerde en aangepaste omgeving om eventuele degradatieprocessen te vertragen of te stoppen. Indien nodig wordt een conservatie in functie van het onderzoek (alle ingrepen die nodig zijn om zoveel mogelijk informatie uit een archeologisch artefact te halen) of een stabiliserende conservatie (de behandeling die nodig is om een artefact stabiel te kunnen bewaren en hanteren) uitgevoerd. Op basis van het assessment wordt - in samenspraak met een conservator - een beslissing genomen met betrekking tot welke ingrepen noodzakelijk en nuttig zijn. De conservator coördineert alle aspecten inzake conservatie tijdens het onderzoek.

Ook dient er rekening te worden gehouden met het vondstensemble. Indien een groot ensemble van dezelfde artefacten wordt gevonden is het niet in alle gevallen noodzakelijk om alle artefacten te gaan conserveren. In dit geval zal dan een representatief aandeel verder onderzocht en geconserveerd worden.

De bewaringstoestand in alle vondstcategorieën is vrij goed en naar conservatie toe stelt zich dan ook geen specifieke problematiek aangezien deze zich in een stabiele toestand bevinden. Het vondstmateriaal wordt degelijk verpakt volgens de regels van de kunst¹⁴, om verder verval en breuken te voorkomen en er zo een degelijke bewaring (tijdens en na het onderzoek) kan worden gegarandeerd. Geen van de ingezamelde vondsten werd geselecteerd voor actieve conservatie.

3.3 UITWERKING EN DEPONERING

3.3.1 Strategie voor de verwerking

Alle gegevens van de opgraving werden opgelijst in de plannen-, foto-, sporen-, vondsten-, tekeningen- en stalenlijst. Het vondstmateriaal werd gewassen, gedroogd, gesplitst en ingevoerd, waarna een assessment en een voorstel tot verdere uitwerking werden gemaakt. Nadien werd het vondstmateriaal conform de Code van Goede Praktijk degelijk ingepakt. De bruikbare stalen voor verder wetenschappelijk onderzoek werden voorgelegd aan de nodige specialisten of opgestuurd naar een labo. De resultaten

¹⁴ COOLS A., 2009

werden samengevoegd om tot een synthese en uitwerking te komen. Hierin worden, indien nodig, voorstellen gedaan voor verder specialistisch onderzoek die hier niet aan bod zijn gekomen.

3.3.2 Conservatiestrategie

Het vondstmateriaal is stabiel genoeg en vraagt geen verdere conservatie of restauratie. De vondsten worden goed en veilig verpakt, waardoor geen breuken kunnen ontstaan.

3.3.3 Deponering van het archeologisch ensemble

De resultaten van de opgraving, bestaande uit data, vondsten en het archeologische ensemble, blijven te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. Na het bestuderen van het vondstmateriaal wordt het archeologisch archief overgemaakt aan de initiatiefnemer.

3.3.4 Onderzoeksvragen bij vervolgonderzoek

De onderzoeksvragen en -doelstellingen zoals geformuleerd in de nota met ID 31731¹⁵ volstaan voor de analyse van de archeologische vindplaats. Er dient geen vervolgonderzoek plaats te vinden op de resultaten van de opgraving. Wel kunnen de resultaten opgenomen worden in verder specialistisch of synthetiserend onderzoek.

¹⁵ VERSTREKEN S. *et al*, 2024b

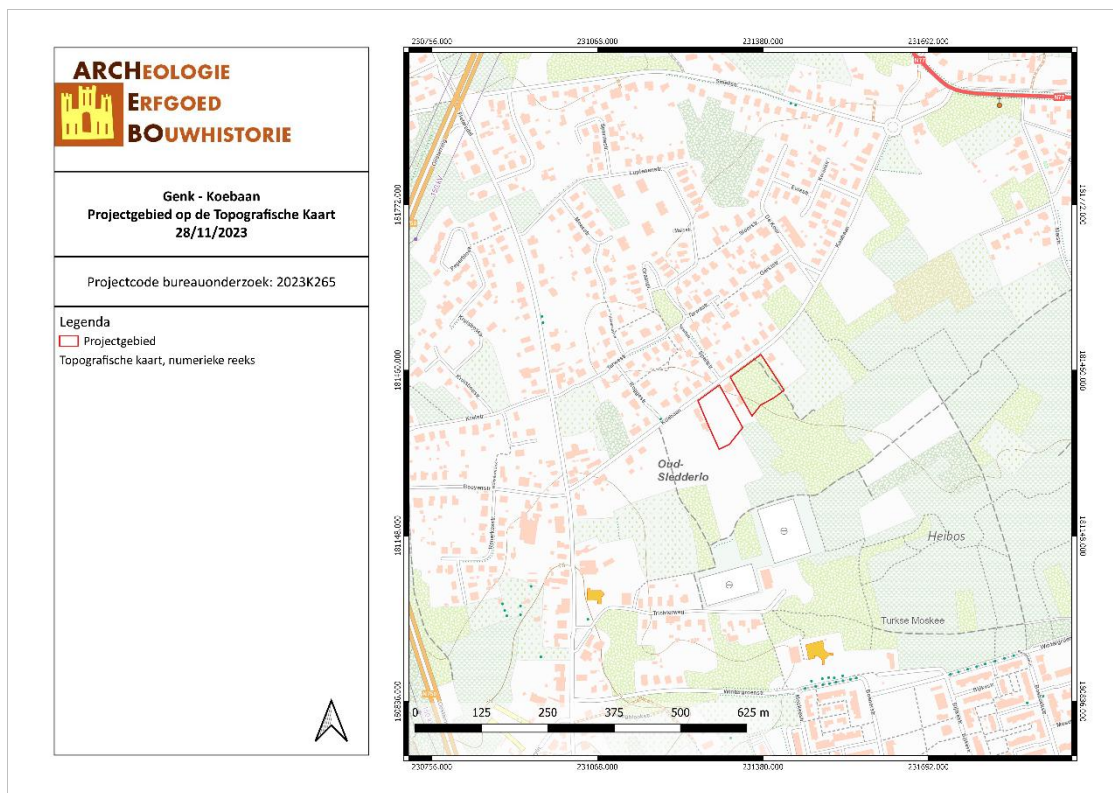
4 INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

4.1 LANDSCAPPELIJK, HISTORISCH EN ARCHEOLOGISCH KADER

4.1.1 Landschappelijk kader ¹⁶

4.1.1.1 Topografische situering

Het projectgebied ligt aan de Koebaan in Genk, een stad en gemeente gelegen in de Belgische provincie Limburg. De gemeente Genk wordt omringd door de gemeenten Houthalen-Helchteren, Oudsbergen, As, Zutendaal, Bilzen, Diepenbeek, Hasselt en Zonhoven. De gemeente heeft geen deelgemeentes, maar wel enkele gehuchten en wijken. Kernen die nabij Genk liggen zijn Waterschei, Bokrijk, Winterslag, Termien, Sledderlo, Langerlo, Kolderbos, Driehoeven, Bret-Gelieren en Zwartberg. Het projectgebied is gelegen in de woonkern Sledderlo. Het is een sterk verstedelijkt gebied. De gehuchten zijn uitgegroeid tot stadswijken. Het oorspronkelijk landschap is grotendeels verdwenen of versnipperd door de mijnactiviteiten en door de aanleg van spoorlijnen en autowegen. Het Albertkanaal is een belangrijke waterloop, aangezien veel belangrijke industrieën zich vestigen rond en in de buurt van het kanaal. Het is één van de belangrijkste industriële steden van Vlaanderen, in het verleden voornamelijk door de aanwezigheid van drie steenkoolmijnen en tegenwoordig door haar ligging aan de autosnelweg E314 en het Albertkanaal.¹⁷

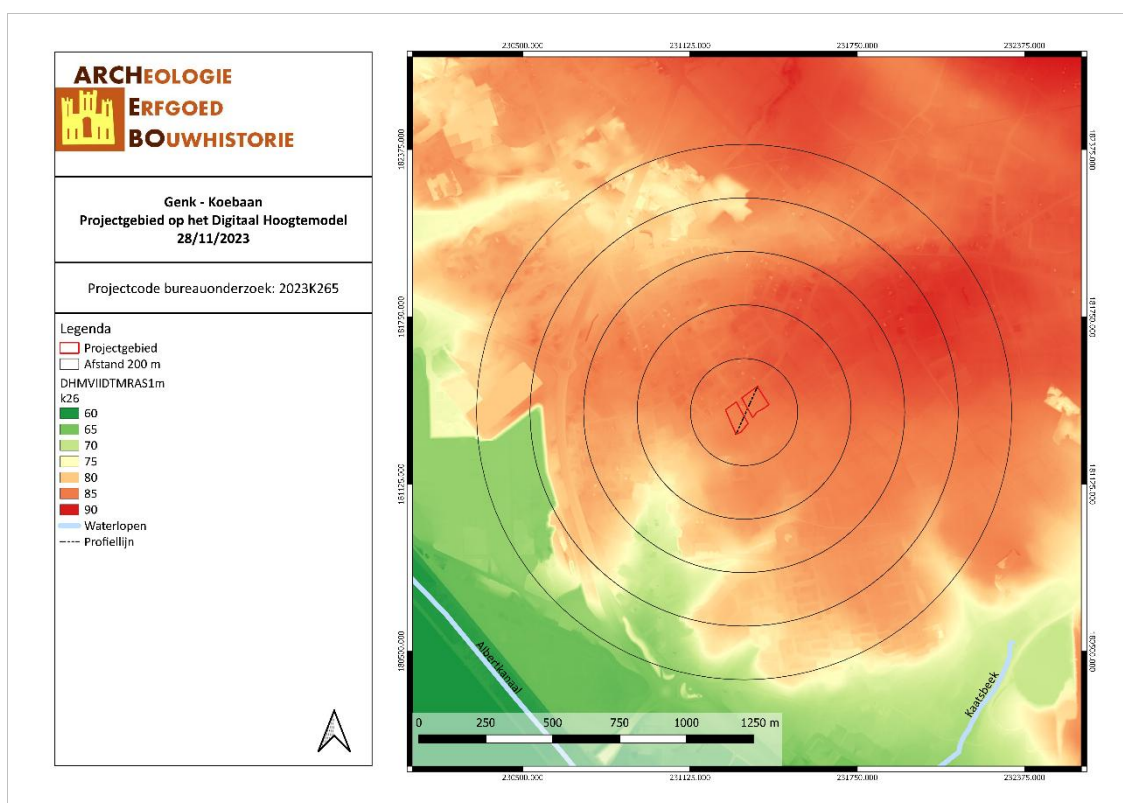
Figuur 19: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 13, Figuur 9)

¹⁶ GEELEN N. et al, 2024, pp. 12-15

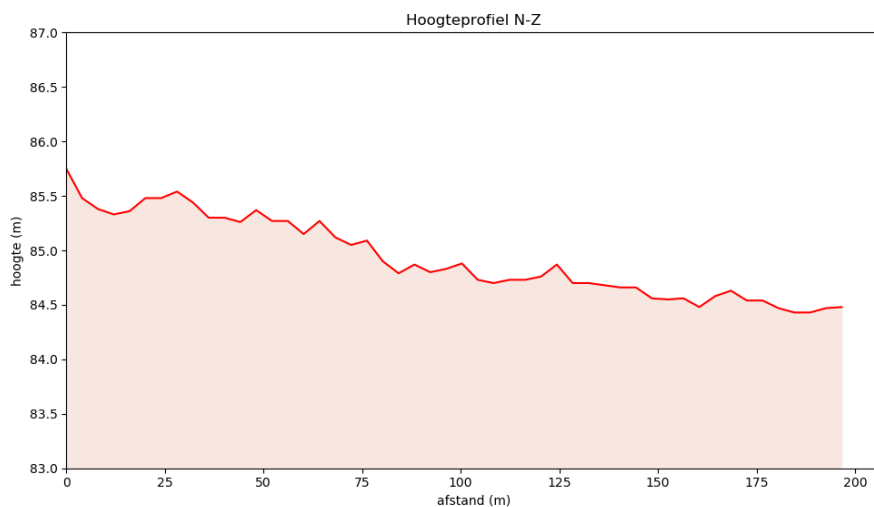
¹⁷ Wikipedia, "Genk", in Wikipedia, geraadpleegd 10 mei 2024, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Genk&oldid=50116577>.

4.1.1.2 Landschappelijke situering

De hoogte van het projectgebied daalt van 85,7 m +TAW in het noorden naar 84,6 m +TAW in het zuiden, een daling van ca. 1 m over een afstand van ca. 200 m. Het projectgebied ligt nabij de top van een topografische hoogte. Er zijn geen waterlopen binnen een straal van meer dan 1 km rondom het projectgebied. Gezien de grote afstand tot natuurlijke waterlopen is het projectgebied niet ideaal gelegen voor de aanwezigheid van steentijd artefactensites.

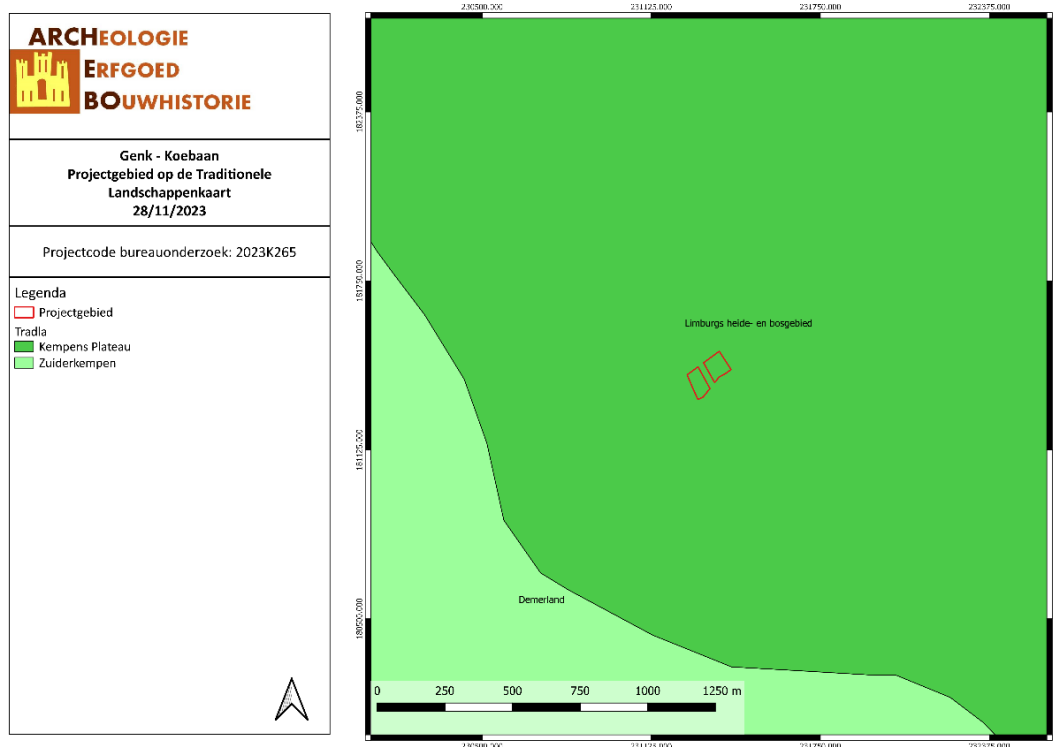
Figuur 20: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 14, Figuur 10)

Figuur 21: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (N-Z) (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 13, Figuur 8)

4.1.1.3 Fysische geografie

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd binnen het Kempens Plateau, meer bepaald het Limburgse heide- en bosgebied.

Figuur 22: Situering van het projectgebied op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 15, Figuur 11)

4.1.2 Geologisch kader¹⁸

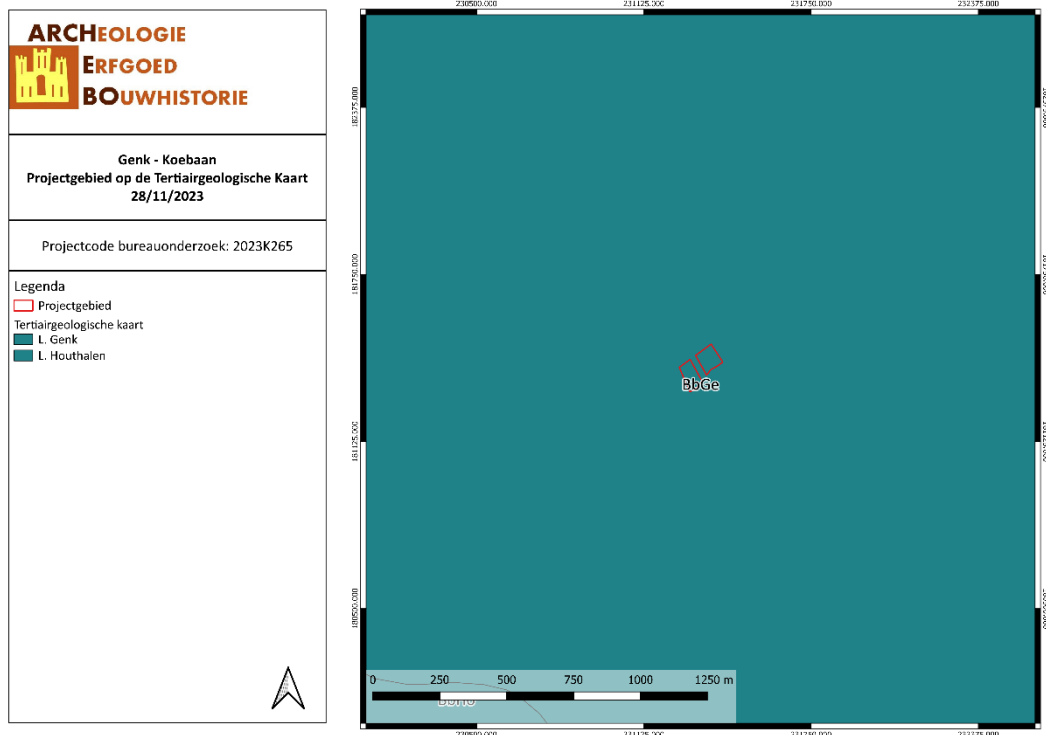
4.1.2.1 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het projectgebied zich binnen de Formatie van Bolderberg, Lid van Genk. Deze formatie wordt gekenmerkt door sterk micahoudend geel tot grijswit zeer fijn zand. In de diepere ondergrond zijn ze meestal bruineel van kleur. Kenmerkend zijn de glimmerhoudende bestanddelen, de lignietlaagjes en grindlaagjes.¹⁹

¹⁸ GEELEN N. et al, 2024, pp. 16-18

¹⁹ 'Geopunt', z.d., <https://www.geopunt.be/>

LAGA P., LOUWY S. & GEETS S., 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): p. 144.

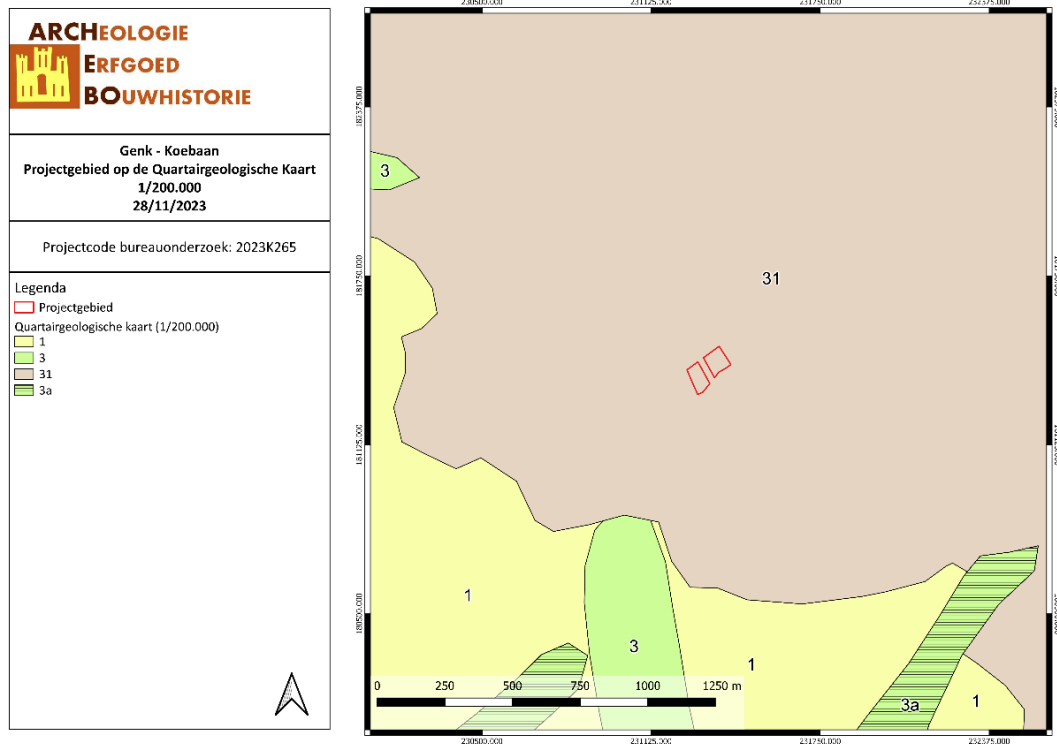

Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 16, Figuur 12)

4.1.2.2 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het projectgebied zich volledig binnen type 31. De onderste laag bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Cromeriaan (Midden-Pleistoceen) en het Baveliaan (Post-Jaromillo – Vroeg-Pleistoceen). Bovenop deze fluviatiele afzettingen liggen eolische afzettingen uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en/of het Saaliaan (Midden-Pleistoceen). Naast deze eolische afzettingen kunnen ook hellingsafzettingen van het Quartair aanwezig zijn. Deze eolische en hellingsafzettingen zijn echter mogelijk afwezig.²⁰

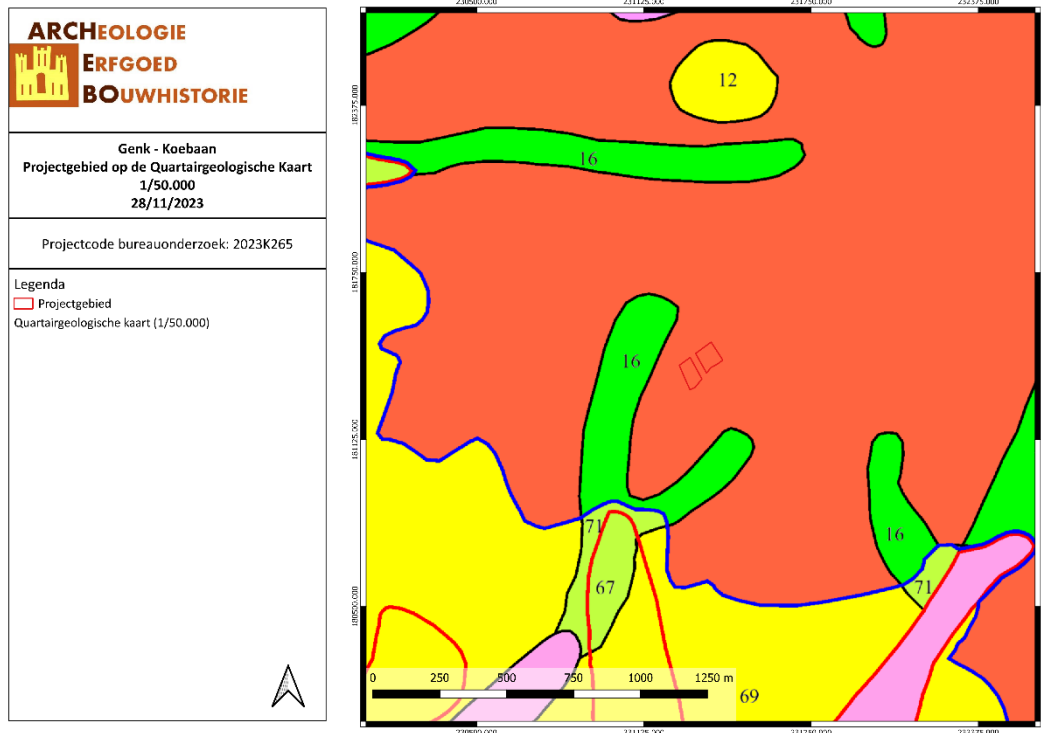
²⁰ Databank Ondergrond Vlaanderen.

Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 17, Figuur 13)

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000) kent het projectgebied type 2. Dit type verwijst naar het Lid van Zutendaal. Het is een afzetting van fluvio-glaciale grove Maasgrinden in een al dan niet aanwezige leemmatrix met weinig zand; leemlenzen zijn plaatselijk geïntercaleerd. De grinden zijn vermoedelijk afgezet tijdens het Cromeriaan en/of het Vroeg-Pleistoceen door een verwilderde grindrivier in een koud klimaat en later verweerd tot de Bodem van As. Hun verbreidingsgebied valt essentieel samen met een deel van het Kempisch Plateau ten oosten en in een smalle strook ten westen van de Bosbeek. Stratigrafisch komen ze in principe boven de Winterslag zanden te liggen maar meestal zijn deze laatste volledig weggeschuurd vooraleer het grindfacies afgezet geweest is. Dit lid heeft een dikte die schommelt tussen 6 en 22 m.²¹

²¹ BEERTEN K., Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, kaartblad 26 Rekem, Leuven, 2005.

Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 18, Figuur 14)

4.1.2.3 Bodemkundige situering²²

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Zbmt. Zbmt-bodems zijn droge zandgronden met diepe antropogene humus A horizont en grintbijmenging of matige grintbijmenging (15-25%). Onder het plaggende zit een begraven profiel, meestal een Podzol of een verbrokkeld textuur B. Roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120 cm.²³

²² GEELEN N. et al, 2024, pp. 19

²³ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

Figuur 26: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 19, Figuur 15)

4.1.3 Historisch kader

4.1.3.1 Historische bronnen²⁴

Toponymie en geschiedenis²⁵

Genk wordt voor de eerste maal als “Geneche” vermeld in een schenkingsakte die dateert van 13 december 1108. Een andere naamvariant van Genk is *Geniche* (1140). De naam komt vermoedelijk van de Germaanse persoonsnaam “Ghan” en het Latijnse achtervoegsel *-acum* (woonplaats) ofwel het Germaanse achtervoegsel *-eck* (eik). De naam Genk betekent dan ofwel woonplaats van Ghan ofwel eik van Ghan.

In 1812 werden stenen bijlen en pijlpunten opgegraven in de omgeving van Genk, waaruit afgeleid kan worden dat in het neolithicum reeds enige activiteit plaatsvond op Genks grondgebied. Ca. 500 v.Chr. is een Keltische nederzetting ontstaan. Aan de bron van de Stiemerbeek zijn dan weer Vroeg-Frankische resten gevonden, zoals brandgraven met urnen. Op de plaats van de huidige Sint-Martinuskerk zijn sporen van een houten zaalkerkje gevonden die dateren van ca. 800. Genk bleef gedurende lange tijd een landelijk gehucht. De kern van Genk vormde ook het centrum voor de omliggende gehuchten Winterslag, Gelieren, Waterschei, Langerlo, Camerlo en Sledderlo.

In de 11de eeuw behoorde Genk en haar omgeving vermoedelijk tot het Graafschap Loon. Vanaf 1366 vormde het een deel van het Prinsbisdom Luik. Het graafschap werd geregeld onder de voet gelopen door

²⁴ GEELEN N. et al, 2024, pp. 23

²⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed, “Inventaris Onroerend Erfgoed”, geraadpleegd 2 juli 2021, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>. Wikipedia, “Genk”.

verscheidene legers. Genk ging grote leningen aan met Bilzen, Maastricht en zelfs Roermond om de legers op doortocht hoge geldbedragen te betalen om zo haar inwoners te beschermen tegen hun geweld. De leningen konden slechts moeilijk afbetaald worden, door de snelle opeenvolging van doortrekkende legers waardoor dikwijls Genkse burgers werden opgesloten tot de verschuldigde geldsom betaald was. Documenten uit de 15de tot 18de eeuw (in het stadsarchief van Genk) getuigen van deze gebeurtenissen.

In de 17de eeuw werden verschillende schansen aangelegd, waar de bevolking zich kon terugtrekken wanneer vreemde troepen door het land trokken. Een beruchte slag in de geschiedenis van de gemeente Genk is de Slag van Sint-Nicolaasdag in 1648. Deze vond plaats tussen burgersoldaten en Lotharingse troepen op de Donderslagse Heide ten noorden van de stad Genk. Toen Genk in 1753 in leen werd gegeven, was De Grady De Groenendael de eerste heer. Rond deze periode waren ook de beruchte bokkenrijders actief die o.a. het Genks grondgebied teisterden. Op het einde van de 18de eeuw werd Genk ook wel Heilig Genk genoemd, omdat de Genkenaren hun priesters lieten onderduiken. Hoewel Genk in de 19de eeuw een zeer sterke toename aan industrialisatie kent, blijft het landelijk karakter van de regio bewaard. Door de massale immigratie in de loop van de 20ste eeuw kende Genk een zeer sterke groei. Op 2 augustus 1901 ontdekte professor André Dumont een steenkoollaag in het nabijgelegen dorp As. Het jaar daarop werd in Genk eveneens steenkool aangetroffen. Daaropvolgend werden drie steenkoolmijnen opgericht op het Genks grondgebied. Tussen 1920 en 1930 steeg het bevolkingsaantal zeer sterk. De nieuwe inwoners waren voornamelijk mijnarbeiders. Immigranten kwamen uit Polen, Oekraïne, Italië, Griekenland, Spanje, Portugal, Turkije en Marokko, tijdens de drie immigratiegolven (1920-1930, na 1930 en vanaf 1964).

Tot de eerste helft van de 20ste eeuw was Genk een kerndorp gelegen bij de weg tussen Hasselt en Maaseik. Tot 1910 speelden de Sint-Martinuskerk en het dorp een centraliserende rol op deze gehuchten. Tijdens de eerste economische expansie, met de oprichting van de drie steenkoolmijnen, volgde de decentralisatie. In 1944 werd de kern van het dorp Genk haast geheel vernield door een verkeerd uitgevoerd Amerikaans bombardement. Het vroegere stratenpatroon werd deels bewaard, de oorspronkelijke landelijke vakwerkarchitectuur is bijna helemaal verdwenen op een aantal versteende, langgestrekte hoeves na. Na WO II volgde een tweede economische expansie, waarin volledig nieuwe wijken met een eigen parochiekerk zijn ontstaan. Het gaat om de wijken Bokrijk-Boxbergheide, Bret-Gelieren, Termien en Park van Genk. De jaren '60 was echter een crisisperiode voor de steenkoolnijverheid. De mijnen werden achtereenvolgens in 1966, 1987 en 1988 gesloten. Dankzij de liggen nabij Hasselt en langs het Albertkanaal vestigden zich toch grote bedrijven in Genk en in 1966 ontstonden twee industrieterreinen, één in Genk-Noord en één in Genk-Zuid.

4.1.3.2 Cartografische bronnen ²⁶

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor

²⁶ GEELEN N. *et al*, 2024, pp. 24-29

de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de-eeuwse cartografische bronnen behandeld, zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart is de eerste topografische kaart van een groot deel van de Zuidelijke Nederlanden. Ze werd gemaakt tussen 1745 en 1748 in opdracht van Lodewijk XV van Frankrijk en werd genoemd naar een van de makers, Jean Villaret (1703-1784). De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.²⁷

De Villaretkaart is niet beschikbaar voor dit landsdeel. Op de Ferrariskaart ligt het projectgebied net ten oosten van Sledderlo, een straatdorp dat uit een tiental woningen bestaat. Het is volledig binnen akkerland gelegen. De omgeving van het projectgebied is op de Ferrariskaart opvallend verschillend van de andere historische kaarten uit het begin van de 19de eeuw en mogelijk niet juist gegeoreferend.

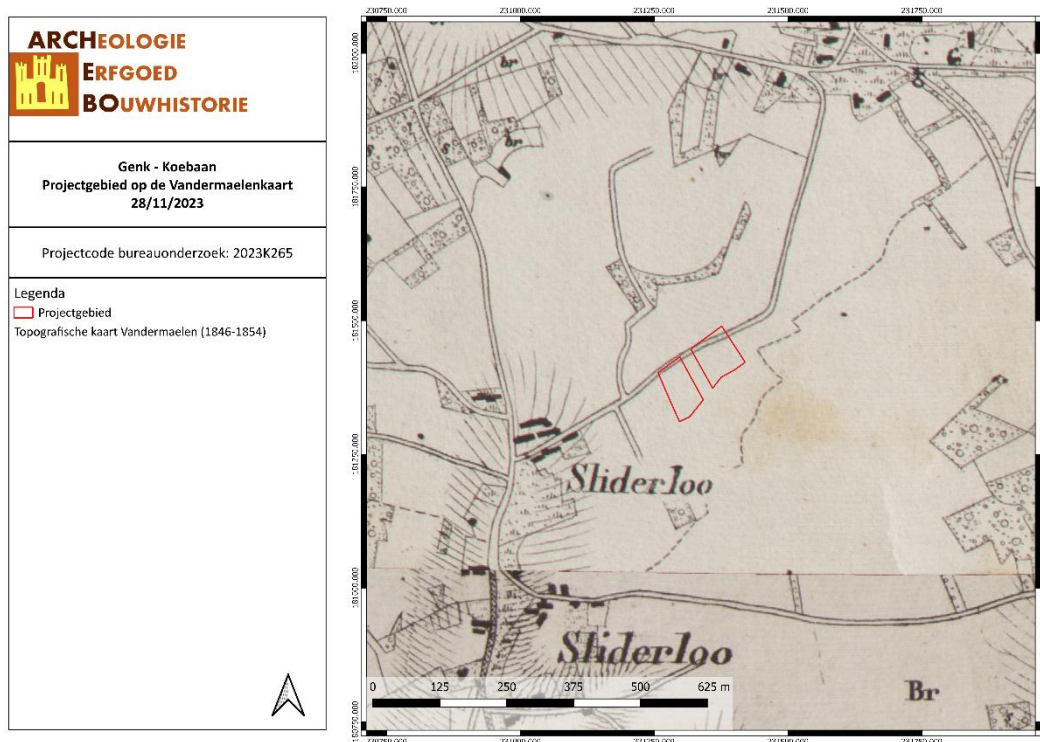

Figuur 27: Detail uit de Ferraris-kaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 25, Figuur 20)

²⁷ 'Villaretkaart', in *Wikipedia*, 6 februari 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>; 'Ferrariskaarten', in *Wikipedia*, 26 december 2019, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

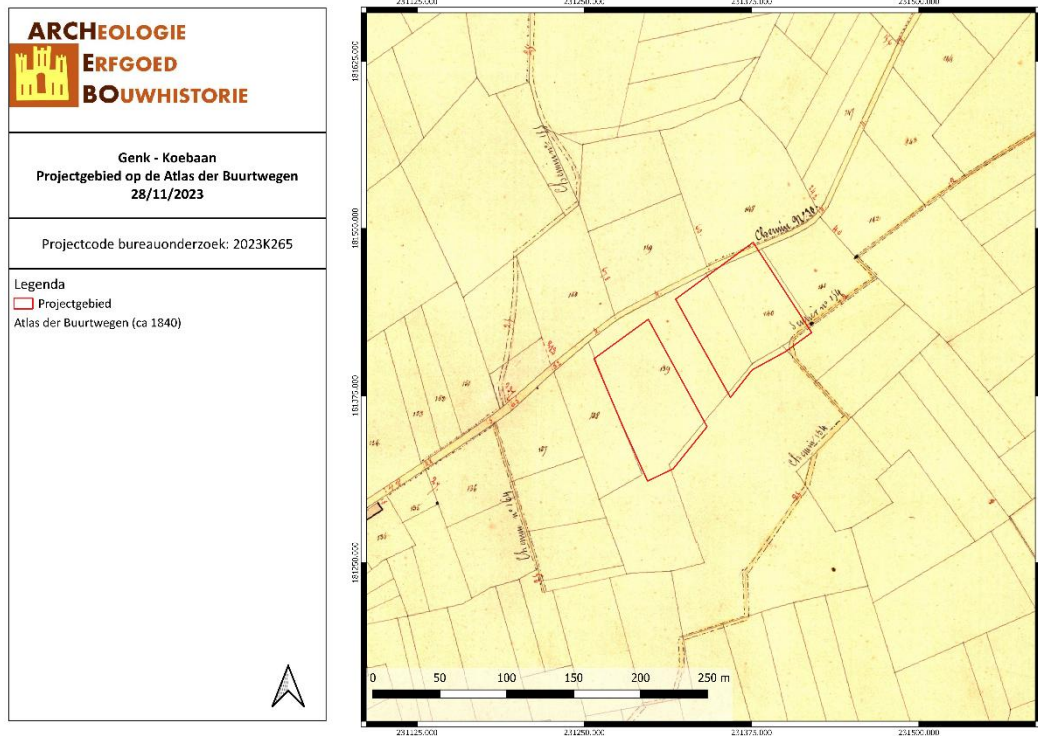
Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering van de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.²⁸ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferriskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

Op de Vandermaelenkaart is de omgeving - zoals hierboven reeds aangehaald - erg verschillend van de situatie zoals weergegeven op de Ferriskaart. Het projectgebied ligt op deze kaart ten noordoosten van Sledderlo. Het grenst in het noorden aan de huidige Koebaan en is volledig onbebouwd en waarschijnlijk in gebruik als landbouwgrond. Op de Atlas der Buurtwegen is een vergelijkbare situatie te zien. De Koebaan wordt aangegeven als *chemin nr. 30*. In het zuiden grenst het oostelijke projectgebied aan een pad met een hoekig verloop, *sentier nr. 154*.

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Vandermaelenkaart (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 26, Figuur 21)

²⁸ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2018, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

*Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 27, Figuur 22)*

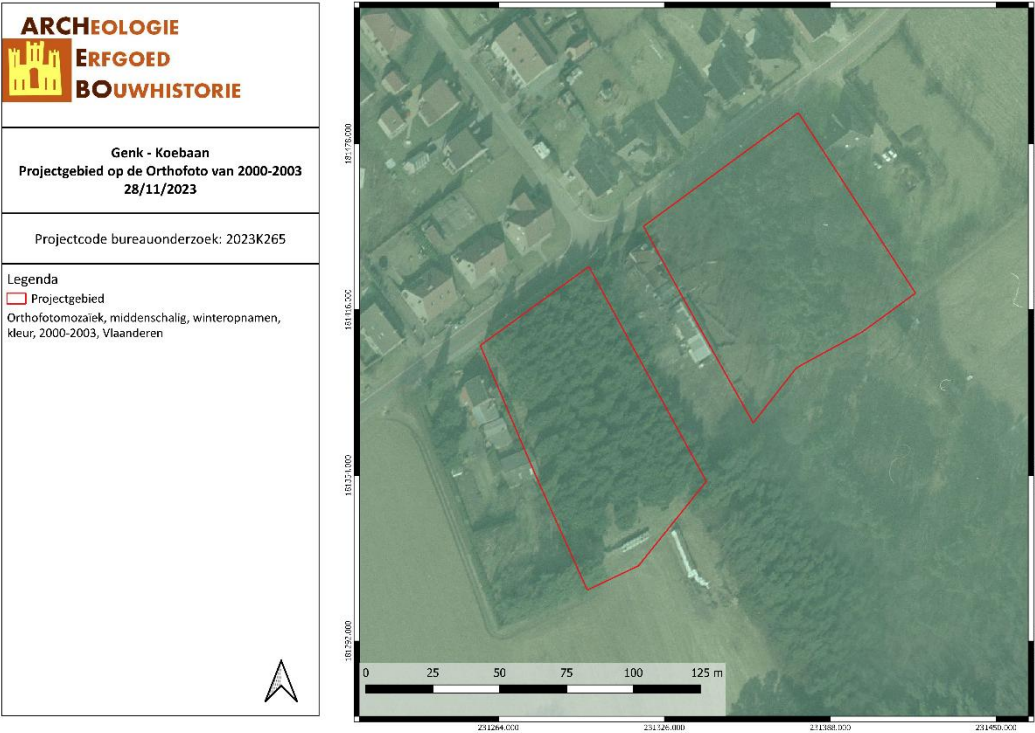
Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken. Op de topografische kaart van 1939 is het westelijke projectgebied volledig bebost en het oostelijke quasi volledig (langs de oostelijke perceelsgrens ligt landbouwgrond). Op de luchtfoto van 1971 is het westelijke projectgebied terug in gebruik als landbouwgrond, het oostelijke veranderde niet. Op de luchtfoto van 2000-2003 zijn beide projectgebieden bebost. Op de luchtfoto van 2020 is het westelijke gebied opnieuw ontbost.

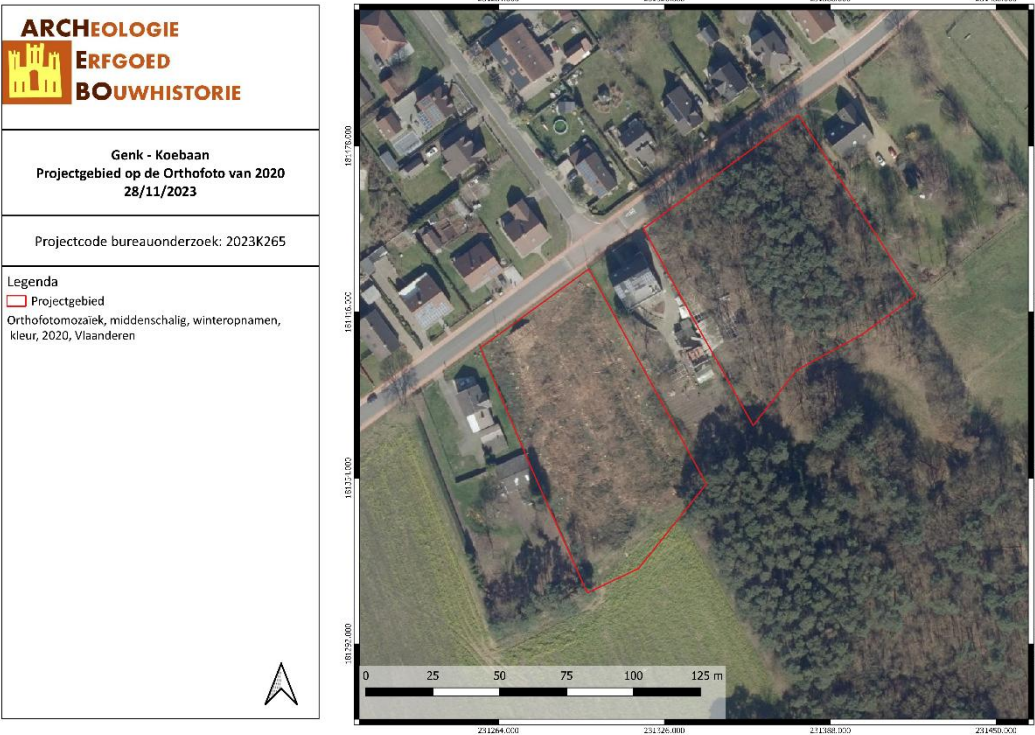
Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 28, Figuur 23)

Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 28, Figuur 24)

Figuur 32: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 29, Figuur 25)

Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2020 (Geopunt) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 29, Figuur 26)

4.1.4 Archeologisch kader ²⁹

4.1.4.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

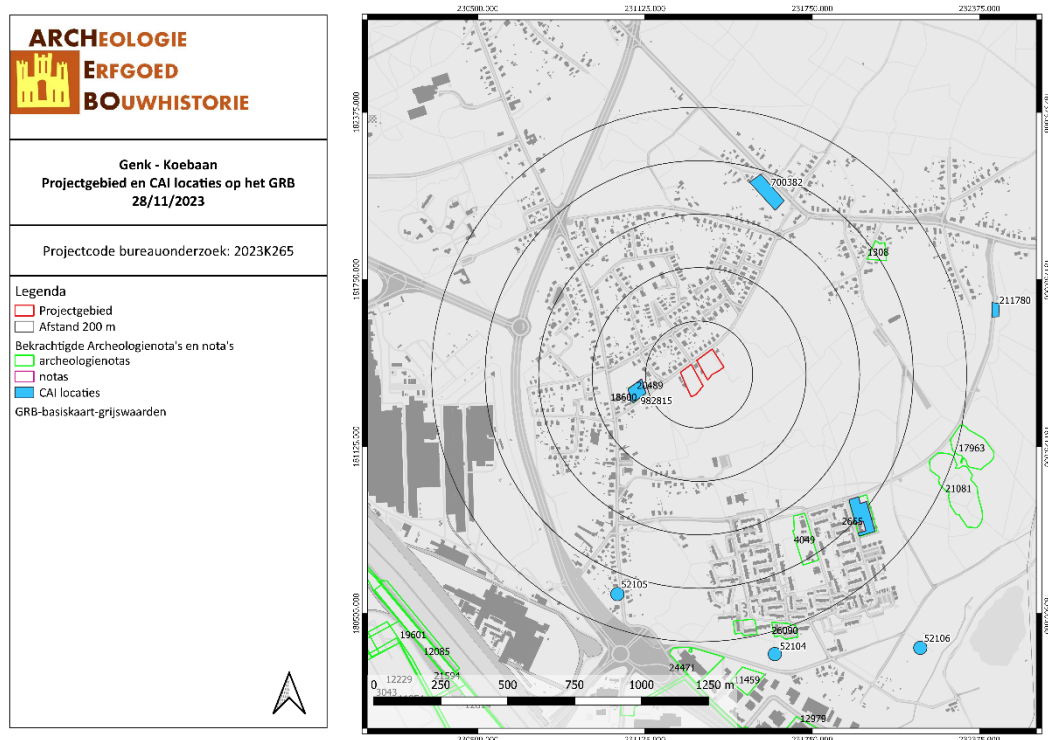
Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen vier CAI-locaties.

Ca. 670 m ten NNO van het projectgebied lag de Terboekterschans, een schans uit de 17de eeuw (CAI 700382).

Ca. 740 m ten ZO werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Er werden niet veel sporen aangetroffen: een recente greppel, brandvlek en ophogingslaag (CAI 224315).

860 m ten ZZW van het projectgebied werd een gepolijst bijltje uit het Midden-Neolithicum – Vroege Bronstijd gevonden (CAI 52105).

210 m ten westen van het projectgebied werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waarbij geen sporen werden aangetroffen (CAI 982815).

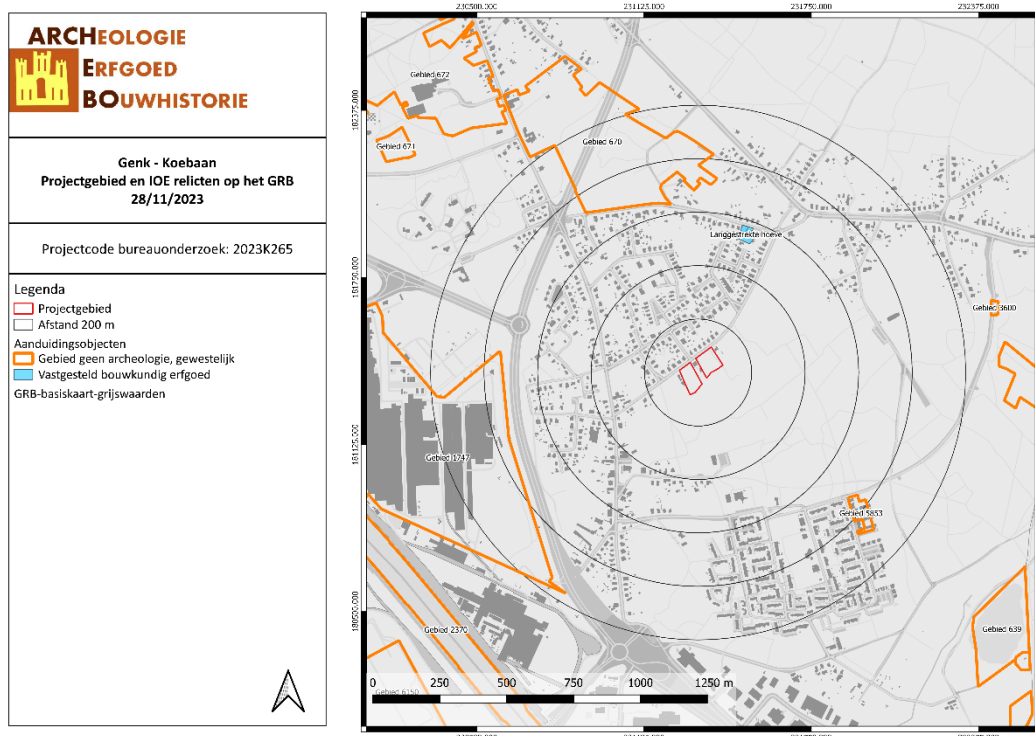

*Figuur 34: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2024) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 21, Figuur 18)*

²⁹ GEELEN N. *et al*, 2024, pp. 21-22

4.1.4.2 Inventaris Onroerend Erfgoed

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.³⁰ Binnen het projectgebied zijn er geen erfgoedobjecten opgenomen.

Figuur 35: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relict op GRB-basiskaart (IOE, 2024) (© ARCHEBO bv).
(Bron: GEELEN N. et al, 2024, p. 22, Figuur 19)

4.2 STRATIGRAFISCHE OPBOUW

4.2.1 Bodemgenese

De bodemkundige opbouw is gekend op basis van het vooronderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.³¹ Tijdens dit vooronderzoek werd een gedegen analyse gemaakt van de bodemkundige opbouw binnen het terrein. Tijdens de archeologische opgraving werden er geen bijkomende landschappelijke profiel aangelegd aangezien zowat dezelfde vaststellingen werden gedaan. Er wordt hierbij verwezen naar het vooronderzoek.

Binnen het volledige onderzoeksgebied kwam een zandbodem voor. Dit werd bevestigd tijdens het proefsleuvenonderzoek. Er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek in totaal 6

³⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 17 januari 2018, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

³¹ VERSTREKEN S. et al, 2024a, pp. 21-27

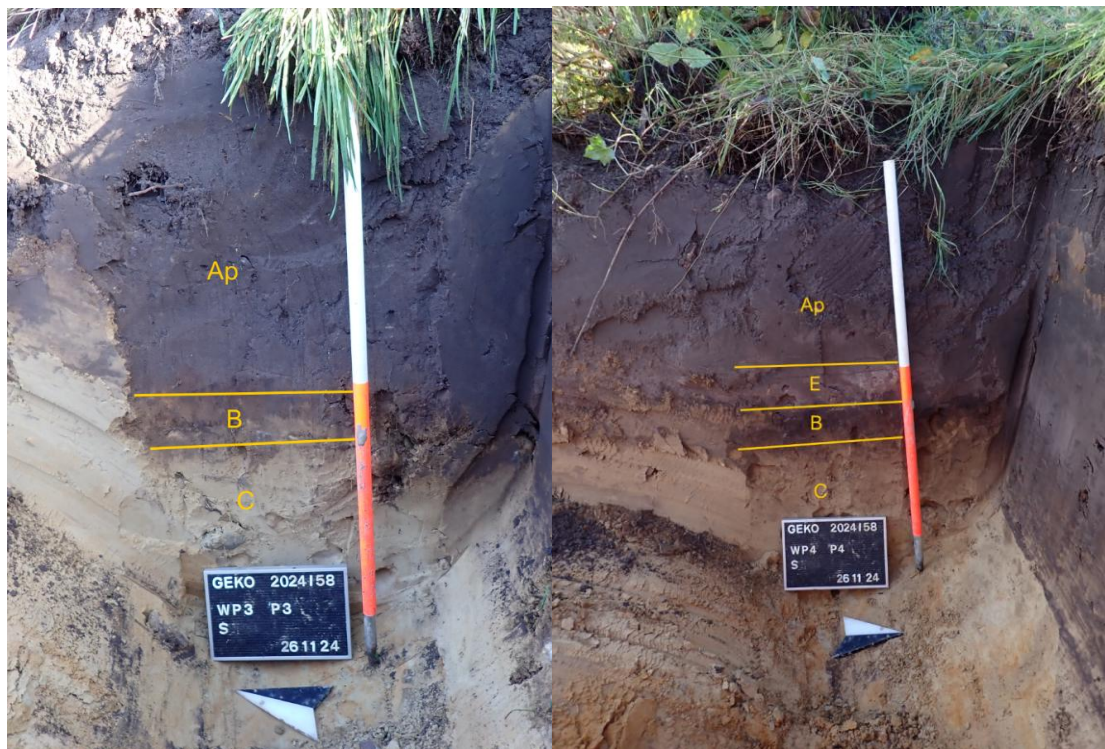
profielputten aangelegd³² met een goede spreiding om de bodemopbouw binnen het projectgebied op een voldoende wijze te bestuderen.

In het noordoosten van het onderzoeksgebied bestaat het akkerdek uit twee fasen (Ap1 en Ap2). Ap1 bestaat uit een donkerbruine homogene laag met een dikte van 20 cm. De tweede Ap laag bestaat uit een homogene donkergrijs bruine akkerlaag van 25 à 40 cm. Hieronder ligt een bruin gevlekte slecht ontwikkelde B horizont. Helemaal onderaan is gele zand van de C horizont terug te vinden.

Profielen P2, P3 en P5 die meer centraal gelegen zijn binnen het onderzoeksgebied bestaan uit een homogeen donkerbruine ploeglaag met een dikte variërend tussen de 45 à 80 cm. Hieronder ligt bruin gevlekte slecht ontwikkelde B horizont die varieert in dikte tussen de 10 à 20 cm. Helemaal onderaan ligt de C horizont die bestaat uit gele zand met grove grinten.

Tot slot bestaan profielen P4 en P6 centraal in het noorden en in het noordwesten als eerste uit een homogene ploeglaag van 45 à 70 cm dik. Hieronder is een grijswitte E horizont terug te vinden met een dikte van 10 à 30 cm. Onder de E horizont is wederom de slecht ontwikkelde B horizont terug te vinden en helemaal onderaan geel zand met grove grinten.

Oorspronkelijk beschikte het volledige terrein waarschijnlijk over een bruine podzolbodem met een slecht ontwikkelde B horizont of in ontwikkeling. Het onderzoeksgebied bevindt zich op een plateausituatie.

Figuur 36: Profielen P3 en P4 uit het vooronderzoek (© ARCHEBO bv).
(Bron: VERSTREKEN S. et al, 2024a, p. 24, Figuur 14 & p. 25, Figuur 15)

³² Waarvan drie binnen de opgravingszone (P3 t.e.m. P5)

Er is binnen het onderzoeksgebied een dikke plaggenbodem aanwezig. Zowel in het noordelijke, maar vooral in het oostelijke deel (ter hoogte van werkput 4), werd een goed ontwikkelde Podzol-bodem vastgesteld onder het plaggendek. In beide zones is er bij de aanleg van het vlak nog een duidelijke E-horizont waargenomen. Ter hoogte van werkput 4 bevond zich onder deze E-horizont nog een duidelijk Bh- en Bs-horizont. Over de rest van het terrein was de E-horizont grotendeels verdwenen en restte er veelal enkel nog (restanten van) een B(s)-horizont. Gezien de slechte leesbaarheid van het archeologische vlak werd zo veel als mogelijk onder de B-horizont aangelegd, op het niveau van de C-horizont. De C-horizont bestaat uit geel zand met zeer veel Maaskiezels wat de leesbaarheid voor archeologische sporen niet bevorderde. Hierdoor werd in twee zones een bijkomend controlevlak aangelegd (*cfr. supra*).

Figuur 37: Zicht op de goed ontwikkelde Podzol-bodem in werkput 4 (© ARCHEBO bv).

4.2.2 Bodembewaring en bewaring archeologische site en artefacten

De bewaring van de bodem is algemeen genomen matig tot goed te noemen. De ondergrond wordt over het volledige onderzoeksgebied gekenmerkt door een relatief dikke A-horizont (zgn. plaggenbodem) die voor een afdekking van de bodem heeft gezorgd. Plaggenbodems kenmerken zich door een dikke laag teelaarde die ontwikkeld is door het veelvuldig bemesten en bewerken van landbouwgronden. Deze gronden zijn ontstaan door het opbrengen van plaggen uit nabijgelegen heidegronden of beekdalen voor het vruchtbaar maken van schrale zandgronden vanaf de late middeleeuwen.³³ Door de relatief dikke antropogene A-horizont is de bodem, maar ook de archeologische site en artefacten, afgedekt geraakt. Hierdoor is de bewaring van de site relatief goed te noemen.

³³ DE SMAELE B. *et al*, 2012, pp. 12

4.2.3 Referentiebodems op gekende archeologische sites

Vergelijkbare plaggenbodems komen veelvuldig voor in de (Limburgse) Kempen.

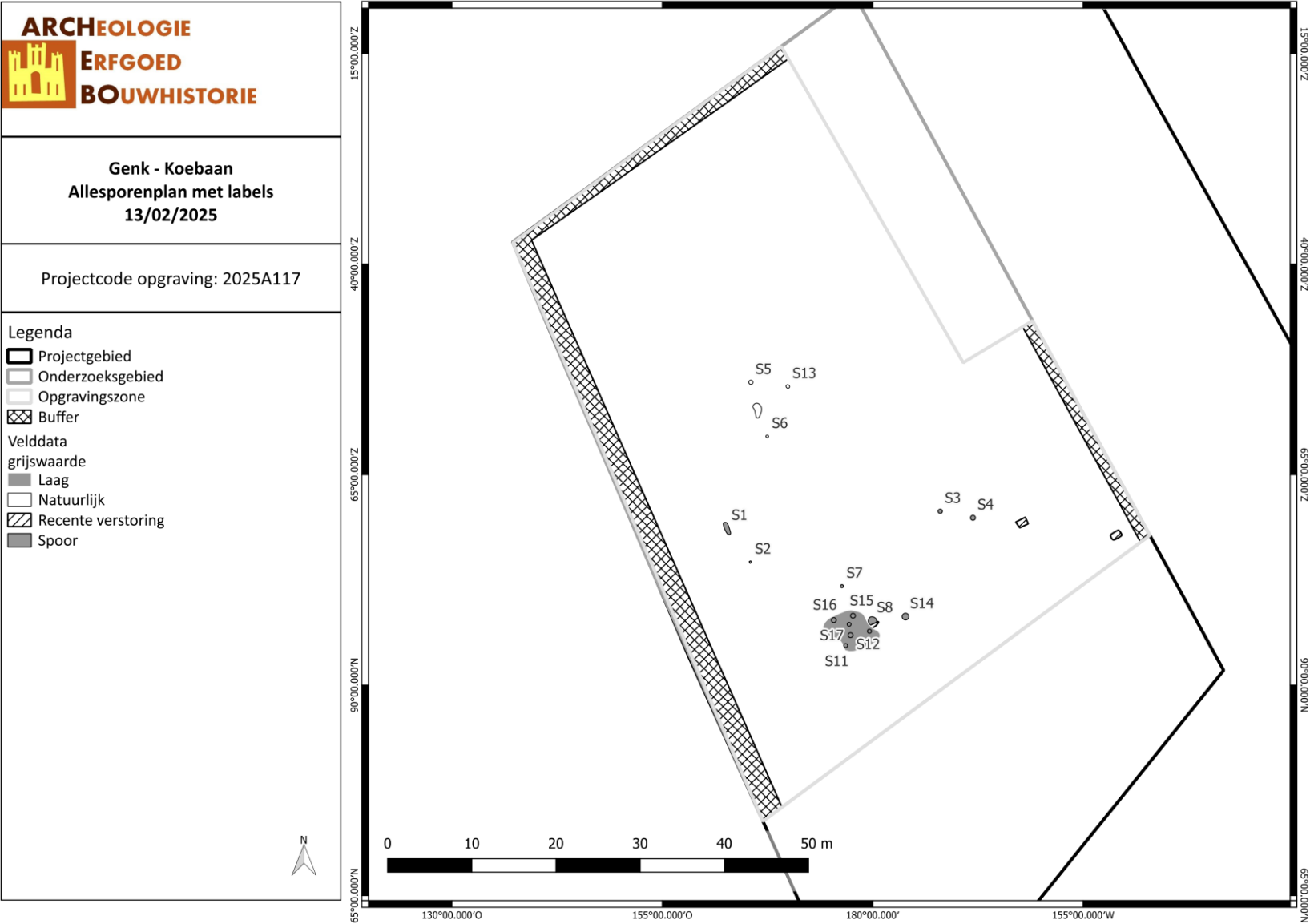
4.3 BESCHRIJVING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

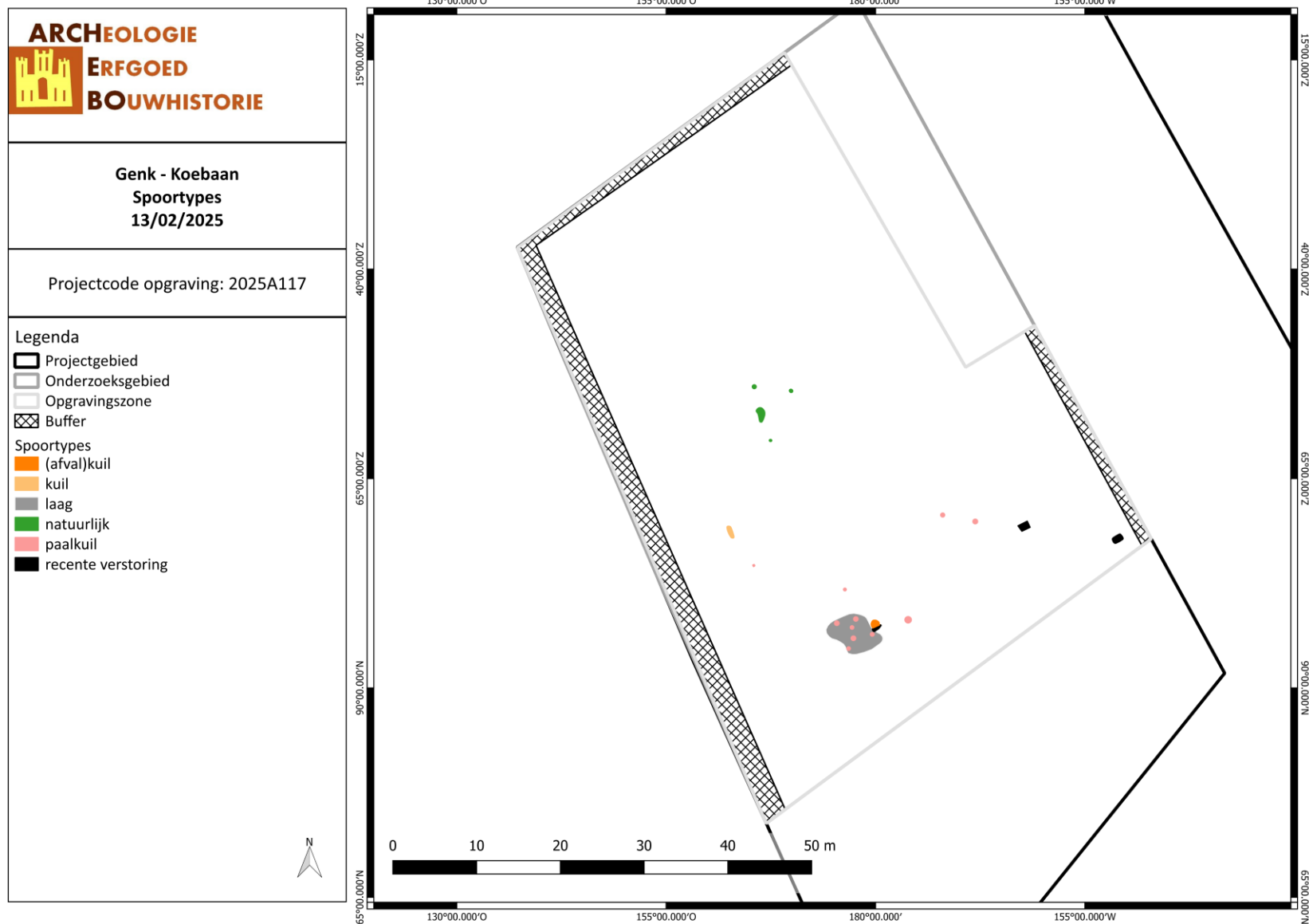
4.3.1 Inleiding

Tijdens de vlakdekkende opgraving werden 17 archeologische sporen aangeduid en beschreven. De meeste sporen zijn van antropogene oorsprong. Drie sporen bleken na het couperen ervan van natuurlijke oorsprong. Het gaat daarbij om sporen van bioturbatie. Naast deze drie sporen werd nog een vierde natuurlijk spoor aangesneden en op plan gezet. Het betreft hier vermoedelijk een boomval. Ook van de andere sporen die werden geregistreerd is het gezien de vage aflijning en de sterk uitgeloopte inhoud niet altijd even duidelijk of het daadwerkelijk sporen betreft, dan wel of het gaat om eerder natuurlijke sporen. Bovendien ontbreekt in de meeste sporen vondsten die hierover duidelijkheid kunnen geven. De archeologische sporen kunnen globaal in volgende categorieën opgedeeld worden: paalkuilen, (afval)kuil, laag en kuil.

Naast de archeologische sporen werden ook nog drie recente verstoringen aangesneden en op plan gezet. Het gaat daarbij om een coupe van het vooronderzoek, een kuil met een krengebegraving en een kuil waarin plastic en isomo aanwezig is.

De beschrijvingen van sporen die niet in detail behandeld worden in dit rapport, kunnen geraadpleegd worden in de sporenlijst en op de sporenkaarten (*zie bijlagen*).

GEKO/25/02/13/10 - Digitale
aanmaak
Figuur 39: Spoortypes (@
ARCHEBO bv).

4.3.2 Paalkuilen

Eén spoor is met zekerheid als paalkuil te interpreteren, m.n. S2. Het gaat om een relatief recente, rechthoekige paalkuil. 10 andere sporen kunnen mogelijk geïnterpreteerd worden als paalkuil. Binnen deze sporen is geen structuur te herkennen. Vermoedelijk gaat het om 'losse', tijdelijk ingeheide palen. De meeste hiervan (n=8) bevinden zich ter hoogte van het zuidelijke deel van werkput 3. Drie van de paalkuilen aldaar kwamen pas aan het licht bij de aanleg van het controlevlak in deze werkput. Deze werden pas zichtbaar na het verwijderen van laag S12 (cfr. *infra*). Ook in werkput 2 werden twee sporen vastgesteld die mogelijk als paalkuilen te interpreteren zijn. Spoor 4 kwam reeds aan het licht bij de aanleg van het eerste vlak, maar werd pas duidelijk in het controlevlak. In dit spoor werden bovendien twee scherfjes teruggevonden die afkomstig zijn van hetzelfde individu dat in de metaaltijden (vermoedelijk bronstijd) kan gedateerd worden (V1; cfr. *infra*). De overige paalkuilen leverden geen vondsten op, met uitzondering van spoor 9. Hierin werd een klein geglad/gepolijst randscherfje teruggevonden dat eerder in de ijzertijd te dateren valt (V3; cfr. *infra*).

In werkput 1 werd één paalkuil aangesneden, m.n. S2. Het betreft een zowat rechthoekige paalkuil dat los donkergrijs zand bevat. In de vulling komen sporadische houtskoolspikkels voor. De paalkuil meet in grondvlak 23 op 24 cm en is in coupe tot 9 cm diep bewaard. In de paalkuil werd geen vondstmateriaal teruggevonden, maar op basis van de inhoud kan de paalkuil wellicht relatief recent gedateerd worden (post-middeleeuwen).

Figuur 40: Vlak- en coupefoto + coupetekening S2 (© ARCHEBO bv).

Spoor 3 werd geregistreerd in werkput 2. Het gaat om een rond spoor met in grondvlak een diameter van 51 cm. De diepte van de mogelijke paalkuil bedraagt 25 cm. Het spoor is daarbij opgevuld met lichtgrijs en lichtbruin zand. Er komt naast ijzer- en mangaanspikkels ook Maasgrind voor in de vulling ervan.

Figuur 41: Vlak- en coupefoto + coupetekening S3 (© ARCHEBO bv).

Ten oosten van spoor 3 werd spoor 4 geregistreerd. Zoals gezegd werd dit spoor reeds zichtbaar in het eerste vlak, maar werd pas duidelijk vastgesteld in het controlevlak. Dit ronde spoor heeft een diameter van 59 cm en een diepte van 38 cm. Het vertoont een vrij gelijkaardige lichtgrijze en lichtbruine vulling als S3. Mogelijk kunnen beide sporen op basis hiervan in dezelfde periode gedateerd worden. In dit spoor werden twee scherfjes teruggevonden die afkomstig zijn van hetzelfde individu dat in de metaaltijden (vermoedelijk bronstijd) kan gedateerd worden (V1; *cfr. infra*).

Figuur 42: Vlak- en coupefoto + coupetekening S4 (© ARCHEBO bv).

Spoor 7 werd teruggevonden in het zuidelijke deel van werkput 3 en bevindt zich net ten noorden van de meeste andere paalkuilen en laag S12 (*cfr. infra*) in deze werkput. De mogelijke paalkuil is rond van vorm met een diameter van 36 cm. De diepte bedraagt in coupe 15 cm. Het spoor is opgevuld met vrij homogeen bruingrijs zand. Naast ijzer- en mangaanspikkels komt er enkel Maasgrind in voor.

Figuur 43: Vlak- en coupefoto + coupetekening S7 (© ARCHEBO bv).

Net ten zuidwesten van (afval)kuil S8 (*cfr. infra*) werd spoor 9 aan het licht gebracht. In grondvlak heeft dit ronde spoor een eerder vage aflijning, maar in coupe was het spoor duidelijker. De mogelijke paalkuil vertoont daarbij centraal een donkerbruin-grijze vulling. Verder komt er ook lichtbruin-grijs zand voor in het spoor. De diameter bedraagt 48 cm en de diepte 43 cm. Naast Maasgrind en ijzer- en mangaanspikkels werd er een klein geglad/gepolijst randscherfje teruggevonden in het spoor (V3; *cfr. infra*). Dit materiaal is eerder in de ijzertijd te dateren.

Figuur 44: Vlak- en coupefoto + coupetekening S9 (© ARCHEBO bv).

Spoor 10 is een rond spoor met een diameter van 45 cm. In coupe bleek het tot 27 cm diep bewaard te zijn. De inhoud ervan bestaat uit vrij homogeen bruingrijs zand. Er komen, naast Maasgrind, ijzer- en mangaanspikkels voor in het spoor.

Figuur 45: Vlak- en coupefoto + coupetekening S10 (© ARCHEBO bv).

Ook spoor 11 is een zeer vaag spoor. Het werd in grondvlak opgetekend als een rond spoor met een diameter van 46 cm. De diepte bedraagt 13 cm in coupe en het bevat vrij homogeen bruingrijs zand. Sporadisch komt er ijzer- en mangaanspikkels in voor, alsook Maasgrind.

Figuur 46: Vlak- en coupefoto + coupetekening S11 (© ARCHEBO bv).

Spoor 14 werd aan het licht gebracht ten oosten van de andere paalkuilen en laag S12 in werkput 3. Het betreft bovendien een beduidend groter spoor met een diameter van 79 cm en een diepte van 45 cm. De paalkuil vertoont daarenboven een vrij homogeen bruingrijze kern met daarrond een lichtbruin gevlekte

(insteek)kuil. Naast wat ijzer- en mangaanspikkels én Maaskeien leverde het spoor geen vondstmateriaal op.

Figuur 47: Vlak- en coupefoto + coupetekening S14 (© ARCHEBO bv).

Ter hoogte van laag S12 (cfr. *infra*) werd een tweede (controle)vlak aangelegd. Daarbij werden nog drie extra sporen geregistreerd, m.n. S15, S16 en S17. Spoor 15 werd ingetekend als een rond spoor met een diameter van 57 cm. In coupe is echter weinig duidelijke aftekening zichtbaar. Het spoor heeft daarbij een diepte van zo'n 11 cm en het is opgevuld met vrij homogeen bruingrijs zand. Mogelijk betreft het een restant van laag S12 of gaat het om de onderkant van een paalkuil. Het is echter ook niet geheel uitgesloten dat het een natuurlijk spoor betreft (bioturbatie).

Figuur 48: Vlak- en coupefoto + coupetekening S15 (© ARCHEBO bv).

Spoor 16 is iets duidelijker afgeijnd, vooral in coupe. Dit ronde spoor heeft een diameter van 58 cm en in coupe bleek het tot 19 cm diep bewaard te zijn. Het bevat bruingrijs en grijs gevlekt zand. Er komt ook hier Maasgrind en ijzer- en mangaanspikkels voor in de vulling. Ander vondstmateriaal leverde het spoor niet op.

Figuur 49: Vlak- en coupefoto + coupetekening S16 (© ARCHEBO bv).

Ook spoor 17 is, ondanks een vage aflijning in grondvlak, vrij duidelijk in coupe. Het spoor bevat bruingrijs en grijs gevlekt zand met ijzer- en mangaanspikkels. Ook hier komt Maasgrind voor in de vulling. Het spoor is in grondvlak rond van vorm met een afmeting van 58 cm. In coupe bleek het tot 42 cm diep bewaard te zijn.

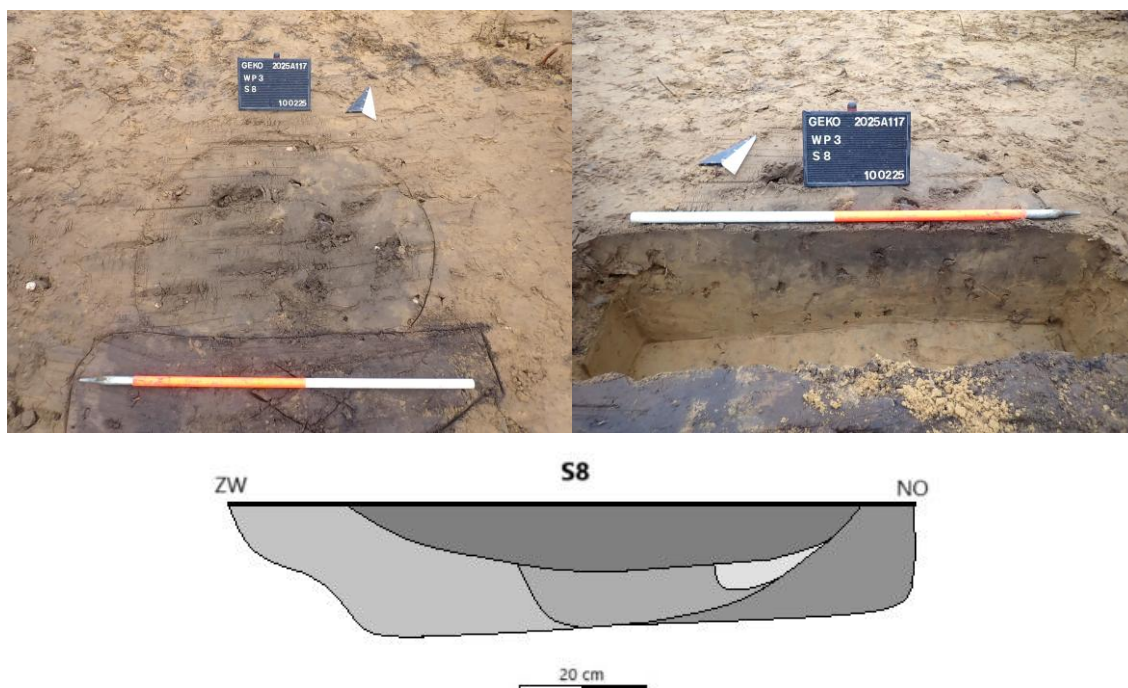
Figuur 50: Vlak- en coupefoto + coupetekening S17 (© ARCHEBO bv).

4.3.3 (Afval)kuil

Naast de paalkuilen in werkput 3 werd er een ovaalvormig spoor aangesneden dat ook reeds vastgesteld werd bij het proefsleuvenonderzoek. Dit spoor (S8) heeft een duidelijkere aflijning en donkerdere vulling dan de paalkuilen. De kuil heeft een lengte van 100 cm, een breedte van 95 cm en een diepte van 21 cm. Het is opgevuld met donkergrijs-bruin en lichtgrijs-bruin zand. Er komen - naast Maaskeien - ijzer- en maangaanspikkels voor in de vulling.

Bij het proefsleuvenonderzoek werden uit deze kuil reeds zes scherven ingezameld.³⁴ Tijdens de opgraving werden nog eens acht scherven gerecupereerd uit het spoor (V2; *cfr. infra*). Op basis van de hoeveelheid aardewerk (14 in totaal) kan de kuil mogelijk als 'afvalkuil' geïnterpreteerd worden. Vermoedelijk kan het geheel van het aardewerk uit (afval)kuil S8 gedateerd worden in de periode late bronstijd/vroege ijzertijd (*cfr. infra*).

³⁴ Vondst 3 uit spoor 2, zie VERSTREKEN S. *et al*, 2024a, pp. 34-35

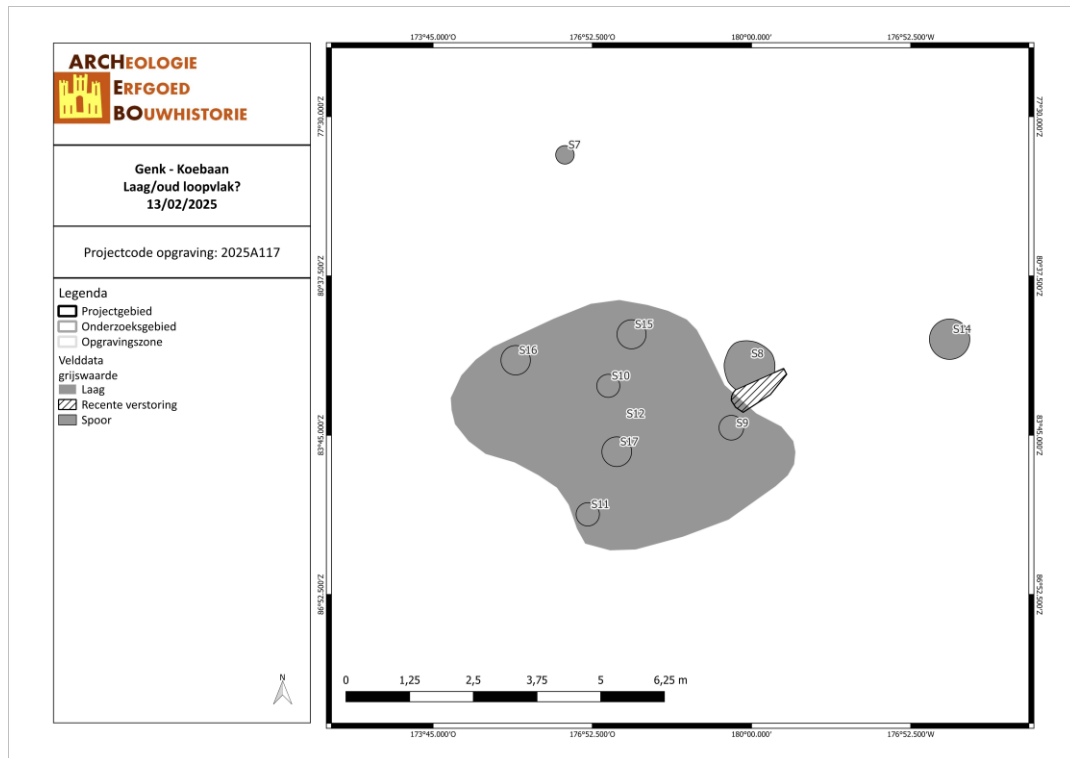
Figuur 51: Vlak- en coupefoto + coupetekening S8 (© ARCHEBO bv).

4.3.4 Laag (oud loopvlak?)

Ter hoogte van de (afval)kuil en de paalkuilen in het zuiden van werkput 3 werd een zone vastgesteld die een bruingrijze kleur vertoont die wat afwijkt van de C- en/of B-horizont in de rest van het vlak. De zone is echter vaag zichtbaar én is onregelmatig en zeer grillig van vorm. Het werd ingemeten als S12. De zone omslaat zo'n 21 m². Het heeft daarbij een maximale lengte van ca. 6,7 m, een breedte van ca. 4,8 m en is maximaal 14 cm diep. Op deze zone werd een coupe gezet. Het lijkt te gaan om een laag dat mogelijk te interpreteren is als een oud loopvlak. Na het registreren van deze zone werd er een tweede (controle)vlak aangelegd ter hoogte hiervan. Dit leverde nog eens drie bijkomende sporen (mogelijk paalkuilen) op die in het eerste vlak niet (duidelijk) zichtbaar waren (*cfr. supra*).

Figuur 52: Coupe op laag/oud loopvlak? S12 (© ARCHEBO bv).

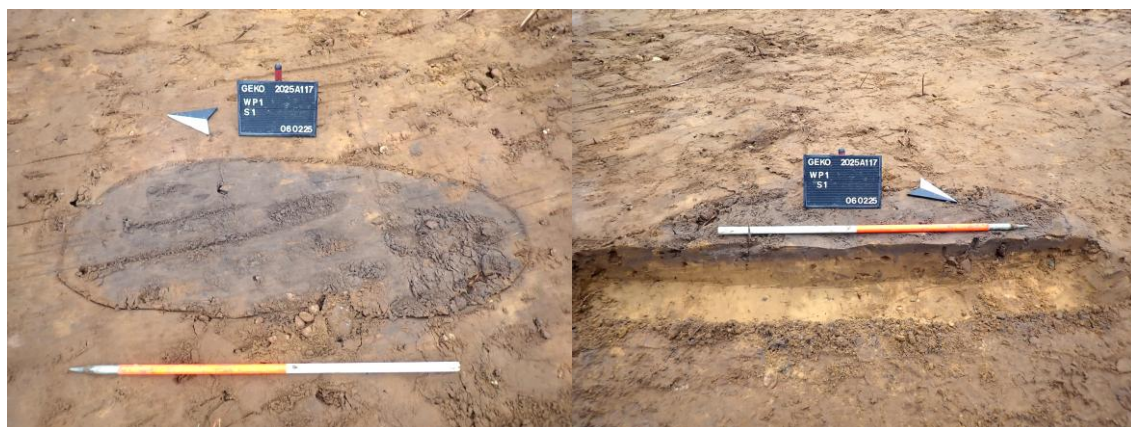

GEKO/25/02/13/11 - Digitale aanmaak

Figuur 53: Grondplan ter hoogte van de laag/oud loopvlak? (© ARCHEBO bv).

4.3.5 Kuilen

In werkput 1 werd een ondiepe ovaalvormige kuil aangesneden waarvan de betekenis en functie onduidelijk is (S1). De kuil leverde geen vondsten op, maar het kan - gezien de losse, homogeen grijze vulling - wellicht vrij recent gedateerd worden (post-middeleeuws). De kuil heeft een lengte van 157 cm en een breedte van 55 cm. In coupe bleek het spoor (slechts) 8 cm diep bewaard te zijn.

Figuur 54: Vlak- en coupefoto kuil S1 (© ARCHEBO bv).

4.3.6 Recente sporen

In het zuidelijke deel van werkput 2 werd een rechthoekig spoor aan het licht gebracht waarin duidelijk resten van een krengebegraving werden vastgesteld (vermoedelijk schaap/geit). De losse, donkergrijze vulling van de kuil is hetzelfde als dat van de bouwvoor waardoor het als recent te determineren valt. In de zuidoostelijke hoek van werkput 4 werd nog een recente kuil ingemeten waarin plastic en isomo aanwezig is.

Figuur 55: Recente kuil met krengebegraving (© ARCHEBO bv).

4.3.7 Natuurlijke sporen

Zowat centraal binnen het onderzoeksgebied werden drie sporen aangeduid die na het couperen ervan natuurlijk bleken te zijn (m.n. S5, 6 en 13). Het gaat daarbij om sporen van bioturbatie. In dezelfde zone werd een niervormig spoor aangesneden dat wellicht een boomval betreft. Dit laatste natuurlijk spoor kreeg om die reden geen spoornummer.

Figuur 56: Coupefoto natuurlijk spoor S13 (© ARCHEBO bv).

4.4 VONDSTEN EN STALEN

Tijdens het onderzoek werden 3 vondstnummers uitgedeeld. De verzamelde vondsten werden aangetroffen tijdens de aanleg van het vlak of tijdens het couperen en uithalen van de sporen. Ook werden er twee puntvondsten ingemeten (PV1 en PV2). Het betreft daarbij een silexartefact en een concentratie van aardewerk in de C-horizont. De metaaldetectie van zowel het vlak als de storthopen leverde geen relevante vondsten op. Er werden zo in totaal 19 afzonderlijke vondsten ingezameld met een gezamenlijk gewicht van 817 g.

De vondsten worden onderverdeeld per categorie. Het gaat daarbij enkel om aardewerk en natuursteen.

4.4.1 Aardewerk

Het aardewerkonderzoek dient om afzonderlijke sporen te dateren en daaropvolgend de site in zijn geheel te kunnen situeren in de tijd. Bij dit onderzoek wordt bijzonder aandacht besteed aan rand- en bodemfragmenten die kunnen gebruikt worden om een oordeel te vellen over vormtypes. Daarnaast wordt er ook gelet op versieringselementen en gebruikssporen.

Inventaris en bespreking vondsten

Aardewerk vormt de grootste groep binnen het aangetroffen vondstmateriaal, met in totaal 18 scherven. De meeste scherven (n=11) behoren tot een context. Zeven scherven werden gerecupereerd bij de aanleg van het vlak en werden als puntvondst ingemeten (PV2). Over het algemeen betreft het een zeer gefragmenteerd ensemble. Het gaat daarbij om handgevormd aardewerk dat in de metaaltijden te dateren is. Vermoedelijk zijn twee scherven in de bronstijd te plaatsen en is er één scherfje met zekerheid uit de ijzertijd.

Aardewerk	Totaal	%
Bronstijd	2	11,1%
IJzertijd	1	5,6%
Metaaltijden	15	83,3%
Totaal	18	100,0%
%	100,0%	

Tabel 4: Algemene telling aardewerk per periode

Het materiaal is over het algemeen zeer sterk gefragmenteerd, met slechts af en toe passende scherven die tot eenzelfde individu behoren. De sterke fragmentatie geeft aan dat het meeste materiaal geen primair afval is. Waarschijnlijk zijn de meeste scherven als los slingerende scherven in de sporen terechtgekomen (mogelijk met uitzondering van het materiaal in (afval)kuil S8). Vermoedelijk zijn de meeste scherven wel als min of meer contemporain te beschouwen aan de sporen waarin ze aangetroffen werden. Dit geeft aan dat er geen of weinig gemengde contexten aanwezig zijn.

In onderstaand overzicht worden de meest relevante scherven verder in detail besproken. Het materiaal dat in dit overzicht niet aan bod komt, kan geraadpleegd worden in de vondstenlijst (zie bijlagen).

4.4.1.1 Bronstijd

In spoor 4 werden twee scherven teruggevonden die tot hetzelfde individu gerekend kunnen worden (V1). Het gaat daarbij om wandscherven die uitgevoerd zijn in een zwart, reducerend gebakken baksel. Het handgevormd aardewerk is voorzien van zeer grove vershraling in de vorm van potgruis of chamotte, alsook organische vershraling. Het is matig tot slecht gebakken. Op basis van deze kenmerken is het aardewerk vermoedelijk in de bronstijd te plaatsen.

4.4.1.2 IJzertijd

Eén scherfje uit het aardewerkensemble is met vrij grote zekerheid in de ijzertijd te plaatsen en dus wellicht recenter dan het overige materiaal. Het gaat daarbij om een klein randscherfje (2 g) dat werd teruggevonden in paalkuil S9 (V3). Het handgevormd randscherfje is vervaardigd in een zwart, reducerend gebakken baksel. Het is voorzien van fijne mica/zand en potgruis of chamotte als magering. Het is geglad/gepolijst als afwerking.

Figuur 57: Wandscherven uit S4; V1 (L) en randscherf uit S9; V3 (R) (© ARCHEBO bv).

4.4.1.3 Metaaltijden

Acht scherven werden gerecupereerd uit (afval)kuil S8 (V2). Twee scherven werden teruggevonden bij de aanleg van het vlak. Het betreft twee handgevormde wandscherven van hetzelfde individu dat uitgevoerd is in een zwart, oxiderend gebakken baksel. Het materiaal vertoont mica/zand, grove kwarts en organische vershraling. De binnenzijde van de scherven is geglad. Vijf andere handgevormde wandscherven uit deze kuil zijn eveneens vervaardigd in een zwart, oxiderend gebakken baksel. Ook deze scherven vertonen mica/zand, grove kwarts en organische vershraling. Ze zijn ruwwandig. Tot slot leverde de kuil een scherf op in een grijs, oxiderend/reducerend gebakken baksel met een gelijkaardige magering. Het is niet geheel duidelijk om welk fragment het gaat. Gezien het vlakke verloop wordt er gedacht aan een bodem. De scherf is echter voorzien van een 'nop' en een afgebroken nop. De betekenis van deze 'noppen' is niet duidelijk.

Op basis van de kenmerken van het aardewerk is het vermoeden dat de scherven uit deze kuil in de bronstijd gedateerd moeten worden. Uit het proefsleuven werden echter reeds zes scherven ingezameld

uit hetzelfde spoor³⁵. Eén van de teruggevonden scherven uit dit vooronderzoek betreft een geglad randfragment dat eerder in de ijzertijd lijkt te dateren. Vermoedelijk kan het geheel van het aardewerk uit (afval)kuil S8 gedateerd worden op de overgang van de late bronstijd naar de vroege ijzertijd.

In de nabijheid van (afval)kuil S8 werden bij de aanleg van het vlak zeven scherven vastgesteld. Deze scherven bevinden zich niet in een spoor, maar in de C-horizont. Ze werden bijgevolg als puntvondst ingemeten (PV2). Enerzijds betreft het drie rand- en twee wandscherven van hetzelfde recipiënt. Het gaat vermoedelijk om een kleine open kom of hoge pot (beker) van het type 5a volgens de classificatie van van den Broeke³⁶. Het handgevormd aardewerk is vervaardigd in een zwart, oxiderend gebakken baksel. Het is voorzien van mica/zand en organische verschraling als magering. Op de rand komen vingertopindrukken voor. De datering van het vormtype is chronologisch vrij indifferent, met een groter aandeel in de eerste helft van de vroege ijzertijd.³⁷ Daarnaast werden op dezelfde puntlocatie nog twee wandscherven aangetroffen die aan elkaar passen. Ook dit aardewerk is uitgevoerd in een zwart, oxiderend gebakken baksel. Het is in dit geval voorzien van organische verschraling.

Figuur 58: Vondst 3 uit het vooronderzoek (© ARCHEBO bv).
(Bron: VERSTREKEN S. et al, 2024a, p. 36, Figuur 32)

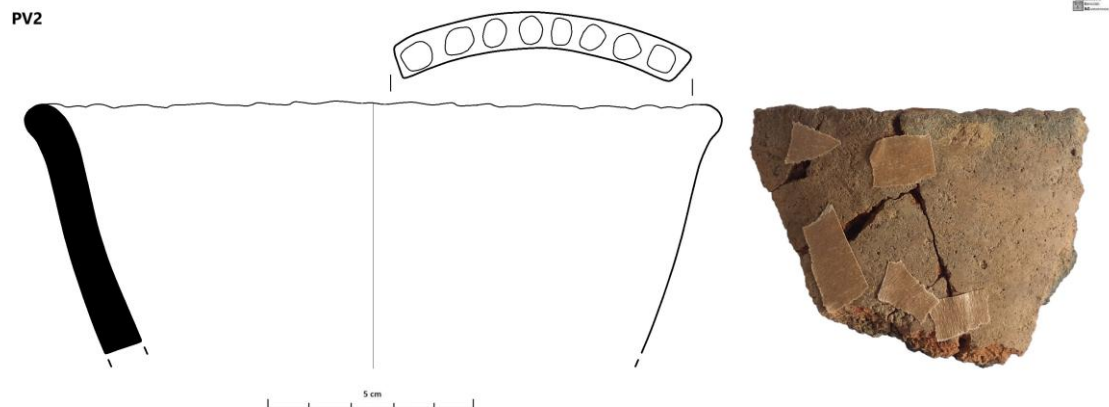
³⁵ Vondst 3 uit spoor 2, zie VERSTREKEN S. et al, 2024a, pp. 34-35

³⁶ VAN DEN BROEKE P., 2012, pp. 50

³⁷ VAN DEN BROEKE P., 2012, pp. 50

Figuur 59: Scherven uit (afval)kuil S8; V2 (L) en scherven PV2 (R) (© ARCHEBO bv).

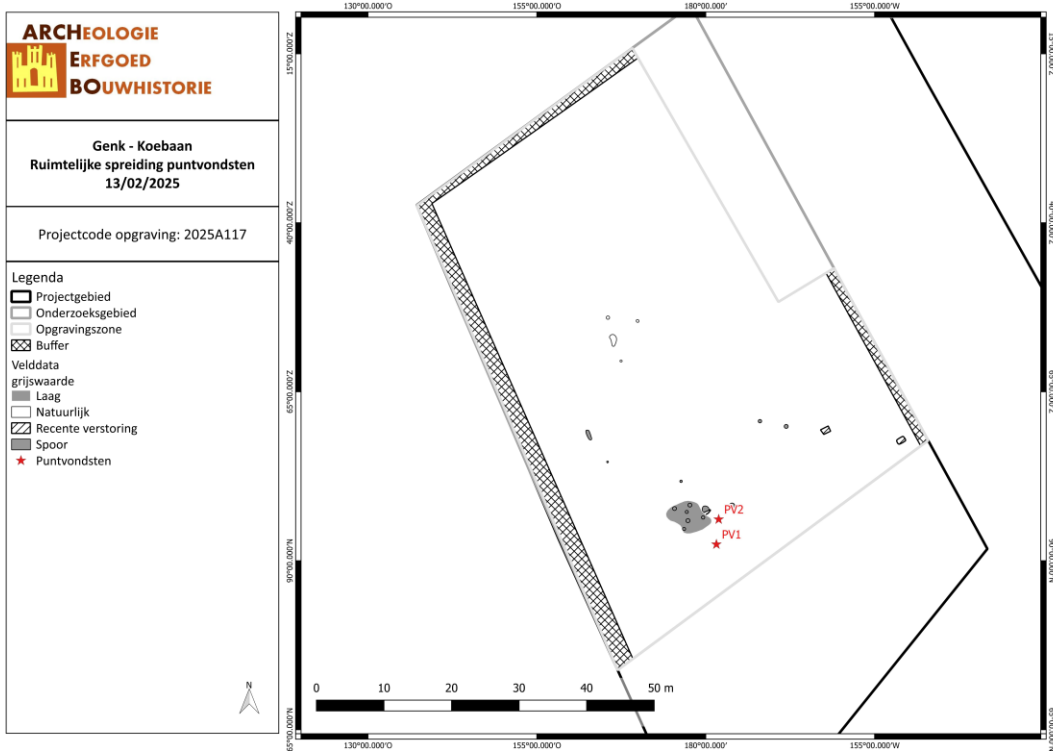
Figuur 60: Tekening beker met vingertopindrukken; PV2 (© ARCHEBO bv).

4.4.2 Natuursteen

Bij de aanleg van het vlak werd in het zuidelijke deel van werkput 3 een silexartefact aan het licht gebracht (PV1). Het gaat om een gebroken kling in een grijs gevlekte silex zonder patina. De afwezigheid van patina suggereert een datering in de metaaltijden. Mogelijk is het dus te linken aan de sporen ten noorden ervan. De zone rond dit lithisch artefact werd opgeschaafd, maar leverde geen bijkomende vondsten op.

Figuur 61: Gebroken kling; PV1 (© ARCHEBO bv).

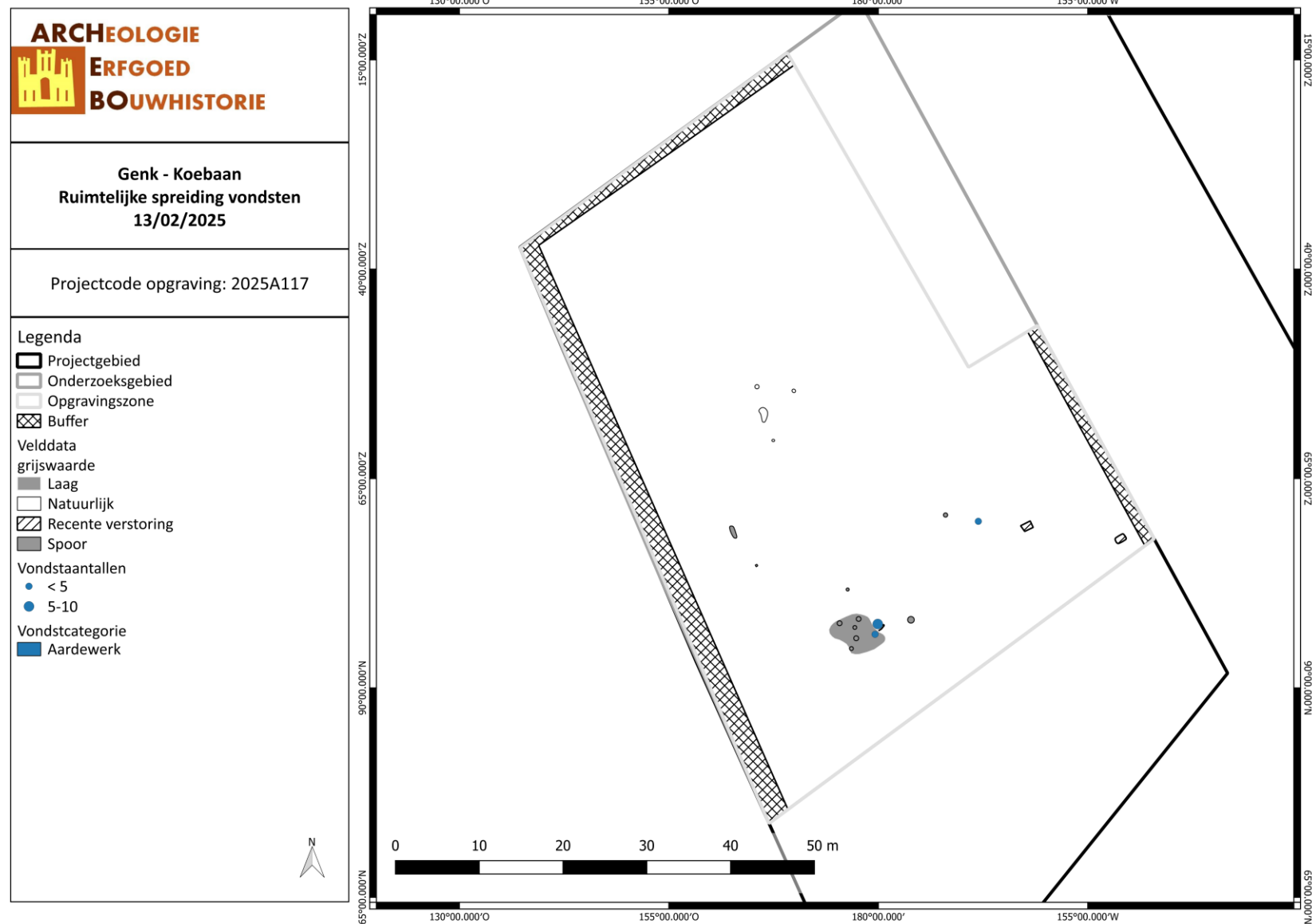

GEKO/25/02/13/12 - Digitale aanmaak

Figuur 62: Ruimtelijke spreiding puntvondsten (© ARCHEBO bv).

VONSTNUMMER	CONTEXT	MATERIAAL	BESCHRIJVING	XYZ-COÖRDINATEN	DATERING
PV1	C-horizont	Natuursteen (silex)	Gebroken kling	X: 231301.571 Y: 181352.417 Z: 83.679	Metaaltijden
PV2	C-horizont	Aardewerk	6x wand/1x rand	X: 231301.910 Y: 191356.116 Z: 83.633	Metaaltijden

Tabel 5: Overzicht puntvondsten

GEKO/25/02/13/13 - Digitale
 aanmaak
 Figuur 63: Ruimtelijke
 spreiding aantal vondsten per
 vondstcategorie (© ARCHEBO
 bv).

4.4.3 Stalen

Stalen werden genomen in functie van het beantwoorden van de onderzoeksvragen of indien deze uiterst interessant lijken. Tijdens het archeologisch onderzoek werd er één staal genomen. Het betreft een houtskoolstaal uit (afval)kuil S8 in teken van een radiokoolstof- of ^{14}C -datering. Het moet daarbij gezegd worden dat de kans eerder klein is dat er een datering mogelijk is aangezien er geen duidelijk zichtbaar houtskool aanwezig was in het spoor. Bij de overige sporen was dit ook niet het geval waardoor hier geen bruikbare stalen genomen konden worden.

4.4.3.1 ^{14}C -datering

Het houtskoolstaal (ST1) werd genomen in functie van een radiokoolstofdatering of ^{14}C -datering. Dit staal werd genomen uit (afval)kuil S8. Het staal werd gewaardeerd, maar leverde geen voldoende houtskool op om te analyseren.

4.4.3.2 Macro-botanische onderzoek en pollenanalyse

Er werden geen contexten aangetroffen die macro-botanische onderzoek of een pollenanalyse mogelijk of wenselijk maakt.

4.4.3.3 Dendrochronologie

Er werd tijdens het onderzoek geen hout aangetroffen dat in aanmerking zou kunnen komen voor een dendrochronologisch onderzoek.

5 SYNTHESE

5.1 INTERPRETATIE EN DATERING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

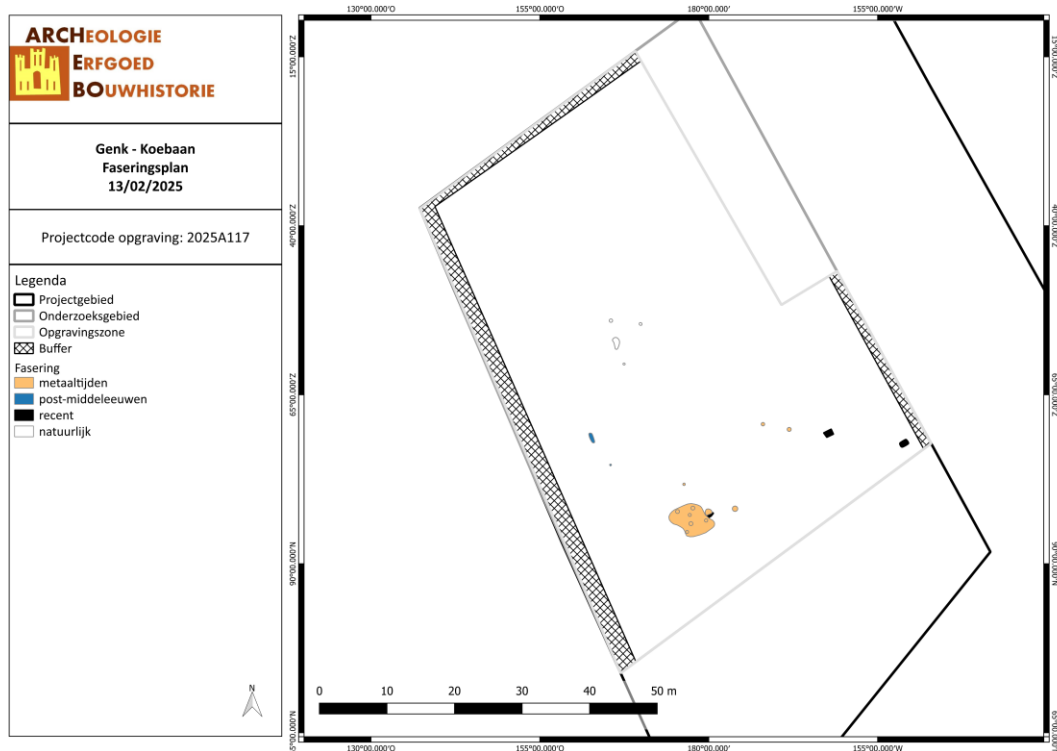
Zoals verwacht op basis van het vooronderzoek werden binnen het onderzoeksgebied sporen van menselijke aanwezigheid teruggevonden. Er werden in totaal 17 archeologische sporen aangeduid en beschreven. De meeste sporen zijn van antropogene oorsprong. Drie sporen bleken na het couperen ervan van natuurlijke oorsprong. Het gaat daarbij om sporen van bioturbatie. Naast deze drie sporen werd nog een vierde natuurlijk spoor aangesneden en op plan gezet. Het betreft hier vermoedelijk een boomval. Ook van de andere sporen die werden geregistreerd is het gezien de vage aflijning en de sterk uitgeloopte inhoud niet altijd even duidelijk of het daadwerkelijk sporen betreft, dan wel of het gaat om eerder natuurlijke sporen. Bovendien ontbreekt in de meeste sporen vondsten die hierover duidelijkheid kunnen geven. De archeologische sporen kunnen globaal in volgende categorieën opgedeeld worden: paalkuilen, (afval)kuil, laag en kuil. De sporen zijn daarbij te interpreteren als een *off-site* fenomeen, mogelijk in de nabijheid van een nederzetting.

Eén spoor is met zekerheid als paalkuil te interpreteren, m.n. S2. Het gaat om een relatief recente, rechthoekige paalkuil. 10 andere sporen kunnen mogelijk geïnterpreteerd worden als paalkuil. Binnen deze sporen is geen structuur te herkennen. Vermoedelijk gaat het om 'losse', tijdelijk ingeheide palen. Naast de paalkuilen werd er ook een ovaalvormig spoor aangesneden met een duidelijkere aflijning en donkerdere vulling dan de paalkuilen. Bij het proefsleuvenonderzoek werden uit deze kuil reeds zes scherven ingezameld.³⁸ Tijdens de opgraving werden nog eens acht scherven gerecupereerd uit het spoor. Op basis van de hoeveelheid aardewerk kan de kuil mogelijk als 'afvalkuil' geïnterpreteerd worden. Ter hoogte van de (afval)kuil en de paalkuilen werd een zone vastgesteld die een bruinigrijze kleur vertoont die wat afwijkt van de C- en/of B-horizont in de rest van het vlak. De zone is echter vaag zichtbaar én is onregelmatig en zeer grillig van vorm. Op deze zone werd een coupe gezet. Het lijkt te gaan om een laag dat mogelijk te interpreteren is als een oud loopvlak. Na het registreren van deze zone werd er een tweede vlak aangelegd ter hoogte hiervan. Dit leverde nog eens drie bijkomende sporen (mogelijk paalkuilen) op.

Naast de relatief recente, rechthoekige paalkuil werd een ondiepe ovaalvormige kuil aangesneden waarvan de betekenis en functie onduidelijk is. De kuil leverde geen vondsten op, maar het kan - gezien de losse, homogeen grijze vulling - wellicht ook vrij recent gedateerd worden (post-middeleeuwen). Naast de archeologische sporen werden ook nog drie recente verstoringen aangesneden en op plan gezet. Het gaat daarbij om een coupe van het vooronderzoek, een kuil met een krengbegraafing en een kuil waarin plastic en isomo aanwezig is.

De archeologische sporen, met uitzondering van een paalkuil en een kuil in werkput 1, zijn op basis van de schaarse vondsten wellicht te dateren in de metaaltijden, meer bepaald op de overgang van de late bronstijd naar de vroege ijzertijd (ca. 2000 v. Chr.). Vermoedelijk zijn de twee scherven uit S4 in de bronstijd te plaatsen en is er één randscherfje uit S9 met zekerheid uit de ijzertijd. Het geheel van het aardewerk uit (afval)kuil S8 kan gedateerd worden in de periode late bronstijd-vroege ijzertijd. Ook de scherven van PV2 zijn wellicht in deze periode te plaatsen. Bij de aanleg van het vlak werd een silexartefact aan het licht gebracht (PV1). Het gaat om een gebroken kling in een grijs gevlekte silex zonder patina. De afwezigheid van patina suggereert een datering in de metaaltijden. Mogelijk is het dus te linken aan de sporen ten noorden ervan.

³⁸ Vondst 3 uit spoor 2, zie VERSTREKEN S. *et al*, 2024a, pp. 34-35

GEKO/25/02/13/14 - Digitale aanmaak

Figuur 64: Faseringsplan (© ARCHEBO bv).

5.2 BELANG EN BETEKENIS VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

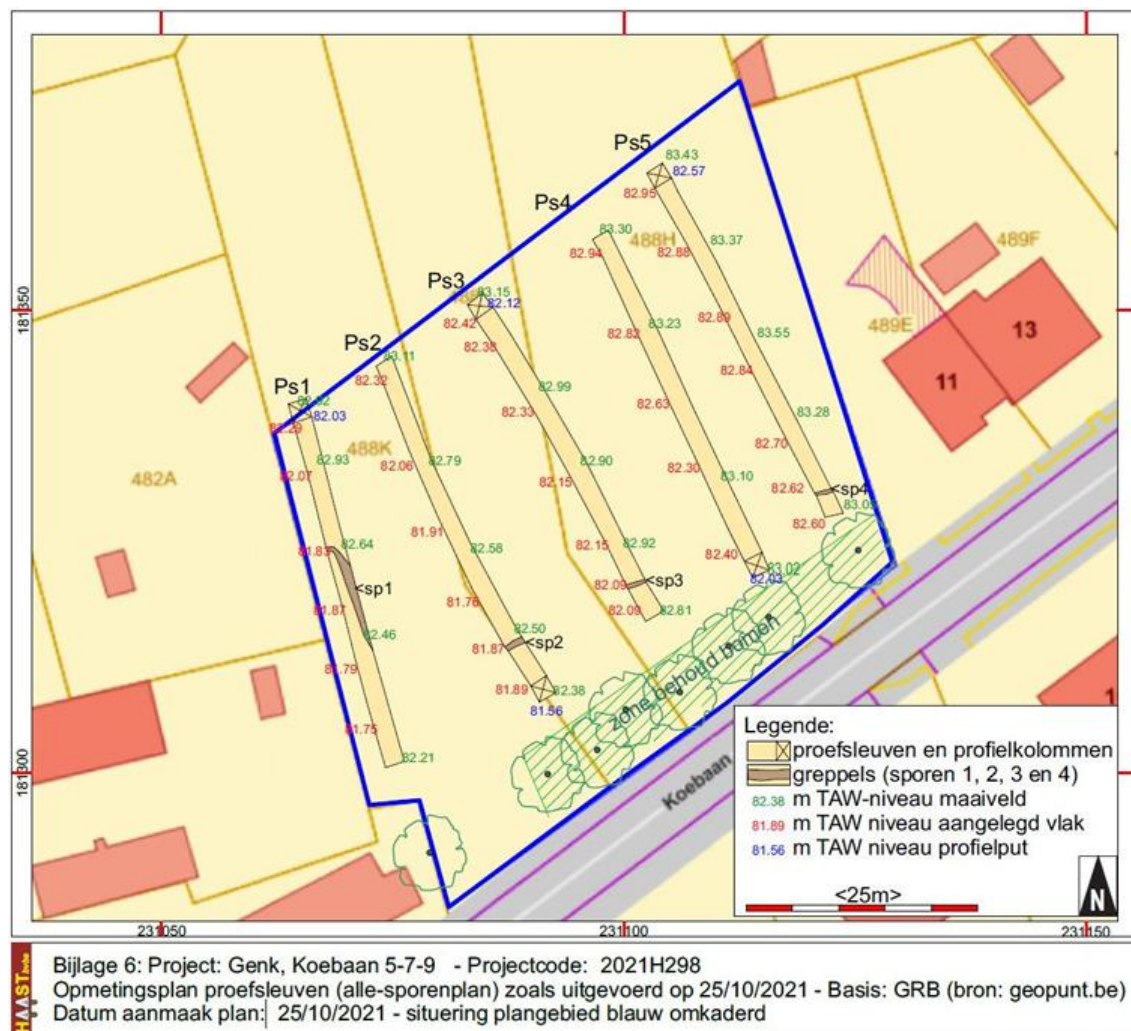
Genk wordt voor de eerste maal als “Geneche” vermeld in een schenkingsakte die dateert van 13 december 1108. Een andere naamvariant van Genk is *Geniche* (1140). De naam komt vermoedelijk van de Germaanse persoonsnaam “Ghan” en het Latijnse achtervoegsel *-acum* (woonplaats) ofwel het Germaanse achtervoegsel *-eck* (eik). De naam Genk betekent dan ofwel woonplaats van Ghan ofwel eik van Ghan.

In 1812 werden stenen bijlen en pijlpunten opgegraven in de omgeving van Genk, waaruit afgeleid kan worden dat in het neolithicum reeds enige activiteit plaatsvond op Genks grondgebied. Ca. 500 v.Chr. is een Keltische nederzetting ontstaan. Aan de bron van de Stiemerbeek zijn dan weer Vroeg-Frankische resten gevonden, zoals brandgraven met urnen. Op de plaats van de huidige Sint-Martinuskerk zijn sporen van een houten zaalkerkje gevonden die dateren van ca. 800. Genk bleef gedurende lange tijd een landelijk gehucht. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen slechts vier CAI locaties (zie *Figuur 32*). Het gaat om een verdwenen schans uit de 17de eeuw, twee proefsleuvenonderzoeken waarbij geen relevante sporen werden aangetroffen en de toevalsvondst van een gepolijst bijltje uit het Midden-Neolithicum – Vroege Bronstijd.

Bij een proefsleuvenonderzoek ter hoogte van CAI-locatie 224315, op ca. 740 m ten zuidoosten van onderhavig onderzoeksgebied, werden niet veel sporen aangetroffen: een recente greppel, brandvlek en ophogingslaag.

Op 210 m ten westen van onderhavig onderzoeksgebied werd eveneens een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (CAI-locatie 982815/ID 20489). Het onderzochte deel ter hoogte van de Koebaan 5-7-9 bevatte enkele sporen die gekoppeld kunnen worden aan greppels die mogelijk deel uitmaakten van oude

perceelscheidingen of van een afwateringssysteem. Andere sporen werden niet aangetroffen. Bovendien werden er geen artefacten, gebruiksvoorwerpen of fragmenten daarvan, aangetroffen. Ook de metaaldetectie leverde niets op. Het terrein blijkt met andere woorden vanuit archeologisch oogpunt steriel te zijn. Het onderzoek leverde geen bijdrage op tot kennisvermeerdering betreffende de archeologische en/of historische evolutie van het projectgebied.³⁹

Figuur 65: Genk-Koebaan 5-7-9; allesporenplan van het proefsleuvenonderzoek (© HAAST bvba).
(Bron: VAN DE KONIJNENBURG R. & JANSSEN J., 2021, p. 7, Fig. 3)

De CAI-locaties in de ruimere omgeving geven enkel duiding van losse vondsten van lithisch materiaal die veelal bij veldprospecties werden aangetroffen, zoals een gepolijst bijltje uit het Midden-Neolithicum/vroege bronstijd op ca. 860 m ten zuidzuidwesten van het onderzoeksgebied (CAI-locatie 52105). Verder zijn er enkel meldingen van locaties uit de Nieuwe en Nieuwste Tijd, met o.a. de Terboekterschans uit de 17de eeuw op ca. 670 m ten noordnoordoost van het onderzoeksgebied (CAI-locatie 700382).

³⁹ VAN DE KONIJNENBURG R. & JANSSEN J., 2021, pp. 17

In de afgelopen jaren zijn er in de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied een 24-tal vooronderzoeken uitgevoerd in de vorm van proefsleuven:

Genk – Geleenlaan (ID 1603)

Tijdens het proefsleuvenonderzoek is aangetoond dat de bodem grotendeels verstoord is. Er zijn weinig sporen aangetroffen. Het gaat om enkele karrensporen, greppels en paalsporen. Ze dateren vanaf de 18de eeuw en staan in verband met wegen, die het gebied hebben doorkruist. De aangetroffen sporen hebben zeer weinig potentieel tot kennisvermeerdering. Een opgraving zal weinig nieuwe informatie opleveren. Daarom werd geadviseerd om het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling.⁴⁰

Genk – Geleenlaan 20, Fase 1 (ID 2748) & Fase 2 (ID 2756)

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd vastgesteld dat de podzol die volgens de bodemkaart over het volledige terrein moest voorkomen, grotendeels verstoord was door akkerbouw of menselijk ingrijpen. Het proefsleuvenonderzoek leverde geen sporen of vondsten op. Er dienen dan ook geen verdere maatregelen getroffen te worden.⁴¹

Genk – Triosdorflaan 17 (ID 5385)

Tijdens het onderzoek werden twee spoornummers uitgedeeld. Spoor nummer 1 bevindt zich centraal in het plangebied en gaat om een vermoedelijk een oudere greppel die het plangebied in twee deelt. Deze greppel is ook in de huidige topografische toestand nog herkenbaar. Vermoedelijk is deze dan ook relatief recent van aard. Spoor 2 bevindt zich in het zuidoosten van werkput 17 en werd geïnterpreteerd als greppel/beek. Deze bevatte een donkergrijze kleiige opvulling en werd verder gekenmerkt door een strakke aflijning. Ze werd in geen van de andere putten gevonden waardoor de interpretatie als recente uitgraving eveneens mogelijk is. Nog een andere mogelijkheid is dat het de oude Kaatsbeek betreft, maar dan zouden er rondom dit spoor eveneens kleiige afzettingen gezien moeten zijn. Er werd geadviseerd om het plangebied vrij te geven. Gezien de weinig waardevolle sporen gevonden tijdens het proefsleuvenonderzoek, zal een aanvullend onderzoek geen kenniswinst opleveren.⁴²

Genk – Eikelaarstraat (ID 6458)

Gezien het proefsleuvenonderzoek geen sporen en geen vondsten opleverde, wordt aan het terrein een lage archeologische waarde toegekend. Ook het potentieel op kennisvermeerdering kan als laag beschouwd worden. Verder onderzoek zou dan ook niet tot kennisvermeerdering leiden. Er worden daarom ook geen verdere maatregelen geadviseerd.⁴³

Genk – Wintereikstraat (ID 7834)

Het proefsleuvenonderzoek bevestigde de conclusies van het landschappelijk bodemonderzoek. Vooral de westelijke helft van het projectgebied kan beschouwd worden als ernstig verstoord. Ook in het oostelijk terreindeel is de oorspronkelijke bodem deels tot sterk afgetopt waardoor over het grootste deel van het terrein de E-horizont van de podzolbodem verdwenen is en het bodemprofiel enkel de Ap-horizont omvat die aansluit bij de Bs, soms Bhs en zelfs B/C horizont. Hierdoor is/was de kans op het aantreffen van archeologische bodemsporen – indien er waren – sterk verminderd, hetgeen uiteindelijk bevestigd werd door het proefsleuvenonderzoek waarbij geen bodemsporen van betekenis werden aangetroffen. Gelet op het feit dat er geen enkel waardevol archeologisch spoor, noch enig artefact werd

⁴⁰ HAZEN P.L.M. & HUIZER J., 2017, pp. 20-21

⁴¹ STEEGMANS J. *et al*, 2017a, pp. 19; STEEGMANS J. *et al*, 2017b, pp. 19

⁴² BELIS B. & JENNES N., 2017, pp. 23

⁴³ AUGUSTIN S. *et al*, 2018, pp. 34

aangetroffen binnen het projectgebied, werd geadviseerd om het terrein vrij te geven van verder archeologisch onderzoek.⁴⁴

Genk – Nieuwstraat (ID 11531)

De prospectie met ingreep in de bodem (proefsleuven) toonde aan dat men hier enkel te maken heeft met (sub-)recente verstoringen. Op basis van de gegeven argumenten is geen sprake van archeologische (waardevolle en behoudenwaardige) vindplaatsen en wordt een lage waardering ingeschat. Het advies luidt dan ook vrijgave van verder archeologisch onderzoek.⁴⁵

Genk – Mondeolaan (ID 12402)

Er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek geen archeologische sporen en geen archeologische vondsten aangetroffen in het onderzoeksgebied. Dat in het onderzoeksgebied geen sporen werden aangetroffen, kan voor een groot gedeelte van het onderzoeksgebied te wijten zijn aan de verstoringen, die werden vastgesteld. Op andere plaatsen was de bodem nog voldoende bewaard om archeologische sporen te kunnen bevatten. Er kan dan ook geconcludeerd worden dat ter hoogte van het onderzoeksgebied geen archeologische site aanwezig is. Het ontbreken van vondstmateriaal bevestigt dit beeld. Een vervolgonderzoek wordt dan ook niet als noodzakelijk geacht.⁴⁶

Genk – Geleenlaan (ID 14514)

Er werden tijdens de uitgevoerde onderzoeken 6 archeologische sporen aangetroffen. Het betreft het tracé van buurtweg 12 met 2 flankerende grachten die centraal over het terrein lopen in zuidoostelijke richting, het tracé van een bospad dat momenteel nog ten zuiden van het projectgebied doorloopt en een oud wegtracé en een vermoedelijke perceelgreppel in het noorden van het terrein. Het betreft allen sporen die gerelateerd zijn aan verbindingswegen die leiden naar een vroeger perceel ten noorden van het terrein. Van dit perceel werd enkel een vermoedelijke perceelgreppel aangetroffen nabij de huidige perceelgrenzen. Alle sporen kunnen volgens de geraadpleegde cartografische bronnen ten vroegste vanaf het einde van de 18de eeuw gedateerd worden. Het meest zuidelijk wegtracé is vermoedelijk van recentere oorsprong. Het noordelijk wegtracé en de perceelgreppel raakten vermoedelijk in onbruik in het begin van de 20ste eeuw, toen het noordelijk woonperceel schijnbaar verdween / aangepast werd ten gevolge van de aanleg van het Albertkanaal. Gezien alle sporen ten vroegste dateren vanaf het einde van de 18de eeuw, het enkel verbindingswegen en één perceelgreppel van een noordelijk gelegen perceel betreft, en gezien al deze sporen te herkennen zijn op (sub)recente cartografische bronnen, kan geconcludeerd worden dat de archeologische waarde van deze vindplaats laag is. Aangezien er geen (waardevolle) archeologische vindplaatsen zijn aangetroffen in het onderzoeksgebied, heeft de geplande ruimtelijke ontwikkeling geen impact op het bodemarchief. Een vervolgonderzoek wordt dan ook niet als noodzakelijk geacht. Verder onderzoek zou immers niet tot kennisvermeerdering leiden.⁴⁷

Zutendaal – Kattevennerweg (ID 14675)

In geen enkele proefsleuf werden archeologische interessante artefacten of sporen aangetroffen. Mogelijk is de verklaring voor de afwezigheid van archeologische sporen te vinden in het feit dat het projectgebied te ver af gelegen was van natuurlijke waterbronnen, de relatief stenige ondergrond van het terrein waardoor de bodem moeilijk bewerkbaar is en de schrale grond. Algemeen kan gesteld worden

⁴⁴ VAN DE KONIJNENBURG R. *et al*, 2018, pp. 42

⁴⁵ DE NUTTE G. *et al*, 2019, pp. 34

⁴⁶ AUGUSTIN S. *et al*, 2019, pp. 42-43

⁴⁷ DE LANGHE H. *et al*, 2020, pp. 67

dat het terrein gelet op de afwezigheid van archeologisch interessante sporen en archeologica kan vrijgesteld worden van verder archeologisch onderzoek.⁴⁸

Zutendaal – Boxstraat (ID 15747)

Er werd tijdens het veldwerk geen archeologische site aangetroffen. Het enige spoor van antropogene oorsprong betreft een greppel van een oude perceelsgrens, die zich uitstrekt over werkputten 2 en 3. De bodem bestaat uit een los geelbeige zand met grind. De aanwezigheid van dit grind maakt de bodem erg moeilijk om te bewerken, waardoor vermoedelijk de voorkeur werd gegeven aan andere locaties voor (nederzettings)activiteiten.⁴⁹

Genk – Slingerweg (ID 16775)

Voor wat het sporenbestand betreft kan gesteld worden dat een archeologische afwezigheid niet geheel van toepassing is, maar dat de aanwezigheid van een archeologisch relevante site en/of nederzetting wel uit te sluiten is. Er werden immers drie (post)midleleeuwse paalkuilen geregistreerd, maar ze behoorden niet tot een structuur of andere relevante context. De kans is bestaande dat het sporenbestand doorloopt op het zuidelijk aangrenzend perceel, maar het spreekt voor zich dat dit niet gestaafd kon worden waardoor hier geen uitspraken over gedaan kunnen worden. Elders op het terrein werden geen archeologisch relevante bodemsporen geregistreerd. Dit leidt tot de belangrijke conclusie dat het kennis- en datapotentieel van het terrein nagenoeg nihil is. Qua vondstmateriaal is het terrein geheel archeologisch steriel. De drie paalkuilen leverden geen vondsten op.⁵⁰

Genk – Kattevennen (ID 18011)

Tijdens het archeologisch vooronderzoek bleek er sprake te zijn van een relatief goede bodembewaring. Er werd op het merendeel van het terrein een gedeeltelijk bewaarde B-horizont waargenomen, enkel in een kleine zone in het zuidwesten (ca. 813 m²) bleek een paleobodem aanwezig te zijn. Desondanks is er een schaars sporenbestand aangetroffen, dat ten vroegste dateert uit de Nieuwe Tijd. Het gaat hierbij om verscheidene greppels (oude perceelsafbakeningen) en enkele geïsoleerde kuilen. De waargenomen sporen zijn als *off-site* fenomenen te interpreteren. Verder zijn er sporen van plantgaten en recente greppels (behorend bij een rabbattensysteem) aangetroffen.⁵¹

Genk – Swinnenwijerweg (ID 19036)

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen archeologische resten aangetroffen. Wel werden er een aantal recente kuilen aangesneden en op plan gezet, alsook een rioolput en een plastic afvoerbuiss. Op basis van het ontbreken van archeologisch potentieel van het terrein, is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren.⁵²

Genk – Melbergstraat 5 (ID 19199)

Het proefsleuvenonderzoek leverde geen archeologische sporen en geen archeologische vondsten op. Het proefsleuvenonderzoek toont aan dat er geen archeologische site op het terrein aanwezig is. Het kennispotentieel bij verder onderzoek wordt op basis van bovenstaande gegevens als zeer minimaal ingeschat. Bijkomend archeologisch onderzoek wordt niet nodig geacht.⁵³

⁴⁸ VAN DE KONIJNENBURG R. & JANSSEN J., 2020, pp. 16

⁴⁹ VAN ROY J., 2020, pp. 32

⁵⁰ DECRAMER W. & DE LOOF A., 2020

⁵¹ DINGENS L., 2021, pp. 42

⁵² CLAESEN J. *et al*, 2021b, pp. 50

⁵³ HOEBRECKX M. *et al*, 2021, pp. 48

Genk – Mieënbroekstraat (ID 19487)

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden buiten een greppel geen archeologisch interessante sporen waargenomen. Gezien het ontbreken aan archeologisch potentieel van de site, wordt geen verder onderzoek in de vorm van een opgraving geadviseerd.⁵⁴

Genk – Op 't Stroep (ID 21986)

Tijdens het proefsleuvenonderzoek ter hoogte van de Nieuwstraat te Genk werden 14 werkputten en 5 kijkvensters aangelegd. Er werden 4 archeologische sporen aangetroffen. Sporen 1 & 2 vormen samen een greppel die mogelijk te linken valt aan een perceelsgrens uit 1840. Spoor 3 en spoor 4 konden niet verder gedetermineerd of gedateerd worden. Er werden geen vondsten gedaan op het terrein. Het terrein bevat veelvuldige en grote natuurlijke sporen ten gevolge van aanwezige boomstronken en recente verstoringen in het zuiden ten gevolge van gesloopte woningen. Speciale aandacht ging uit naar de aanwezige talud die aanwezig is op het terrein sinds ten laatste 1939 maar mogelijk al voor 1840 opgericht werd. Vervolgonderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.⁵⁵

Zutendaal – Bilzerweg (ID 22106)

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn geen indicaties gevonden dat in het plangebied een archeologische vindplaats aanwezig is. Er werden namelijk alleen natuurlijke verkleuringen en recente verstoringen aangetroffen. Door de afwezigheid van archeologisch relevante sporen, is er geen kennispotentieel binnen het plangebied. Er werd daarom geen vervolgonderzoek voor het plangebied geadviseerd.⁵⁶

Zutendaal – Bilzerweg (ID 22283)

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden slechts een beperkt aantal sporen aangetroffen. Het gaat over 1 lange gracht en enkele langwerpige ondiepe sporen die zijn geïnterpreteerd als afwateringskanalen. Er zijn een beperkt aantal vondsten gedaan. Eén van deze vondsten is een neolithische dolk die als losse vondst is aangetroffen. Een andere losse vondst is een stukje roodgebakken aardewerk dat niet nader gedateerd kan worden. Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn de sleuven en storthopen onderzocht met de metaaldetector. In spoor 1 zijn 2 liards en een nagel aangetroffen. Op het veld is een musketkogel als losse vondst aangetroffen. Het aantal aangetroffen sporen en vondsten is dus vrij beperkt. Aangezien de bodem wel een goede bewaring kent, kan na het proefsleuvenonderzoek besloten worden dat de afwezigheid van archeologische sporen en artefacten verklaard kan worden door geen menselijke activiteit in het verleden. De kans op kennisvermeerdering wordt zeer laag ingeschat. Er worden geen verdere maatregelen voorgeschreven.⁵⁷

Genk – Slingerweg fase 2 (ID 22400)

Het proefsleuvenonderzoek leverde geen sporen en geen vondsten op. Het ontbreken van sporen en vondsten, kan deels te maken hebben met het gebruik van het terrein. De bodem was immers (beperkt) verstoord door bosbouw en landbouw (ter hoogte van het weiland). Dit kan er voor gezorgd hebben dat ondiepe archeologische sporen niet meer aanwezig zijn. Aangezien op het grootste deel van het onderzoeksgebied echter een gawe tot matig gawe bodem aanwezig was, lijkt er nooit een archeologische site op het onderzoeksgebied aanwezig te zijn geweest. Het ontbreken van sporen en vondsten wijst op

⁵⁴ CLAESEN J. *et al*, 2021d, pp. 38

⁵⁵ BROECKMANS D. & MILIS S., 2022a, pp. 46, 47

⁵⁶ BELIS B. *et al*, 2022, pp. 41

⁵⁷ BROECKMANS D. & MILIS S., 2022a, pp. 93, 95

de afwezigheid van een archeologische (waardevolle) site. Het potentieel op kenniswinst werd tijdens het uitgevoerde onderzoek reeds gerealiseerd. Bijkomend archeologisch onderzoek wordt daardoor niet nodig geacht.⁵⁸

Genk – Swinnenwijzerweg Duwvaartsluis (ID 24496)

Het effectief aangetroffen grondsporenbestand is uitsluitend samengesteld uit jong-antropogene bodemverstoringen gerelateerd bouwhistorische activiteit op het terrein. Datering in de 20ste eeuw is het gevolg van de sterke heterogeniteit van de spoorvulling, waarin consequent werfplastic, metaal en ander bouwafval is aangetroffen. Het terrein werd te sterk verstoord tijdens eerdere inrichtingswerken. Het potentieel op nuttige archeologische kennisvermeerdering werd daarom heel laag ingeschat. Gegeven de geplande werken en de vooronderzoekresultaten werd geopteerd voor een vrijgave van het projectgebied.⁵⁹

Genk – Troisdorflaan (ID 26289)

Uit het onderzoek kan worden vast gesteld dat er binnen de grenzen van de ontwikkeling geen behoudenswaardige vindplaats aanwezig is. Geen van de aangetroffen sporen bevat een archeologische waarde. Ook werden er geen vondsten vast gesteld. Aangezien er geen kenniswinst meer te rapen valt wordt geadviseerd om het archeologietraject te beëindigen.⁶⁰

Genk – Slingerweg (ID 285646)

Uit het proefsleuvenonderzoek blijkt dat het terrein geen relevante archeologische sites bevat. Hoewel het terrein recent een ingrijpende afgraving heeft gekend lijken de resultaten van de archeologische vooronderzoeken erop te wijzen dat het terrein in het verleden slechts in zeer beperkte mate onderhevig is geweest aan antropogene activiteiten. Het lijkt er niet op dat de graafwerken een archeologische site zou vergraven hebben.⁶¹

Genk – Bosdel (ID 29202)

Het proefsleuvenonderzoek heeft aangetoond dat het terrein is afgegraven en dit tot meer dan 2 meter in het oostelijke deel van het terrein. Hierdoor is er geen archeologisch relevant niveau bewaard gebleven en is het dus onnuttig om verder onderzoek te adviseren en wordt het terrein vrijgegeven.⁶²

Op het grondgebied van de stad Genk zijn hiernaast nog meerdere proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd waar geen archeologische (relevante) sporen, noch vondsten werden aangetroffen. Deze projecten zijn echter verder afgelegen van het onderhavig onderzoeksgebied en hierdoor niet opgenomen in bovenstaand overzicht. ARCHEBO bv voerde o.a. nog onderzoeken uit op projecten te *Genk-Franse Bos*⁶³ en *Genk-Onderwijslaan*⁶⁴ waar waardevolle archeologische sites ontbreken en er dus geen verder onderzoek geadviseerd werd.

⁵⁸ VANAENRODE W. & DRIESEN P., 2022, pp. 30

⁵⁹ VAN DE VELDE S. & ROZEK J., 2022, pp. 20, 22

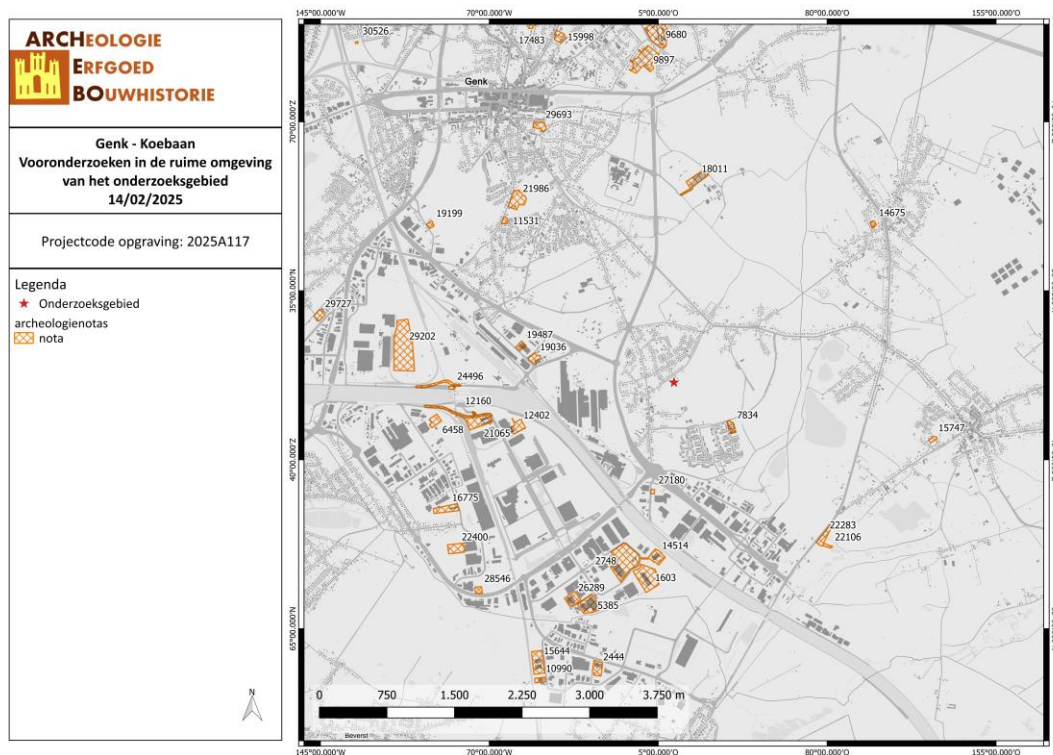
⁶⁰ DEVILLE T. & HOUBRECHTS S., 2023, pp. 47

⁶¹ DOUCET A. *et al*, 2024, pp. 55

⁶² NUYTS T. *et al*, 2024, pp. 72

⁶³ ID: 17483; CLAESEN J. *et al*, 2021a

⁶⁴ ID: 19162; CLAESEN J. *et al*, 2021c

GEKO/25/02/14/15 - Digitale aanmaak

Figuur 66: Vooronderzoeken in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied (© ARCHEBO bv).

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er in de (zeer) ruime omgeving van onderhavig onderzoeksgebied nog geen relevante archeologische sporen, laat staan een archeologische site, werd aangetroffen. Het onderzoeksgebied bevindt zich tot op heden in een 'lege archeologische zone'. Bij twee uitgevoerde proefsleuvenonderzoek werd gezocht naar een verklaring hiervoor. Mogelijk is de verklaring voor de afwezigheid van archeologische sporen te vinden in het feit dat de projectgebieden te ver afgelegen was van natuurlijke waterbronnen, de relatief stenige ondergrond van het terrein waardoor de bodem moeilijk bewerkbaar is en de schrale grond.⁶⁵ De aanwezigheid van grind maakt de bodem erg moeilijk om te bewerken, waardoor vermoedelijk de voorkeur werd gegeven aan andere locaties voor (nederzettingen)activiteiten.⁶⁶

In de nota voorafgaand aan de opgraving werd gesteld dat: *"Aangezien in de regio nog maar weinig sporen werden aangetroffen, krijgen deze sporen een hoge waardering mee. Tevens is de bewaringtoestand goed, maar de sporen zijn slecht leesbaar. De kans op kennisvermeerdering wordt dan ook hoog ingeschat. Vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving werd bijgevolg noodzakelijk geacht."*⁶⁷

Ondanks het eerder beperkt aantal sporen die werden aangetroffen tijdens het vervolgonderzoek, heeft het toch een belangrijke bijdrage geleverd over de kennis van de menselijke aanwezigheid binnen het terrein en de ruimere omgeving. Er werden tot op heden namelijk nog geen sporen, noch vondsten, aangetroffen uit de metaaltijden. Hoewel de conclusies en de interpretatie van de aanwezige sporen eerder beperkt is, is het toch een belangrijk gegeven dat er tijdens de metaaltijden toch enige menselijk aanwezigheid was in het gebied, ook al lijkt dit (voorlopig) eerder beperkt te zijn. De hoge waardering die

⁶⁵ VAN DE KONIJNENBURG R. & JANSSEN J., 2020, pp. 16

⁶⁶ VAN ROY J., 2020, pp. 32

⁶⁷ VERSTREKEN S. et al, 2024b, pp. 6

de sporen meekregen bij het vooronderzoek lijkt dus wel zeker terecht. Bijkomend onderzoek (in de nabijheid van het onderzoeksgebied) in de toekomst kan mogelijk meer duidelijkheid verschaffen over de hier aangetroffen *off-site* sporen, alsook deze indien mogelijk in een ruimer kader schetsen.

5.3 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Op basis van de nota werden enkele onderzoeksvragen⁶⁸ geformuleerd die minimaal beantwoord moeten worden in het eindrapport:

- *Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?*
Er werden in totaal 17 archeologische sporen aangeduid en beschreven. De meeste sporen zijn van antropogene oorsprong. Drie sporen bleken na het couperen ervan van natuurlijke oorsprong. Het gaat daarbij om sporen van bioturbatie. Naast deze drie sporen werd nog een vierde natuurlijk spoor aangesneden en op plan gezet. Het betreft hier vermoedelijk een boomval. De archeologische sporen kunnen globaal in volgende categorieën opgedeeld worden: paalkuilen, (afval)kuil, laag en kuil. De sporen zijn daarbij te interpreteren als een *off-site* fenomeen, mogelijk in de nabijheid van een nederzetting. De archeologische sporen, met uitzondering van een paalkuil en een kuil, zijn op basis van de schaarse vondsten wellicht te dateren in de metaaltijden. De conservatie van de aangetroffen archeologische resten is relatief goed te noemen.
- *Zijn structuren zichtbaar? Wat is de functie en ruimtelijke indeling?*
Binnen de paalkuilen is geen structuur te herkennen. Vermoedelijk gaat het om 'losse', tijdelijk ingeheide palen.
- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
Twee sporen zijn op basis van de inhoud relatief recent (post-middeleeuwen). De overige sporen zijn op basis van de schaarse vondsten wellicht te dateren in de metaaltijden, en meer bepaald op de overgang van de late bronstijd naar de vroege ijzertijd (ca. 2000 v. Chr.). Vermoedelijk zijn de twee scherven uit S4 in de bronstijd te plaatsen en is er één randscherfje uit S9 met zekerheid uit de ijzertijd. Het geheel van het aardewerk uit (afval)kuil S8 kan gedateerd worden in de periode late bronstijd-vroege ijzertijd. Ook de scherven van PV2 zijn wellicht in deze periode te plaatsen. Bij de aanleg van het vlak werd een silexartefact aan het licht gebracht (PV1). Het gaat om een gebroken kling in een grijs gevlekte silex zonder patina. De afwezigheid van patina suggereert een datering in de metaaltijden. Mogelijk is het dus te linken aan de sporen ten noorden ervan.
- *Welke specifieke activiteiten hebben in het onderzoeksgebied plaatsgevonden? Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor? Passen deze in de historische context van de locatie?*
De sporen zijn wellicht te interpreteren als een *off-site* fenomeen, mogelijk in de nabijheid van een nederzetting. In de ruimere regio werden tot nog toe geen archeologische sporen, laat staan sites, aan het licht gebracht. Het is dus niet in te schatten of de specifieke activiteiten die hebben plaatsgevonden binnen het onderzoeksgebied passen in de historische context van de locatie.
- *Zijn de aangetroffen sporen afkomstig van bewoning?*

⁶⁸ VERSTREKEN S. *et al*, 2024b, pp. 10

Er werden geen structuren aangetroffen. De sporen zijn wellicht te interpreteren als een *off-site* fenomeen, mogelijk in de nabijheid van een nederzetting.

5.4 SAMENVATTING

De aanleiding van het vervolgonderzoek, met name een opgraving, is een geplande verkaveling aan de Koebaan te Genk (prov. Limburg).

Tijdens de vlakdekkende opgraving werden in totaal 17 archeologische sporen aangeduid en beschreven. De meeste sporen zijn van antropogene oorsprong. Drie sporen bleken na het couperen ervan van natuurlijke oorsprong. Het gaat daarbij om sporen van bioturbatie. Naast deze drie sporen werd nog een vierde natuurlijk spoor aangesneden en op plan gezet. Het betreft hier vermoedelijk een boomval. Ook van de andere sporen die werden geregistreerd is het gezien de vage aflijning en de sterk uitgeloopte inhoud niet altijd even duidelijk of het daadwerkelijk sporen betreft, dan wel of het gaat om eerder natuurlijke sporen. Bovendien ontbreekt in de meeste sporen vondsten die hierover duidelijkheid kunnen geven. De archeologische sporen kunnen globaal in volgende categorieën opgedeeld worden: paalkuilen, (afval)kuil, laag en kuil. De sporen zijn daarbij te interpreteren als een *off-site* fenomeen, mogelijk in de nabijheid van een nederzetting.

Eén spoor is met zekerheid als paalkuil te interpreteren, m.n. S2. Het gaat om een relatief recente, rechthoekige paalkuil. 10 andere sporen kunnen mogelijk geïnterpreteerd worden als paalkuil. Binnen deze sporen is geen structuur te herkennen. Vermoedelijk gaat het om 'losse', tijdelijk ingeheide palen. Naast de paalkuilen werd er ook een ovaalvormig spoor aangesneden met een duidelijkere aflijning en donkerdere vulling dan de paalkuilen. Bij het proefsleuvenonderzoek werden uit deze kuil reeds zes scherven ingezameld.⁶⁹ Tijdens de opgraving werden nog eens acht scherven gerecupereerd uit het spoor. Op basis van de hoeveelheid aardewerk kan de kuil mogelijk als 'afvalkuil' geïnterpreteerd worden. Ter hoogte van de (afval)kuil en de paalkuilen werd een zone vastgesteld die een bruingrijze kleur vertoont die wat afwijkt van de C- en/of B-horizont in de rest van het vlak. De zone is echter vaag zichtbaar én is onregelmatig en zeer grillig van vorm. Op deze zone werd een coupe gezet. Het lijkt te gaan om een laag dat mogelijk te interpreteren is als een oud loopvlak. Na het registreren van deze zone werd er een tweede vlak aangelegd ter hoogte hiervan. Dit leverde nog eens drie bijkomende sporen (mogelijk paalkuilen) op.

Naast de relatief recente, rechthoekige paalkuil werd een ondiepe ovaalvormige kuil aangesneden waarvan de betekenis en functie onduidelijk is. De kuil leverde geen vondsten op, maar het kan - gezien de losse, homogeen grijze vulling - wellicht ook vrij recent gedateerd worden (post-middeleeuws). Naast de archeologische sporen werden ook nog drie recente verstoringen aangesneden en op plan gezet. Het gaat daarbij om een coupe van het vooronderzoek, een kuil met een krengbegraafing en een kuil waarin plastic en isomo aanwezig is.

De archeologische sporen, met uitzondering van een paalkuil en een kuil, zijn op basis van de schaarse vondsten wellicht te dateren in de metaaltijden, meer bepaald op de overgang van de late bronstijd naar de vroege ijzertijd (ca. 2000 v. Chr.). Vermoedelijk zijn de twee scherven uit S4 in de bronstijd te plaatsen en is er één randscherfje uit S9 met zekerheid uit de ijzertijd. Het geheel van het aardewerk uit (afval)kuil S8 kan gedateerd worden in de periode late bronstijd-vroege ijzertijd. Ook de scherven van PV2 zijn wellicht in deze periode te plaatsen. Bij de aanleg van het vlak werd een silexartefact aan het licht gebracht (PV1). Het gaat om een gebroken kling in een grijs gevlekte silex zonder patina. De afwezigheid

⁶⁹ Vondst 3 uit spoor 2, zie VERSTREKEN S. *et al*, 2024a, pp. 34-35

van patina suggereert een datering in de metaaltijden. Mogelijk is het dus te linken aan de sporen ten noorden ervan.

6 BIBLIOGRAFIE

Publicaties:

- AUGUSTIN S., DRIESEN P., VAN DEN STAey I., VANAENENRODE W. & WESEMAEL E., 2018: *Nota Genk, Eikelaarstraat 28. Aanleg van een stockageplaats voor auto's. Deel 1: Verslag van Resultaten*, ARON-Rapport 496, Tongeren
- AUGUSTIN S., DRIESEN P. & VANAENENRODE W., 2019: *Nota Genk, Mondeolaan. Bouw van een archief en kantoorruimte. Deel I: Verslag van Resultaten*, ARON-Rapport 789, Tongeren
- BEERTEN K., 2005: *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, kaartblad 26 Rekem*, Leuven
- BELIS B. & JENNES N., 2017: *Genk, Triosdorflaan 17. Een nota van het uitgesteld traject (Vooronderzoek met ingreep in de bodem: proefsleuven)*, VEC Nota 289, Sint-Michiels-Brugge
- BELIS B., VENNEKENS W. & PAULISSEN R., 2022: *Bilzerweg, Zutendaal. Een nota*, VEC Nota 952, Geel
- BROECKMANS D. & MILIS S., 2022a: *Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van de Nieuwstraat te Genk (provincie Limburg). Nota. Deel 1 Verslag van resultaten*, ABO Archeologische Rapporten 1788, Hasselt
- BROECKMANS D. & MILIS S., 2022: *Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van de Bilzerweg te Zutendaal (provincie Limburg) – Fase I 22.747. Nota. Verslag van Resultaten*, ABO Archeologische Rapporten 1591, Hasselt
- CLAESEN J., VAN GENECHTEN B., AUDENAERT E. & BOUCKAERT K., 2021a: *Nota Genk – Franse Bos*, ARCHEBO-Rapport 2020I268, Kortenaken
- CLAESEN J., VAN GENECHTEN B. & BOUCKAERT K., 2021b: *Nota Genk – Swinnenwijerweg*, ARCHEBO-Rapport 2021A369, Kortenaken
- CLAESEN J., VAN GENECHTEN B. & BOUCKAERT K., 2021c: *Nota Genk – Onderwijslaan*, ARCHEBO-Rapport 2021A367, Kortenaken
- CLAESEN J., VAN GENECHTEN B., BOUCKAERT K. & GEELEN N., 2021d: *Nota Genk – Kaarbaan*, ARCHEBO-Rapport 2021F336, Kortenaken
- COOLS A., 2009: *Inpakken, een kunst. Het verpakken van archeologische vondsten*, VIOE-Handleiding 01, Brussel
- DE LANGHE H., DRIESEN P. & OP DE BEECK S., 2020: *Nota Genk, Geleenlaan. Bouw van industriehallen. Deel 1: Verslag van Resultaten*, ARON-Rapport 861, Tongeren
- DE NUTTE G., SIMONS R., DEVILLE T. & HOUBRECHTS S., 2019: *Nieuwstraat – Priesterhaagstraat te Genk (gem. Genk). Archeologisch vooronderzoek. Verslag van de resultaten door middel van proefsleuven. Een uitgesteld traject*, Condor Rapporten 524, Hasselt
- DE SMAELE B., DELARUELLE S., THIJS C., HERTOOGHS S., VERDEGEM S., SCHELTJENS S. & VAN DONINCK J., 2012: *Opgraving van een landelijke Romeinse nederzetting aan de Tijn en Nelestraat in Turnhout*, AdAK Rapport 24, Turnhout
- DECRAMER W. & DE LOOF A., 2020: *Nota Genk – Slingerweg. Verslag van de resultaten van het uitgesteld vooronderzoek*, Group Van Vooren, Zelzate
- DEVILLE T. & HOUBRECHTS S., 2021: *Mondeolaan te Genk. Nota, verslag van resultaten*, Condor Rapporten 725, Hasselt

- DEVILLE T. & HOUBRECHTS S., 2023: *Triosdorflaan te Genk. Landschappelijk booronderzoek en proefsleuvenonderzoek*, Condor Rapporten 791, Hasselt
- DINGENS L., 2021: *Nota: Resultaten van het archeologisch vooronderzoek aan de Kattevennen in Genk*, Studiebureau Archeologie bv, Tienen
- DOUCET A., FENUCCI L. & DECRAMER W., 2024: *Nota Uitgesteld vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem. Genk – Slingerweg. Verslag van Resultaten*, Group Van Vooren, Zelzate
- ERVYNCK A., DEBRUYNE S. & RIBBENS R., 2015: *Assessment. Een handleiding voor de archeoloog*, Brussel
- GEELLEN N., BOUCKAERT K., VERSTREKEN S., WIJNS D. & CLAESEN J., 2024: *Archeologienota Genk – Koebaan (aanpassing)*, ARCHEBO-Rapport 2024C347, Kortenaeken
- HANECA K., ERVYNCK A. & VAN STRYDONCK M., 2019: *¹⁴C dateren met radiokoolstof. Handleiding agentschap Onroerend Erfgoed nr. 21*, Brussel
- HAZEN P.L.M. & HUIZER J., 2017: *Genk, Geleenlaan. Een nota van het uitgesteld traject (proefsleuvenonderzoek)*, VEC Nota 75, Sint-Michiels-Brugge
- HOEBRECKX M., VANAENRODE W. & DRIESEN P., 2021: *Nota Genk, Melbergstraat. Bouw van een clubhuis. Verslag van Resultaten*, ARON-Rapport Nr 1012, Tongeren
- LAGA P. LOUWYSE S. & GEETS S., 2001: Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium), *Geologica Belgica*, 4/1-2
- NUYTS T., BOUCKAERT K. & VERRIJCKT J., 2024: *Genk, Bosdel. Nota landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek: Verslag van Resultaten*. J. Verrijckt Rapport Nr. 1524, Beerse
- PEPERMANS J. & VERRIJCKT J., 2023: *Genk, Verbindingsriolering Oosterring. Nota landschappelijk bodemonderzoek: Verslag van Resultaten*, J. Verrijckt Rapport Nr. 1371, Beerse
- SCHOUPS A. & PAULUSSEN R., 2019: *Brug 12, Kanaalweg, Genk. Een nota*, VEC Nota 535, Geel
- STEEGMANS J., VANAENRODE W. & DRIESEN P., 2017a: *Nota Genk, Geleenlaan 20. Bouw van een sorteer- en recyclagecentrum. Fase 1. Deel I: verslag van resultaten*, ARON-Rapport 388, Tongeren
- STEEGMANS J., VANAENRODE W. & DRIESEN P., 2017b: *Nota Genk, Geleenlaan 20. Bouw van een sorteer- en recyclagecentrum. Fase 2. Deel I: verslag van resultaten*, ARON-Rapport 389, Tongeren
- VAN DE KONIJNENBURG R., WIJNEN J. & JANSSEN J., 2018: *Nota Genk (Sledderlo) Boshoekestraat. Verslag van het landschappelijk bodemonderzoek en archeologisch proefsleuvenonderzoek*, HAAST-rapport 2018-16, Bree
- VAN DE KONIJNENBURG R. & JANSSEN J., 2020: *Nota archeologie Zutendaal (Wiemesmeer), Kattevennerweg. Deel I: verslag van het proefsleuvenonderzoek*, HAAST-rapport 2020-15, Bree
- VAN DE KONIJNENBURG R. & JANSSEN J., 2021: *Nota archeologie Genk (Sledderlo) Koebaan 5-7-9. Deel I: verslag van het proefsleuvenonderzoek*, HAAST-rapport 2021-55, Bree

- VAN DE VELDE S. & ROZEK J., 2022: *Verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek 2021K58. DVW Genk – Swinnenwijerweg*, GATE Archeologie, Aalter
- VAN DEN BROEKE P., 2012: *Het handgevormd aardewerk uit de ijzertijd en de Romeinse tijd van Oss-Ussen. Studie naar typochronologie, technologie en herkomst*, Sidesone Press – Leiden (Dr. Thesis, Leiden University)
- VAN RANST E. & SYS C., 2000: *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20.000)*, Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, Gent
- VAN ROY J., 2020: *Nota: Resultaten van het archeologisch vooronderzoek aan de Boxstraat te Zutendaal*, Studiebureau Archeologie bvba, Tienen
- VANAENRODE W. & DRIESEN P., 2022: *Nota Genk, Slingerweg. Aanleg van fase 2 van een fabriek. Deel I: Verslag van resultaten*, ARON-Rapport 1155, Tongeren
- VERSTREKEN S., BOUCKAERT K., GEELEN N., VAN DE PEER O., WIJNS D. & CLAESEN J., 2024a: *Nota Genk – Koebaan*, ARCHEBO-Rapport 2024I58, Kortenaeken
- VERSTREKEN S., BOUCKAERT K., GEELEN N., VAN DE PEER O., WIJNS D. & CLAESEN J., 2024b: *Programma van maatregelen Genk – Koebaan*, ARCHEBO-Rapport 2024I58, Kortenaeken

Online bronnen:

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2019: Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologische vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0

7 FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Bron: Geopunt) .	7
Figuur 2: Projectgebied op de topografische kaart (Bron: Geopunt)	7
Figuur 3: Allesporenplan (© ARCHEBO bv)	8
Figuur 4: Allesporenplan op toekomstplan (© ARCHEBO bv)	8
Figuur 5: Verkavelingsplan. (Opdrachtgever, 2024).	10
Figuur 6: Allesporenplan proefsleuvenonderzoek (© ARCHEBO bv).....	13
Figuur 7: Situering van de archeologisch op te graven zone (gearceerd gedeelte) binnen het projectgebied (© ARCHEBO bv).....	14
Figuur 8: Werkputtenplan (© ARCHEBO bv).	16
Figuur 9: Allesporenplan met vlakhoogtes (© ARCHEBO bv).....	16
Figuur 10: Allesporenplan op het DHM (© ARCHEBO bv).	17
Figuur 11: Vlakfoto westelijk deel van werkput 3 in noordwestelijke richting (© ARCHEBO bv).	17
Figuur 12: Werkput 2 in noordwestelijke richting met zicht op de plaatselijke B-horizont (rechts op de foto) (© ARCHEBO bv).....	18
Figuur 13: Zicht op controlevlak in werkput 2 in noordwestelijke richting met het couperen van S3 (links op de foto) om de situering van de sporen te duiden (© ARCHEBO bv).....	18
Figuur 14: Controlevlak in werkput 3 in noordwestelijke richting, aangelegd onder vlek/laag S12 (© ARCHEBO bv).	19
Figuur 15: Zicht op de goed ontwikkelde Podzol-bodem in werkput 4 met rechts de gehouden buffer met het aanpalende terrein(© ARCHEBO bv).	20
Figuur 16: Percentuele verdeling van de sporen (© ARCHEBO bv).....	23
Figuur 17: Percentuele verdeling van de vondsten per vondstcategorie (© ARCHEBO bv).....	24
Figuur 18: Ruimtelijke spreiding stalen (© ARCHEBO bv).	25
Figuur 19: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv).....	28
Figuur 20: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt) (© ARCHEBO bv). ..	29
Figuur 21: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (N-Z) (Geopunt) (© ARCHEBO bv).	29
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt) (© ARCHEBO bv).....	30
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV) (© ARCHEBO bv).....	31
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV) (© ARCHEBO bv).....	32
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV) (© ARCHEBO bv).....	33
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV) (© ARCHEBO bv).	34
Figuur 27: Detail uit de Ferraris-kaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt) (© ARCHEBO bv).	36
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Vandermaelenkaart (Geopunt) (© ARCHEBO bv).....	37
Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt) (© ARCHEBO bv).....	38
Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius) (© ARCHEBO bv).....	39
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt) (© ARCHEBO bv).....	39
Figuur 32: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt) (© ARCHEBO bv).	40
Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2020 (Geopunt) (© ARCHEBO bv).....	40
Figuur 34: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2024) (© ARCHEBO bv).	41
Figuur 35: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2024) (© ARCHEBO bv).	42

Figuur 36: Profielen P3 en P4 uit het vooronderzoek (© ARCHEBO bv).	43
Figuur 37: Zicht op de goed ontwikkelde Podzol-bodem in werkput 4 (© ARCHEBO bv).	44
Figuur 38: Allesporenplan (© ARCHEBO bv).	46
Figuur 39: Spoortypes (© ARCHEBO bv).	47
Figuur 40: Vlak- en coupefoto + coupetekening S2 (© ARCHEBO bv).	48
Figuur 41: Vlak- en coupefoto + coupetekening S3 (© ARCHEBO bv).	48
Figuur 42: Vlak- en coupefoto + coupetekening S4 (© ARCHEBO bv).	49
Figuur 43: Vlak- en coupefoto + coupetekening S7 (© ARCHEBO bv).	49
Figuur 44: Vlak- en coupefoto + coupetekening S9 (© ARCHEBO bv).	50
Figuur 45: Vlak- en coupefoto + coupetekening S10 (© ARCHEBO bv).	50
Figuur 46: Vlak- en coupefoto + coupetekening S11 (© ARCHEBO bv).	50
Figuur 47: Vlak- en coupefoto + coupetekening S14 (© ARCHEBO bv).	51
Figuur 48: Vlak- en coupefoto + coupetekening S15 (© ARCHEBO bv).	51
Figuur 49: Vlak- en coupefoto + coupetekening S16 (© ARCHEBO bv).	52
Figuur 50: Vlak- en coupefoto + coupetekening S17 (© ARCHEBO bv).	52
Figuur 51: Vlak- en coupefoto + coupetekening S8 (© ARCHEBO bv).	53
Figuur 52: Coupe op laag/oud loopvlak? S12 (© ARCHEBO bv).	53
Figuur 53: Grondplan ter hoogte van de laag/oud loopvlak? (© ARCHEBO bv).	54
Figuur 54: Vlak- en coupefoto kuil S1 (© ARCHEBO bv).	54
Figuur 55: Recente kuil met krengebegraving (© ARCHEBO bv).	55
Figuur 56: Coupefoto natuurlijk spoor S13 (© ARCHEBO bv).	55
Figuur 57: Wandscherven uit S4; V1 (L) en randscherf uit S9; V3 (R) (© ARCHEBO bv).	57
Figuur 58: Vondst 3 uit het vooronderzoek (© ARCHEBO bv).	58
Figuur 59: Scherven uit (afval)kuil S8; V2 (L) en scherven PV2 (R) (© ARCHEBO bv).	59
Figuur 60: Tekening beker met vingertopindrukken; PV2 (© ARCHEBO bv).	59
Figuur 61: Gebroken kling; PV1 (© ARCHEBO bv).	60
Figuur 62: Ruimtelijke spreiding puntvondsten (© ARCHEBO bv).	60
Figuur 63: Ruimtelijke spreiding aantal vondsten per vondstcategorie (© ARCHEBO bv).	62
Figuur 64: Faseringsplan (© ARCHEBO bv).	65
Figuur 65: Genk-Koebaan 5-7-9; allesporenplan van het proefsleuvenonderzoek (© HAAST bvba).	66
Figuur 66: Vooronderzoeken in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied (© ARCHEBO bv).	72

8 TABELLENLIJST

Tabel 1: Sporen per type	22
Tabel 2: Vondstmateriaal per categorie	23
Tabel 3: Lijst met ¹⁴ C-stalen	25
Tabel 4: Algemene telling aardewerk per periode	56
Tabel 5: Overzicht puntvondsten	61

9 PLANNENLIJST

GEKO/25/02/12/1 - Digitale aanmaak	7
GEKO/25/02/12/2 - Digitale aanmaak	7
GEKO/25/02/12/3 - Digitale aanmaak	8

GEKO/25/02/12/4 - Digitale aanmaak.....	8
GEKO/25/02/13/5 - Digitale aanmaak.....	16
GEKO/25/02/13/6 - Digitale aanmaak.....	16
GEKO/25/02/13/7 - Digitale aanmaak.....	17
GEKO/25/02/13/8 - Digitale aanmaak.....	25
GEKO/25/02/13/9 - Digitale aanmaak.....	46
GEKO/25/02/13/10 - Digitale aanmaak.....	47
GEKO/25/02/13/11 - Digitale aanmaak.....	54
GEKO/25/02/13/12 - Digitale aanmaak.....	60
GEKO/25/02/13/13 - Digitale aanmaak.....	62
GEKO/25/02/13/14 - Digitale aanmaak.....	65
GEKO/25/02/14/15 - Digitale aanmaak.....	72

ARCHEOLOGIE

ERFGOED

BOUWHISTORIE

Genk - Koebaan

Allesporenplan met labels

12/02/2025

Projectcode opgraving: 2025A117

Legenda

Projectgebied

Onderzoeksgebied

Opgravingszone

Buffer

Werkput

Controlevlak

Velddata

Laag

Natuurlijk

Recente verstoring

Spoor

The figure is a detailed archaeological site plan for the Genk - Koebaan area. It features a central yellow excavation zone (Opgravingszone) outlined in green, surrounded by a hatched buffer zone. The plan includes various labels for features: S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S11, S12, S14, S15, S16, S17, and S18. A control area (Controlevlak) is marked with an orange rectangle. The plan also shows surrounding structures (grey polygons) and a road labeled 'Koebaan'. A scale bar at the bottom indicates distances from 0 to 50 meters. The map is framed by a coordinate grid with values ranging from 130°00.000'O to 155°00.000'O and 65°00.000'N to 90°00.000'N. A north arrow is located in the bottom left corner.

ARCHEOLOGIE
ERFGOED
BOUWHISTORIE

Genk - Koebaan
Allesporenplan met coupes
12/02/2025

Projectcode opgraving: 2025A117

Legenda

 Projectgebied

 Onderzoeksgebied

 Opgravingszone

 Buffer

 Werkput

 Controlevlak

Velddata

 Laag

 Natuurlijk

 Recente verstoring

 Spoor

 Coupe

The map displays an archaeological site with various zones and features. The project area is outlined in red, and the research area is outlined in blue. The excavation zone is outlined in green. A buffer zone is indicated by a cross-hatched pattern. The work pit is filled with yellow, and the control area is filled with orange. The map shows several structures, including a large grey building labeled 'Koebaan' and smaller structures labeled '18', '24', '561E', '561G', '561H', '560T', and '560R'. A red line indicates a coupe. A scale bar at the bottom shows distances from 0 to 50 meters. The map is oriented with North at the top, indicated by a north arrow. The map is bounded by coordinates: 130°00.000'O, 155°00.000'O, 180°00.000', 155°00.000'W, 130°00.000'W, 65°00.000'N, 90°00.000'N, 15°00.000'Z, and 40°00.000'Z.

ARCHEOLOGIE

ERFGOED

BOUWHISTORIE

Genk - Koebaan

Allesporenplan met vlakhoogtes

12/02/2025

Projectcode opgraving: 2025A117

Legenda

 Projectgebied

 Onderzoeksgebied

 Opgravingszone

 Buffer

 Werkput

 Controlevlak

Velddata

 Laag

 Natuurlijk

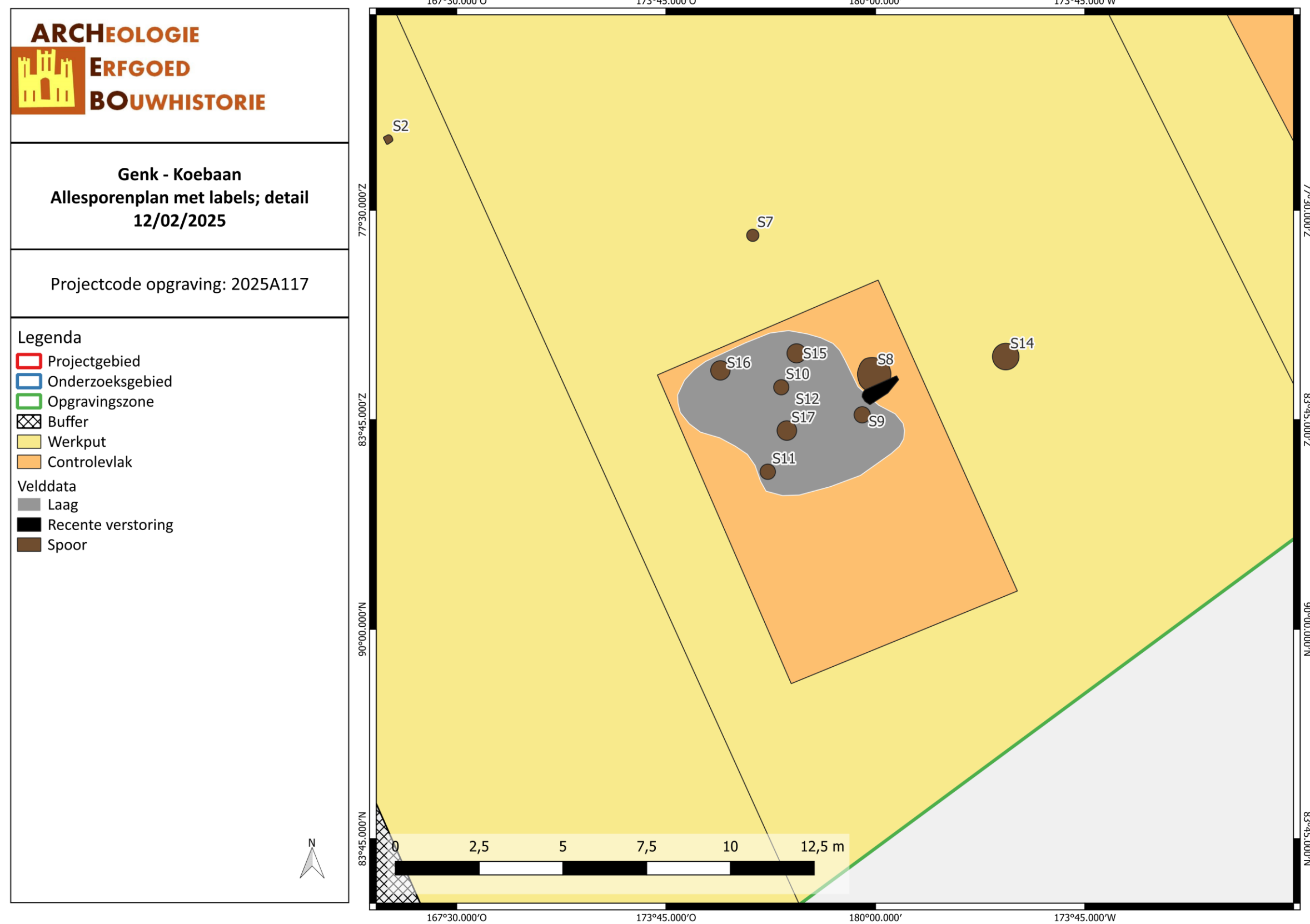
 Recente verstoring

 Spoor

 Vlakhoogte

The map displays an archaeological site with a central yellow excavation area (Werkput) and a surrounding blue research area (Onderzoeksgebied). A red outline marks the project area (Projectgebied). A green line indicates the excavation zone (Opgravingszone). A cross-hatched area represents the buffer (Buffer). The map includes various features such as buildings (grey), roads (grey), and elevation points (blue triangles). A scale bar at the bottom indicates distances from 0 to 50 meters. The map is oriented with North at the top, as indicated by the north arrow. The map is labeled with coordinates: 130°00.000'O, 155°00.000'O, 180°00.000', 155°00.000'W, 130°00.000'W, 65°00.000'N, 90°00.000'N, 15°00.000'Z, 40°00.000'Z, 65°00.000'Z, 90°00.000'Z. The map also shows labels for buildings 18, 24, 560R, 560T, 560P, 561E, 561G, 561H, and 561I. The map is titled 'Genk - Koebaan' and 'Allesporenplan met vlakhoogtes 12/02/2025'. The project code is '2025A117'. The map is part of a report titled 'Eindverslag Genk - Koebaan'.

10 BIJLAGEN:

10.1 SPORENLIJST

Projectcode: 2025A117																																
Lijstonderwerp: Genk - Koebaan																																
Spoornr.	Werkput	Vlak	Vak	Vorm	Aard		Kleur		Textuur	Inclusies		Afmetingen (cm)		Aflijning	Coupe		Interpretatie	Spoorassociaties		Spoorrelaties			Datering	Herkenningsnummer(s)				Datum				
					Homogeen	Heterogeen	Hoofdkleur	Bijkleur		Soort	Grootte	Hoeveelheid	Vlak	Diepte		Begin	Einde		Hoort bij	Vervolg van	Jonger dan	Ouder dan	Gelijktijdig met		Foto's	Plannen	Coupetekening	Vondstnrs	Staalnrs			
S1		1	1	ovaal	X		DGr		zand	HK, NS	klein/matig	weinig	157-55	8	scherp	Z	N	kuil							post-ME	F10-11		T1			6/02/2025	
S2		1	1	rechthoekig	X		DGr		zand	HK	klein	weinig	24-23	9	scherp	Z	N	paalkuil							post-ME	F12-13		T2			6/02/2025	
S3		2	1	rond		X	LGr	LBr	zand	Fe, Mn, NS	klein	weinig	diam 51	25	vaag	ZW	NO	paalkuil						metaaltijd	F24-25		T3			6/02/2025		
S4		2	2	ovaal		X	LGr	LBr	zand	Fe, Mn, NS	klein	weinig	diam 59	38	vaag	N	Z	paalkuil						metaaltijd	F26-27		T4	V1			6/02/2025	
S5		3	1	rond	X		LGr-Br		zand	Fe, Mn, NS	klein	weinig/matig	diam 50	10	vaag	NO	ZW	natuurlijk							F46-47						10/02/2025	
S6		3	1	ovaal	X		LGr-Br		zand	Fe, Mn, NS	klein	weinig	34-29	7	vaag	O	W	natuurlijk								F48-49						10/02/2025
S7		3	1	rond	X		Br-Gr		zand	Fe, Mn, NS	klein/matig	weinig	diam 36	15	vaag	NO	ZW	paalkuil						metaaltijd	F50-51		T5					10/02/2025
S8		3	1	ovaal		X	DGr-Br	LGr-Br	zand	Fe, Mn, NS	klein/matig	weinig/matig	100-95	21	vaag	ZW	NO	(afval)kuil						metaaltijd	F52-53		T6	V2	ST1			10/02/2025
S9		3	1	rond		X	DBr-Gr	LBr-Gr	zand	Fe, Mn, NS	klein/matig	weinig/matig	diam 48	43	vaag	ZW	NO	paalkuil						metaaltijd	F54-55		T7	V3				10/02/2025
S10		3	1	rond	X		Br-Gr		zand	Fe, Mn, NS	klein	weinig/matig	diam 45	27	vaag	O	W	paalkuil						metaaltijd	F56-57		T8					10/02/2025
S11		3	1	rond	X		Br-Gr		zand	Fe, Mn, NS	klein	weinig	diam 46	13	vaag	ZW	NO	paalkuil						metaaltijd	F58-59		T9					10/02/2025
S12		3	1	onregelmatig	X		Br-Gr		zand	Fe, Mn, NS	klein/matig	weinig/matig	677-485	14	vaag	NW	ZO	laag (loopvlak?)						metaaltijd	F34, 60		T10					10/02/2025
S13		3	1	ovaal	X		LGr-Br		zand	Fe, Mn, NS	klein	weinig	45-39	12	vaag	NW	ZO	natuurlijk							F61-62							10/02/2025
S14		3	1	rond		X	Br-Gr	LBr	zand	Fe, Mn, NS	klein	weinig/matig	diam 79	45	vaag	NW	ZO	paalkuil						metaaltijd	F63-64		T11					10/02/2025
S15		3	2	rond	X		Br-Gr		zand	Fe, Mn, NS	klein	weinig	diam 57	11	vaag	ZW	NO	paalkuil						metaaltijd	F65-66		T12					10/02/2025
S16		3	2	rond		X	Br-Gr	Gr	zand	Fe, Mn, NS	klein/matig	weinig	diam 58	19	vaag	ZW	NO	paalkuil						metaaltijd	F67-68		T13					10/02/2025
S17		3	2	rond		X	Br-Gr	Gr	zand	Fe, Mn, NS	klein/matig	weinig/matig	diam 58	42	vaag	NW	ZO	paalkuil						metaaltijd	F69-70		T14					10/02/2025

Fe: ijzer
Mn: mangaan
NS: natuursteen

10.2 VONDSTENLIJST

Projectcode: 2025A117																															
Lijstonderwerp: Genk - Koebaan																															
Vondstnr.	Werkput	Vlak	Vak	Spoor	Laag	Kwadrant	Inzamelwijze		Categorie	Datering	Hoeveelheid			Herkenning		Homogeniteit		Beschrijving										Opmerking	Datum		
							Vlak	Coupe			Zeven	Telling	Schatting	Gewicht (g)	Foto's	Tekening	Residueel	Intrusief	Baksel	Materiaal	Fragment	Vorm	Type	Glazuur	Inclusies	Versiering/Afwerking	Maakwijze			Bakking	Herkomst
V1		3	1	S4				X		AW	bronstijd	2	1	29	F75				zwart		wand				grof chamotte, organisch	binnenzijde geglad	handmatig	reducerend			10/02/2025
V2		3	1	S8			X			AW	metaaltijd	2	1	18	F76				zwart		wand				mica/zand, grove kwarts, organisch	binnenzijde geglad	handmatig	oxiderend			10/02/2025
		3	1	S8				X		AW	metaaltijd	5		595	F76				zwart		wand				mica/zand, grove kwarts, organisch		handmatig	oxiderend		ruwwanding	10/02/2025
		3	1	S8					X		AW	metaaltijd	1		91	F76				grijs		bodem?				mica/zand, grove kwarts, organisch		handmatig	oxid/red		
V3		3	1	S9				X		AW	ijzertijd	1		2	F77	T15			zwart		rand				fijne mica/zand, chamotte	geglad/gepolijst	handmatig	reducerend			10/02/2025

AW: aardewerk

10.3 PUNTVONDSTENLIJST

Projectcode: 2025A117																						
Lijstonderwerp: Genk - Koebaan																						
Puntvondstnr.	Werkput	Vlak	Vak	Spoor	Laag	Aardkundige eenheid	Inzamelwijze		Vondstcategorie	Beschrijving	Hoeveelheid			XYZ-coördinaten	Datering	Herkenning		Homogeniteit		Opmerking	Datum	
							Vlak	Coupe			Telling	Schatting	Gewicht (g)			Foto's	Tekening	Residueel	Intrusief			
PV1		3	1			C-horizont	X		NS (silex)	gebroken kling		1		X: 231301,571 Y: 181352,417 Z: 83,679	metaaltijden	F78-79					grijs gevlekte sielx zonder patina	10/02/2025
PV2		3	1			C-horizont	X		AW	3x rand/2x wand		5	1	56 X: 231301,910 Y: 191356,116 Z: 83,633	metaaltijden	F80-81	T16				zwart baksel, oxiderend gebakken; mica/zand en organische verschraling; rand met vingertopindrukken	10/02/2025
		3	1			C-horizont	X		AW	2x wand		2	1	22 X: 231301,910 Y: 191356,116 Z: 83,633	metaaltijden	F80					zwart baksel, oxiderend gebakken; organische verschraling;	10/02/2025

10.4 STALENLIJST

Projectcode: 2025A117																									
Lijstonderwerp: Genk - Koebaan																									
Staalnummer	Werkput	Vlak	Vak	Sector	Spoor	Laag	Kwadrant	Context	Coupe	Profiel	Herkenningsnummer			Inzamelwijze	Maaswijdte	Categorie							Volume	Genomen handelingen	Uitgevoerde analyse
											Fotonr.	Plannr.	Tekening			Houtskool	Verbr. Bot	Pollen	Macroresten	Dendrochronologie	Studie vondsten	Studie micromorfologie			
ST1	3	1			S8			kuil	X					handmatig		X								1390	waardering

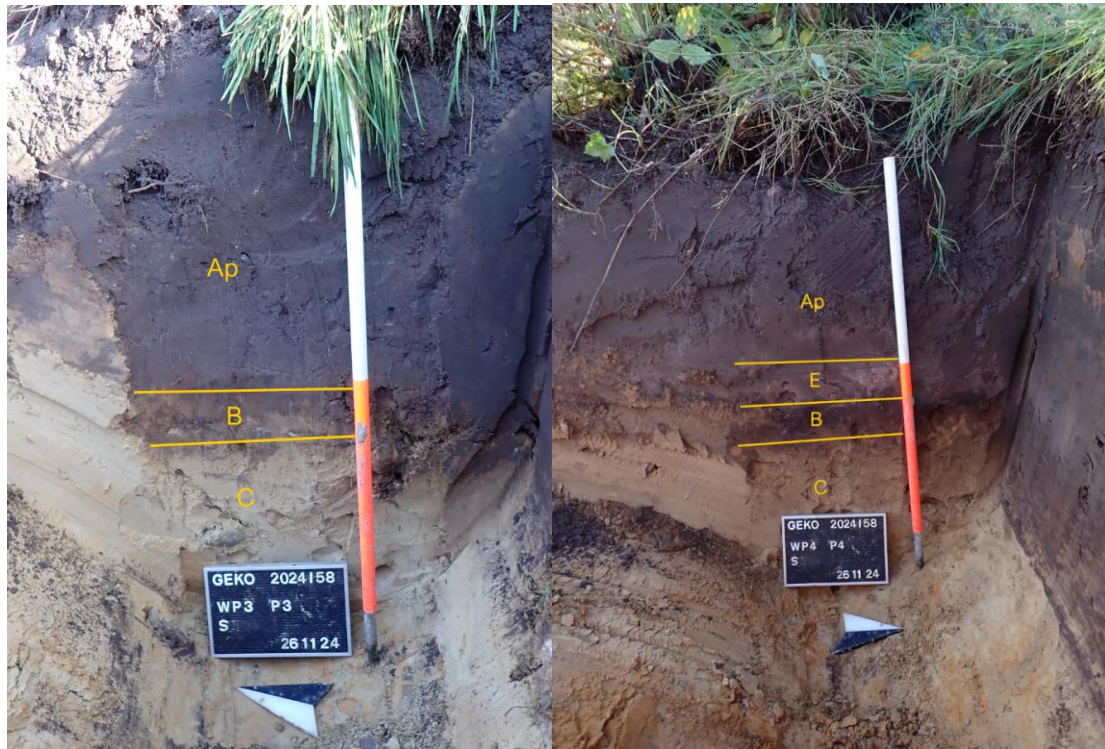
10.5 TEKENINGENLIJST

Projectcode: 2025A117												
Lijstonderwerp: Genk - Koebaan												
Herkeningsnummer	Werkput	Vlak	Vak	Type				Onderwerp	Schaal	Vervaardiging		Datum
				Coupe	Profiel	Vondst	Aanzicht			Analoog	Digitaal	
T1	1	1		X				S1	1:20	X		6/02/2025
T2	1	1		X				S2	1:20	X	X	6/02/2025
T3	2	1		X				S3	1:20	X	X	6/02/2025
T4	2	2		X				S4	1:20	X	X	6/02/2025
T5	3	1		X				S7	1:20	X	X	10/02/2025
T6	3	1		X				S8	1:20	X	X	10/02/2025
T7	3	1		X				S9	1:20	X	X	10/02/2025
T8	3	1		X				S10	1:20	X	X	10/02/2025
T9	3	1		X				S11	1:20	X	X	10/02/2025
T10	3	1		X				S12	1:20	X		10/02/2025
T11	3	1		X				S14	1:20	X	X	10/02/2025
T12	3	1		X				S15	1:20	X	X	10/02/2025
T13	3	1		X				S16	1:20	X	X	10/02/2025
T14	3	1		X				S17	1:20	X	X	10/02/2025
T15	3	1				X		V3	1:1	X	X	20/02/2025
T16	3	1				X		PV2	1:1	X	X	20/02/2025

10.6 FOTOLIJST

Projectcode: 2025A117																
Lijstonderwerp: Genk - Koebaan																
Herkeningsnummer	Werkput	Vlak	Vak	Onderwerp	Type foto								Vervaardiging		Datum	
					Overzicht	Vlak	Spoor	Coupe	Profiel	Vondst	Detail	Ander	Analoog	Digitaal		
F1				Terrein	X									X		6/02/2025
F2	1	1		WP1								aanleg		X		6/02/2025
F3	1	1		WP1		X								X		6/02/2025
F4	1	1		WP1		X								X		6/02/2025
F5	1	1		WP1		X								X		6/02/2025
F6	1	1		WP1		X								X		6/02/2025
F7	1	1		WP1		X								X		6/02/2025
F8	1	1		WP1		X								X		6/02/2025
F9	1	1		WP1								actiefoto		X		6/02/2025
F10	1	1		S1			X							X		6/02/2025
F11	1	1		S1				X						X		6/02/2025
F12	1	1		S2			X							X		6/02/2025
F13	1	1		S2				X						X		6/02/2025
F14	2	1		WP2								aanleg		X		6/02/2025
F15	2	1		WP2		X								X		6/02/2025
F16	2	1		WP2		X								X		6/02/2025
F17	2	1		WP2		X								X		6/02/2025
F18	2	1		WP2		X								X		6/02/2025
F19	2	1		WP2		X								X		6/02/2025
F20	2	1		WP2		vlak op B								X		6/02/2025
F21	2	2	deel WP2	controlevlak	vlak onder plaatselijke B								aanleg	X		6/02/2025
F22	2	1		WP2			X							X		6/02/2025
F23	2	1		WP2						X				X		6/02/2025
F24	2	1		S3			X							X		6/02/2025
F25	2	1		S3				X						X		6/02/2025
F26	2	1		S4			X							X		6/02/2025
F27	2	1		S4				X						X		6/02/2025
F28	3	1		WP3								aanleg		X		10/02/2025
F29	3	1		WP3		X								X		10/02/2025
F30	3	1		WP3		X								X		10/02/2025
F31	3	1		WP3		X								X		10/02/2025
F32	3	1		WP3		X								X		10/02/2025
F33	3	1		WP3		X								X		10/02/2025
F34	3	1		WP3		X								X		10/02/2025
F35	3	1		WP3		X								X		10/02/2025
F36	3	1		WP3								aanleg		X		10/02/2025
F37	3	1		WP3		X								X		10/02/2025
F38	3	1		WP3		X								X		10/02/2025
F39	3	1		WP3		X								X		10/02/2025
F40	3	1		WP3		X								X		10/02/2025
F41	3	1		WP3		X								X		10/02/2025
F42	3	1		WP3								na coupe		X		10/02/2025
F43	3	1		WP3								na coupe		X		10/02/2025
F44	3	2	deel WP3	controlevlak		X								X		10/02/2025
F45	3	2	deel WP3	controlevlak		X								X		10/02/2025
F46	3	1		S5			X							X		10/02/2025
F47	3	1		S5				X						X		10/02/2025
F48	3	1		S6			X							X		10/02/2025
F49	3	1		S6				X						X		10/02/2025
F50	3	1		S7			X							X		10/02/2025
F51	3	1		S7				X						X		10/02/2025
F52	3	1		S8			X							X		10/02/2025
F53	3	1		S8				X						X		10/02/2025
F54	3	1		S9			X							X		10/02/2025
F55	3	1		S9				X						X		10/02/2025
F56	3	1		S10			X							X		10/02/2025
F57	3	1		S10				X						X		10/02/2025
F58	3	1		S11			X							X		10/02/2025
F59	3	1		S11				X						X		10/02/2025
F60	3	1		S12				X						X		10/02/2025
F61	3	1		S13			X							X		10/02/2025
F62	3	1		S13				X						X		10/02/2025
F63	3	1		S14			X							X		10/02/2025
F64	3	1		S14				X						X		10/02/2025
F65	3	2		S15			X							X		10/02/2025
F66	3	2		S15				X						X		10/02/2025
F67	3	2		S16			X							X		10/02/2025
F68	3	2		S16				X						X		10/02/2025
F69	3	2		S17			X							X		10/02/2025
F70	3	2		S17				X						X		10/02/2025
F71	4	1	WP4 - controle	E								aanleg+buffer		X		11/02/2025
F72	4	1	WP4 - controle	E		X						aanleg+buffer		X		11/02/2025
F73	4	1	WP4 - controle	E		X						aanleg+buffer		X		11/02/2025
F74	4	1	WP4 - controle	E		X						aanleg+buffer		X		11/02/2025
F75	3	1		V1						X				X		20/02/2025
F76	3	1		V2						X				X		20/02/2025
F77	3	1		V3						X				X		20/02/2025
F78	3	1		PV1						X				X		20/02/2025
F79	3	1		PV1						X				X		20/02/2025
F80	3	1		PV2						X				X		20/02/2025
F81	3	1		PV2						X				X		20/02/2025

10.7 REFERENTIEPROFIELEN

10.8 CONSERVATIERAPPORT

Niet van toepassing.

10.9 SKELETFORMULIEREN

Niet van toepassing.

10.10 RESULTATEN AARDKUNDIGE EN NATUURWETENSCHAPPELIJKE ANALYSES

Niet van toepassing.